

C.W. Leadbeater

Den kristne trosbekendelse

Dens oprindelse og dens betydning

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

DEN KRISTNE TROSBEKENDELSE

DENS OPRINDELSE OG DENS BETYDNING

C.W. Leadbeater

Oversættelse og redigering Thora Lund Mollerup & Erik Ansvang

INDHOLD

1. Kapitel

DE FØRSTE TROSBEKENDELSER

- Den apostolske trosbekendelse
- Den nikænske trosbekendelse
- Data og historie

2. Kapitel

TROSBEKENDELSERNES OPRINDELSE

- Kristi liv
- Den tekst, han underviste i
- Det egyptiske ritual
- Materialisme og vanære
- Trøstens ord er misforstået
- Tre hovedtendenser
- En forfærdelig misforståelse
- Kirkemødets trosbekendelse
- Evangeliernes materialisering

3. Kapitel

NEDSTIGNINGEN I STOFFET

- Naturens eksistensplaner
- Den anden udstrømning
- Liv i mineralriget
- Krystallen
- Planteriget
- Dyreriget
- Menneskeriget
- Den tredje udstrømning

4. Kapitel

TROSBEKENDELSERNES FORTOLKNING

- Faderen
- Sønnen

- Den enbårne
- Han kom ned fra Himlene
- Inkarnationen
- Pontius Pilatus
- Korsfæstelsen
- Korsets symbolik
- Amoralisk blændværk
- Den sande betydning
- Det latinske kors
- Den levende Kristus på korset
- Det egyptiske ritual
- Nedfaret til Dødsriget
- Opstandelsen
- Himmelfarten
- – at lede levende og døde
- Helligånden
- Atomet
- Et glimt af en mægtig plan
- Helligåndens udgang
- Som åbenbarer sig via sine engle
- Hele verdens hellige kirke
- Det Store Hvide Broderskab
- Frigørelse fra synd
- Den sande dåb
- Reinkarnation

5. Kapitel

DEN ATHANASIANSKKE TROSBEKENDELSE

- Quicunque Vult
- Opnåelse af sikkerhed
- Den sande katolske tro
- Treenigheden i enhed
- Aspekternes ligeværdighed
- Lige evige og lige ens
- Som foroven, således også forneden
- Læren om nedstigningen
- Den fundamentale enhed

FORORD

Der omtales tre trosbekendelser i bogen, men det er egentlig kun den ene – *den apostolske trosbekendelse* – der er almindelig kendt af et større publikum i Danmark, for det er den, der bruges i folkekirken. De to andre – *den nikænske* og *den athanasianske* – bruges ikke ved gudstjenesterne i Vestens kirker, men de er en del af ritualet i f.eks. den anglikanske kirke. Alligevel hører de – ud over den augsburgske konfession og Luthers lille katekismus – til den danske folkekirkes bekendelsesskrifter – men ikke engang den benyttede apostolske trosbekendelse findes i salmebogen, selv om den burde være vigtigere end f.eks. morgen- og aftenbønner for hver ugedag – foruden et *”hjertesuk at bede efter hver morgen- og aftenbøn”* og kong Davids syv salmer!

Af hensyn til teksten i bogen har det selvfølgelig været nødvendigt at oversætte trosbekendelserne eller symbolerne fra den engelske tekst, men de engelske oversættelser af de hellige skrifter og tekster er som regel ret gode, og derfor er der ikke sket nogen skade ved, at der ikke – som f.eks. ved alle bibelcitater – er benyttet de eksisterende danske tekster.

Den engelske og den danske formulering af det apostolske symbol ligger imidlertid så tæt på hinanden, at den danske folkekirkes er benyttet hele vejen igennem. I de fleste kirker her i landet er ordet *”Helvede”* vistnok erstattet med *”dødsriget”* – og det er for øvrigt langt mere korrekt. Af hensyn til bogens tekst er betegnelsen *”den hellige katolske kirke”* tilføjet sammen med *”den hellige almindelige kirke”*, og det gælder også de to andre symboler.

Den athanasianske trosbekendelse

*Enhver som vil frelses, må frem for alt have den almindelige tro.
Enhver som ikke bevarer den hel og uforfalsket, vil uden tvivl gå
evig fortabt.*

*Men dette er den almindelige tro, at vi ærer én Gud i en trehed
og treheden i en enhed uden at sammenblande personerne eller
adskille væsenet. Faderens person er nemlig en for sig, Sønnens
en for sig, Helligåndens en for sig. Men Faderens, Sønnens og
Helligåndens guddom er én, deres herlighed er lige stor, deres
majestæt lige evig. Som Faderen er, sådan er Sønnen og sådan er
Helligånden. Faderen er uskabt, Sønnen er uskabt, Helligånden er
uskabt. Faderen er umålelig, Sønnen er umålelig, Helligånden er
umålelig. Faderen er evig, Sønnen er evig, Helligånden er evig. Og
dog er der ikke tre, som er evige, men én som er evig, ligesom der
ikke er tre, som er uskabte, eller tre, som er umålelige. I lige måde
er Faderen almægtig, Sønnen almægtig, og Helligånden almægtig,*

og dog er der ikke tre som er almægtige, men én som er almægtig. På samme måde er Faderen Gud, Sønnen Gud og Helligånden Gud, og dog er der ikke tre guder, men én Gud. På samme måde er Faderen Herre, Sønnen Herre og Helligånden Herre, og dog er der ikke tre Herrer, men én Herre. For ligesom vi ifølge den kristelige sandhed nødes til at bekende hver enkelt person for sig som Gud og Herre, således forbyder den almindelige tro os at tale om tre Guder eller tre Herrer. Faderen er ikke dannet eller skabt eller født af nogen. Sønnen er af Faderen alene, ikke dannet eller skabt, men født. Helligånden er af Faderen og Sønnen, ikke dannet eller skabt eller født, men udgår fra dem. Der er altså én Fader, ikke tre fædre, én Søn ikke tre Sønner, én Helligånd, ikke tre Helligånder. Og i denne trehed er intet tidligere eller senere, intet større eller mindre, men alle tre personer er indbyrdes lige evige og lige store, således at i alle ting både treheden, som allerede forhen er sagt, bør æres i enheden, og enheden i treheden.

Den, som altså vil frelses, må mene således om treenigheden.

Men det er nødvendigt for den evige frelse, at han også ærligt tror på vor Herre Jesu Kristi menneskevordelse.

Det er altså den rette tro, at vi tror og bekender, at vor Herre Jesus Kristus, Guds Søn, er Gud og menneske, Gud, født af Faderens væsen før verdenerne, og menneske, født af moderens væsen i tiden, fuldkommen Gud, fuldkomment menneske, bestående af en fornuftig sjæl og menneskeligt kød, Faderen lig efter sin guddommelige natur, ringere end Faderen efter sin menneskelige. Endskønt han er Gud og menneske, er han dog ikke to, men én Kristus, én, ikke ved den guddommelige naturs forvandling til kød, men ved den menneskelige naturs indoptagelse i Gud, i det hele én, ikke ved væsenets sammenblanding, men ved personens enhed, for ligesom den fornuftige sjæl og kødet er ét menneske, således er Gud og menneske én Kristus, som led for vor frelse, nedfor til helvede, opstod på tredje dag fra de døde, opfor til himlene, sidder ved Gud Faders den almægtiges højre hånd, derfra han skal komme for at dømme levende og døde. Ved hans komme skal alle mennesker opstå med deres legemer, og de skal aflægge regnskab for deres gerninger, og de, som har gjort godt, skal gå ind i det evige liv, men de, som har gjort ondt, til den evige ild.

Dette er den almindelige tro, og hvis nogen ikke tror den ærligt og fast, vil han ikke kunne blive frelst.

Den nikænske trosbekendelse

Jeg (vi) tror på én Gud, den almægtige Fader, Himmels og Jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle verdener, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne.

Og på én, hellig, almindelig og apostolisk kirke.

Jeg (vi) bekender én dåb til syndernes forladelse og forventer de dødes opstandelse og den kommende verdens liv.¹

¹ Den nikænske trosbekendelse er her gengivet i samme form som i Den danske Salmebog.

1. KAPITEL

DE FØRSTE TROSBEKENDelser

Mange, der studerer åndsvidenskab, har været og er i virkeligheden stadig kristne – og selv om deres tro gradvist har udvidet sig på en måde, så de ikke længere kan kaldes ortodokse kristne, har de beholdt en forkærlighed for formerne og ritualerne i den religion, de blev født ind i. Måske føler de stadig en glæde ved at høre recitationen af de gamle bønner og trosbekendelser, de højtidelige salmer og messesvarene, selv om de forsøger at lægge en højere og dybere mening i dem end den almindelige ortodokse fortolkning.

Måske kan det være interessant for de studerende at få en kort forklaring på den *virkelige* betydning og oprindelse til de meget interessante kirkelige grundtekster, der kaldes trosbekendelserne? Det kan medføre, at de tanker, der opstår i tankesindet, når de hører trosbekendelserne eller deltager i fremsigelsen, kan blive mere ophøjede og ædlere, når de baseres på de tanker, der oprindeligt var forbundet med dem, i stedet for den nutidige fejlagtige, vildledende og materialistiske opfattelse.

Jeg nævnte de tanker, der oprindeligt var forbundet med *dem*. Jeg skulle måske hellere sige de tanker, der var forbundet med den ældgamle tekst, som den mest værdifulde del af dem er baseret på. For jeg kunne ikke drømme om at påstå, at et større antal af de medlemmer – ja endda kirkens ledere, som nu fremsiger trosbekendelserne – har kendt deres oprindelige og sande betydning. Betydningen gik tabt for adskillige århundreder siden. Jeg vil ikke engang påstå, at de kirkemødets råd, der redigerede og autoriserede dem, nogen sinde har fattet den fulde og i øvrigt smukke betydning af de ophøjede sætninger, som de benyttede – for meget af den sande betydning var allerede dengang gået tabt, og meget af den materialiserende korruption var allerede blevet indført, længe før de uheldige råd blev sammenkaldt.

Så meget er i det mindste sikkert, at uanset hvor begrænset, nedværdiget og materialiseret den kristne tro nu er blevet, og uanset hvordan dens hellige skrifter efterhånden er forvansket til ukendelighed, er der i det mindste gjort et forsøg fra nogle af de højere kræfters side på at vejlede de mennesker, der har samlet de store symboler, der kaldes trosbekendelserne, i en dybere forståelse af, hvad de selv har vidst eller ikke vidst. Sproget i dem afslører stadig klart den ældgamle visdoms ophøjede sandheder for alle, der har ører, som kan høre. Og meget af det, som forekommer falsk og uforståeligt i teksterne, når man forsøger at læse dem i overensstemmelse med nutidens fejlagtige opfattelse, bliver straks lysende klar og fuld af mening, når de forstås esoterisk. Esoterisk forståelse ophøjer teksterne fra et fragment af en utroværdig biografi til en erklæring om evige sandheder.

Det er den esoteriske forståelse af trosbekendelserne, jeg vil beskæftige mig med – og selv om det bliver nødvendigt at komme med nogle oplysninger om deres virkelige historie, behøver jeg nok ikke at oplyse, at jeg ikke forsøger at behandle emnet fra et almindeligt, naturvidenskabeligt synspunkt. De oplysninger, der gives om tros-

bekendelserne, er ikke skabt hverken ved sammenligninger af gamle håndskrifter eller ved studier af teologiske forfatteres voluminøse værker. De er udelukkende et resultat af en undersøgelse af "naturens hukommelse",² som esoteriske studerende har foretaget. Deres opmærksomhed blev henledt på emnet, mens de var ved at følge en helt anden forskningslinje – og de indså, at sagen havde tilstrækkelig stor interesse til, at det kunne betale sig at foretage en yderligere og mere detaljeret undersøgelse.

Måske er det en ny tanke for nogle af læserne, at der findes noget, som kaldes "naturens hukommelse" – dvs. at der findes metoder, som gør det muligt med absolut sikkerhed at genskabe fortidens sande historie. Men det er en kendsgerning, at det kan lade sig gøre, og den er velkendt af de studerende, der har arbejdet med emnet, og en del ældgammel historie af stor interesse er allerede blevet undersøgt ved hjælp af metoden. Det ligger uden for bogens område at forklare teknikken, men hvis man ønsker yderligere oplysninger, henvises der til bogen *Clairvoyance*.³

Den kristne kirke benytter i øjeblikket tre forskellige trosformuleringer, der kaldes henholdsvis *den apostolske trosbekendelse*, *den nikænske trosbekendelse* og *den athanasianske trosbekendelse*. Den første og anden har mange lighedspunkter, og derfor kan de nemt undersøges på én gang. Den tredje er meget længere og meget anderledes i sin karakter, og derfor vil det være nemmere at beskrive den i et særligt kapitel senere. Trosbekendelserne i den engelske (anglikanske) kirkes bønnebog lyder for tiden sådan:

Den apostolske trosbekendelse

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen. Vi tror på Gud Fader, den almægtige, Himmelen og Jordens skaber. Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til Dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde. Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige (katolske) kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv.

2 "Naturens hukommelse" eller Akasha er det oprindelige stof, der ligger til grund for alle former. Men i den senere åndsvidenskabelige litteratur bruges udtrykket udelukkende om stoffet på det øverste mentalplan, som er center for "naturens hukommelse" – den såkaldte Akasha-kronik. Ved hjælp af højt udviklede metafysiske evner er det muligt at aflæse begivenhederne i verden, sådan som de i virkeligheden foregik.

3 *Clairvoyance* af C.W. Leadbeater kan frit downloades som e-bog fra www.visdomsnettet.dk

Den nikænske trosbekendelse

Jeg (vi) tror på én Gud, den almægtige Fader, Himmels og Jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle verdener, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne.

Og på én, hellig, almindelig og apostolisk kirke.

Jeg (vi) bekender én dåb til syndernes forladelse og forventer de dødes opstandelse og den kommende verdens liv.

Da så meget – med hensyn til den rigtige forståelse af den nikænske trosbekendelse – afhænger af en nøjagtig oversættelse fra den græske original, præsenteres den overleverede tekst til sammenligning:

Πιστεύομεν εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινόν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί· δι' οὗ τα πάντα ἐγένετο· τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπησάντα· σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα· καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, καὶ τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν· εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν· ὁμολογοῦμεν ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· προσδοκῶμεν ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μελλοντος αἰῶνος.

Data og historie

Lad mig, før jeg fortæller om den virkelige oprindelse til trosbekendelserne, helt kort opsummere de ortodokse teologers idéer med hensyn til deres tidspunkt og historie. Engang gik den ekklesiastiske teori ud på, at den nikænske og den athanasianske tekst ikke var andet end udformninger af den apostolske trosbekendelse, men nu er det almindeligt anerkendt, at den nikænske historisk set er den ældste af de tre. De skal derfor tages én efter én, og der skal kastes et blik på det, der sædvanligvis vides om dem.

En kort og enkel trosbekendelse har tilsyneladende været benyttet fra en meget tidlig periode – ikke alene som et trossymbol, men også som et slags kampråb efter militært mønster. Men ordlyden af formuleringen har sandsynligvis været meget forskellig i forskellige lande, og det var først århundreder senere, at man var i stand til at skabe noget i retning af ensartethed. Et eksempel på den ældre form er en trosbekendelse, der gengives af Irenæus i hans værk imod kætteri:

"Jeg tror på én gud almægtige, af hvem alle ting er ... Og på guds søn, ved hvem alle ting er".

Den første omtale af en trosbekendelse, der bærer apostlenes navn, forekommer i det 4. årh. i Rufinus' skrifter, hvor han siger, at den kaldes sådan, fordi den består af tolv artikler. Hver af de tolv apostle har bidraget med én, dengang de var forsamlet til højtidelig rådslagning i samme anledning. Men Rufinus betragtes ikke som nogen stor historisk autoritet, og selv i Wetzer & Weltes romersk-katolske encyklopædi betragtes hans fortælling kun som en from legende.

Den apostolske trosbekendelse findes ikke i noget, der minder om dens nuværende udformning, før der var gået fire århundreder efter formuleringen af den nikænske symbol, og de største autoriteter i forhold til emnet betragter den blot for at være en samling, der langsomt har formet sig ved gradvis at kombinere ældre og enklere udtryk for troen. Den esoteriske undersøgelse afkræfter teorien, og det forklares senere. Selv om den helt anerkender dens sammensatte karakter, tildeler den – i hvert fald dele af den – en langt højere oprindelse end selv den, der påstås af Rufinus.

Langt mere definitive og tilfredsstillende fra det almindelige synspunkt er de historiske fakta vedr. den længere formulering, der kaldes den nikænske trosbekendelse, som bruges i den romerske kirkes messe og i den anglikanske kirkes nadvertjeneste. Praktisk talt alle forfattere er enige om, at den – med undtagelse af to særligt tankevekkende udeladelser – blev opstillet på kirkemødet i Nikæa i år 325. Mødet blev sammenkaldt for at afgøre de stridigheder, der dengang rasede mellem de gejstlige autoriteter vedr. Kristi natur. Den athanasianske eller materialistiske parti mente, at han var af samme substans som Faderen, mens Arius' tilhængere foretrak, at man ikke bandt sig til noget mere bestemt end en udtalelse om, at han var af lignende substans, og de var heller ikke villige til at indrømme, at han også var uden begyndelse.

Stridspunktet var tilsyneladende for lille til at skabe så stor ophidselse og fjendskab, men det ser ud til at være en af de mest karakteristiske egenskaber ved teologiske stridigheder. Jo mindre meningsforskellen er, jo mere giftig bliver hadet mellem de uenige parter. Man formoder, at selv kong Konstantin havde en meget upassende ind-

flydelse på mødets beslutninger – og uanset hvordan det forholder sig, så afgjorde man sagen til det athanasianske partis fordel, og den nikænske trosbekendelse blev anerkendt som udtryk for majoritetens tro. Sådan som trosbekendelsen dengang blev sammensat, endte den (når man ser bort fra det frygtelige Anathema, der meget tydeligt viser kirkemødets sande ånd) med ordene *"jeg tror på Helligånden"*, og de sætninger, som den nu slutter med, blev tilføjede på kirkemødet i Konstantinopel i året 381 med undtagelse af ordene *"og Sønnen"*, der blev indsat af den vestlige kirke på kirkemødet i Toledo i året 589.

2. KAPITEL

TROSBEKENDELSERS OPRINDELSE

Efter den korte opsummering af det, der almindeligvis accepteres af faglærte ortodokse i forhold til trosbekendelsernes historie, skal der nu fokuseres på det, der blev erkendt under den esoteriske forskning, som allerede er omtalt.

Det er vigtigt at huske, at alle trosbekendelserne, sådan som de er nu, i høj grad er fabrikerede produkter. Den eneste trosbekendelse, der nogenlunde repræsenterer et enkelt og originalt dokument, er den seneste – den athanasianske. Det er ganske vist en betænkning, der går stik imod de idéer, der sædvanligvis accepteres, men jeg oplyser simpelthen om de fakta, som forskerne fandt frem til.

Trosbekendelserne dække over et indhold, der er hentet fra tre helt forskellige kilder, og det er derfor interessant at forsøge at forklare de tre elementer uafhængigt af hinanden og at fordele de respektive sætninger fra trosbekendelsen (sådan som den er i nutiden), til de kilder, de stammer fra. Det drejer sig om:

- a. En ældgammel kosmogenese-formel,⁴ der stammer fra en i særdeles høj autoritet.
- b. Det ritual, der var skrevet til vejledning for hierofanterne⁵ i den egyptiske version af sohan- eller sotapatti-indvielsen.⁶
- c. Den materialiserende tendens, der fejlagtigt forsøgte at fortolke de to dokumenter i pkt. a. og b., som om det hentyder til et enkelt individs biografi.

De enkelte kilder skal herefter udforskes nærmere i detaljerne.

Kristi liv

Det er ikke hensigten at komme nærmere ind på de i øvrigt interessante oplysninger, som de metafysiske undersøgelser afslørede om den ophøjede lærer Kristis sande livshistorie. Det er et arbejde, der kan udføres senere, men arbejdet vil sandsynligvis ikke blive aktuelt, før det er muligt til dokumentere påstandene ved hjælp af beviser, der ikke er baseret på metafysisk forskning. Det skal være

4 "Kosmogenese" og "antropogenese" er henholdsvis makro- og mikrokosmos.

5 Hierofanten var identisk med ypperstepræsten (indvieren) i oldtidens templer, og det var hierofanterne, der havde ansvaret for indvielse af kandidaterne i de store mysterier.

6 Sotapatti svarer til srotapatti på sanskrit. Det er den første af fire veje, der fører til nirvana. De tre øvrige veje sakadagamin, anagamin og arahatta.

beviser, som kan accepteres af den naturvidenskabelige forsker og historikeren. Men af hensyn til forståelsen af formålet med den ældgamle formulering er det imidlertid nødvendigt, at en smule af emnet omtales.

Når kirkens præster afslutter bønnen med ordene *”ved Jesus Kristus, vor Herre”*, sammenblander man tre helt forskellige idéer – a) disciplen Jesus – b) den oplyste mester, som menneskeheden kalder Kristus, selv om de indviede kender ham under et andet og langt mere ophøjet navn – og c) 2. aspekt af Logos.

Om første punkt – disciplen Jesus – skriver Annie Besant i bogen *Esoterisk kristendom*:

”Det barn, hvis jødiske navn blev Jesus, er født i Palæstina i året 105 f.Kr. under Publins Rutilius Rufus’ og Gnæus Mallius Maximus’ konsulat. Hans forældre var af anset familie selv om de var fattige, og han blev oplært i de hellige hebraiske skrifter. Hans brændende tro på Gud og en alvor, der lå langt forud for hans alder, fik hans forældre til at indvie ham til det religiøse og asketiske liv, og kort efter et besøg i Jerusalem, hvor barnets usædvanlige begavelse og tørst efter kundskab viste sig ved, at han opsøgte de skriftkloge i templet. Han blev sendt til et essæisk broderskab i den sydlige judæiske ørken for videre uddannelse. Da han var 19 år, rejste han til det essæiske kloster i nærheden af Serbal-bjerget – et kloster, der var meget besøgt af oplyste mennesker på deres rejser fra Persien og Indien til Egypten. Her fandtes et velassorteret bibliotek med esoteriske værker, hvor mange var indiske og stammede fra egnene på den anden side af Himalaya. Fra dette center for mysterielærdom rejste han senere til Egypten. Han var blevet helt og fuldt indviet i de esoteriske lærdomme, som var den reelle livskilde blandt essæerne, og i Egypten blev han indviet som discipel af den ene ophøjede loge, hvorfra alle store religioner har modtaget sin stifter. Egypten fortsatte med at være et af verdenscentrene for den ægte mysterielære, og alle de halvt offentlige mysterier var kun en svag og fjern afglans af den ægte. De mysterier, der omtales i historien som egyptiske, var kun skygger af de virkelige ‘i bjerget’, og her modtog den unge hebræer den højtidelige indvielse, som forberedte ham til den kongelige præsteværdighed, han senere skulle opnå”.

Der var i høj grad tale om et ungt menneske med en helt enestående tro og en helt overstrålende renhed. Derfor blev han fundet værdig til den højeste ære, der kan vises et menneske. Det blev tilladt, at han stillede sit legeme til rådighed for en højt oplyst lærer, der blev udsendt af Det Store Hvide Broderskab for at grundlægge en ny religion. Den nye religion skulle præsentere den universelle sandhed i en ny form. Sandheden er guddommelig, og derfor er den nuanceret. Den universelle sandhed studeres i nutiden under betegnelsen åndsvidenskab. Den oplyste lærer tog legemet i besiddelse, da det var 29 år gammelt, og brugte det i tre år. De to af årene blev brugt til at undervise lederne af det essæiske samfund i den esoteriske mysterielære, og det ene år blev brugt til at tale til

den store offentlighed i Palæstinas bjerge og marker. Der er udelukkende bevaret nogle traditioner i evangelieberetningen om det sidste års arbejde, og fordi traditionerne er voldsomt forvrænget og tilsløret, er det næsten umuligt at adskille det sande fra det usande. Både disciplen Jesus og den oplyste mester Kristus er mennesker fra menneskeheden, selv om de befinder sig langt forud for menneskeheden på udviklingsvejen. Det er derfor forkert at omtale dem som en direkte manifestation eller inkarnation af 2. aspekt i Treenigheden, selv om det er sandt, at der er en mystisk forbindelse, som kun kan forstås af de mere fremskredne studerende.

Den tekst, han underviste i

Det aktuelle emne kræver ikke, at man beskæftiger sig med spørgsmålet. Man kan nøjes med at tænke på Kristus som en lærer i det essæiske samfund. Han levede blandt essæerne og underviste dem, før hans offentlige mission begyndte. Samfundets ledere var allerede dengang i besiddelse af brudstykker af mere eller mindre nøjagtige oplysninger – muligvis erhvervet fra buddhistiske kilder – vedr. alle tings oprindelse. Kristus samlede brudstykkerne og præsenterede dem i sammenhæng. For at gøre det lettere at huske dem, fremstillede han dem i form af en trosformulering, der muligvis kan betragtes som den første kilde til den kristne trosbekendelse.

Originalen til formuleringen bliver måske en dag nøjagtigt oversat – men opgaven vil kræve flere menneskers arbejde og en meget detaljeret omhu for at afdække meningsnuancer og ordvalg. Der vil ikke blive gjort et forsøg på det her – og dog – for mange har spurgt om hvilke sætninger, der var inkluderet, og derfor vil det være nyttigt at give en generel præsentation. Men man skal selvfølgelig forstå, at det mest af alt er en slags gendigtning af meningen, sådan som den blev opfattet i hjerterne hos de mennesker, den blev givet til. Det er ikke et forsøg på en nøjagtig gengivelse.

"Vi tro på Gud Faderen, fra hvem systemet kommer – hele verden og alle ting deri – synlige eller usynlige.

Og på Gud Sønnen, den helligste – enbåren fra sin Fader før alle tidsalder – ikke skabt, men udstrålet, fordi han er af selve Faderens substans – sand Gud fra den sande Gud, sandt lys fra det sande lys, som skabte alle former – som for menneskeheden kom ned fra Himlen og indtrådte i det tætte hav, men som imidlertid igen opstår deraf i endnu større herlighed til et rige uden ende.

Og på Gud Helligånden, livgiveren, som på samme måde strømmede ud fra Faderen, lig Ham og Sønnen i herlighed – som åbenbarer sig via sine engle.

Vi anerkender ét helligt broderskab, som fører til det større broderskab på et højere niveau – én indvielse til frigørelse fra stoffets lænker og til befrielse fra fødsels og dødens hjul ind i evigt liv".

Hensigten med symbolet var at komprimere undervisningen om oprindelsen til kosmos. Kristus gav den til lederne af det essæiske samfund i en form, der var let at huske. De enkelte sætninger skulle genkalde langt mere end selve ordene. Der var i virkeligheden tale om en hukommelseshjælp af samme type, som Buddha brugte, da han gav sine tilhørere de fire ædle sandheder. Og de enkelte sætninger blev uden tvivl benyttet som en tekst til forklaring og fortolkning på nogenlunde samme måde, som dengang H.P. Blavatsky skrev *Den Hemmelige Lære* på grundlag af Dzyans stanzaer.

Det egyptiske ritual

Når man betragter den anden kilde, som her fik betegnelsen b), må man huske, at den egyptiske religion hovedsageligt kom til udtryk via en mangfoldighed af former, symboler og ceremonier. Det var en tendens, der gang på gang viste sig selv i Egyptens mysterier. Mysteriernes højeste trin førte definitivt et menneske ind på udviklingsvejen, som den kaldes i nutiden – dvs. at det svarer til det, som i den buddhistiske terminologi kaldes sotapatti-indvielsen. I forbindelse med indvielsen blev der gennemført et indviklet symbolsk ritual, og en del af nutidens trosbekendelse er en direkte gengivelse af de instruktioner, som ritualet krævede at den ledende hierofant proklamerede. Den eneste forskel består i, at det, der i ritualet var en række instruktioner, er blevet omskrevet i en form for historisk fortælling, der beskriver netop nedstigningen af Logos i stoffet, som det originale ritual havde til hensigt at symbolisere.

I den nye form blev indvielsesritualet indsat i formuleringen a) af lederne for det essæiske samfund kort tid efter, at Kristus rejste fra dem, for at detaljerne om Logos' nedstigning (som han så ofte havde beskrevet for dem med henvisning til indvielsesritualet) skulle huskes med en symbolik, som var i overensstemmelse med lærens overordnede omrids.

Han gav en tilsvarende undervisning, som blev illustreret på samme måde ved hjælp af symbolik, for at beskrive Logos' arbejde i 1. og 3. aspekt, selv om kun en smule er bevaret – men der er ikke tvivl om, at det havde stor betydning for Kristus, at hans disciple havde en nøjagtig forståelse af den monadiske essens' nedstigningen i stoffet, når den monadiske essens udstrømmer fra Logos i 2. aspekt.

Det er nemt at forstå, hvis man tænker på, at det er den monadiske essens, der besjæler alle formerne. Kun ved at studere den, kan man forstå det overordnede evolutionsprincip – og at kærlighedens lov, der styrer Universet, i det hele taget giver mening. For selv om det liv, der besjæler atomer og molekyler uden tvivl også er under evolution, så ligger udviklingen helt uden for menneskets fatteevne. Og det samme kan med sikkerhed siges om den langt højere evolution (i hvert fald i forhold til den store majoritet af menneskeheden) som utvivlsomt fungerer i forbindelse med den 3. store udstrømning, der kommer fra den 1. af de store guddommelige manifestationer.

Det er derfor muligt, at det kun er ved at studere den 2. udstrømnings funktion, at man kan få en forståelse af hele systemet, og det er forklaringen på den vægt, Kristus tilsyneladende lagde på den del af undervisningen. Da lederne, der følte et ansvar for videregivelsen af undervisningen, var bekendt med emnets

vigtighed, er det ikke mærkeligt, at de inkluderede det symbolske omrids i den specielle formulering, som skulle sammenfatte deres tro. De blev uden tvivl inspireret af de højeste og reneste motiver, og de kunne umuligt forudse, at formuleringen senere banede vejen for den fejlagtige og destruktive virkning og materialiserende tendens c), for på deres tid var der endnu intet tegn på sådan en udvikling.

Man undrer sig måske over, hvorfor Kristus valgte en ret kompliceret og materialistisk symbolik fra de egyptiske ritualer til at illustrere sin undervisning. Men hvem har så højt et udviklingsniveau, at de kan tillade sig at kritisere de metoder, der bruges af én mester, der *ved*? Men man kan måske driste sig til at gætte på, at der findes en begrundelse i essæernes tætte forbindelse til den egyptiske tradition, og desuden i det faktum, at Jesus selv tidligere havde tilbragt temmelig lang tid i Egypten og gennemgået mindst én indvielse efter de egyptiske metoder.

Materialisme og vanære

c) På et meget tidligt tidspunkt i bevægelsens historie, som senere blev kendt som kristendommen, ser man, at der opstod to rivaliserende skoler eller tendenser, som i virkeligheden var resultaterne af to forskellige faser i Kristi livsværk. Som nævnt blev den største del af hans tid dedikeret til at give en bestemt undervisning inden for det essæiske samfunds enemærker – men desuden, og i modstrid med samfundets officielle lederes holdninger, overskred han også de forholdsvis snævre grænser og dedikerede en kort periode i slutningen af sit liv til offentlig forkyndelse.

Det er indlysende, at det var umuligt for ham at præsentere de uvidende masser for de samme dybere lærdomme fra den ældgamle esoteriske visdom, som han forklarede de få, der ved en speciel uddannelse og et langt livs asketisk træning havde gjort sig – i det mindste i nogen grad – egnede til at modtage undervisningen. Derfor kan hans offentlige taler inddeles i to grupper. Den første består af *“ordsprogene”*, dvs. en række korte sætninger, der hver indeholder enten en vigtig sandhed eller en leveregel, og den anden indeholder *“trøstens ord”* – datidens foredrag, som med veltalenhed blev skabt af den dybe medfølelse, han havde med den frygtelige elendighed, der på den tid var næsten universel blandt de lavere sociale grupper. Der herskede en forfærdelig og overvældende atmosfære af fortvivlelse, depression og ydmygelse.

Nogle traditionsmæssige brudstykker af hans Logia⁷ er hist og her indeholdt i det, der nu kaldes evangelierne – og noget, der tilsyneladende var et ægte skrift fra en samling af dem, blev på et tidspunkt opdaget i Egypten. Det ser ud til, at Kristus selv intet har skrevet – eller i hvert tilfælde kender man intet, som han har skrevet – men i løbet af de to første århundreder efter hans død (der, som man skal huske, fandt sted lang tid før det, der nu kaldes den kristne tidsalder) ser det ud til, at mange af hans disciple har nedskrevet samlinger af de udtalelser, der iflg. samtidens mundtlige tradition blev tiltænkt ham. I den slags samlinger blev der imidlertid aldrig gjort forsøg på at skrive Kristi biografi, selv om nogle få indledende ord nogle gange beskrev den situation, som udtalelserne var faldet i, på samme måde som man i de buddhistiske bøger hele tiden kan læse

⁷ Logia er enkeltstående udtalelser af Jesus, som er løsrevet fra deres sammenhæng.

en tale af Buddha, der indledes med ordene *"ved en bestemt lejlighed dvælede den velsignede i bambushaven ved Rajagriha,"* – osv.

Trøstens ord er misforstået

Selv om nogle af Kristi Logia er blevet forvrænget, og selv om man tilskriver ham mange ord, som han aldrig har sagt, så er han mest af alt blevet alvorligt misforstået med hensyn til *"Trøstens ord"* eller *Parakleteria* – og med *meget* uheldige konsekvenser. Grundtanken i talerne var et forsøg på at inspirere til nyt håb hos lidende mennesker ved at forklare dem, at hvis de fulgte den lære, han præsenterede for dem, ville de uden tvivl få det bedre i fremtiden. Selv om de i øjeblikket var fattige og lidende, kunne de alligevel leve på en måde, så de var sikre på et godt liv efter døden, og de kunne være sikre på, at de ville få positive livsbetingelser, når de næste gang vendte tilbage til fysisk liv – et liv, som ville rumme en langt bedre skæbne end den, der i øjeblikket tyranniserede dem.

Det var måske ret naturligt, at mange af de mere uvidende tilhørere kun fik en uklar opfattelse af det, han mente. De fik det generelle indtryk, at han svagt profeterede en fremtid, hvor det, de selv betragtede som uretfærdighed, skulle ændres i overensstemmelse med deres ønsker, og derfor ville en frygtelig gengældelse indhente de rige mennesker, hovedsagelig fordi de havde begået den forbrydelse at være rig. De ville selv få al magt og herlighed, udelukkende fordi de i det aktuelle liv var fattige.

Det er nemt at forstå, at det var en lære, der hurtigt vandt mange tilhængere blandt de mest tvivlsomme elementer i samfundet. Opfattelsen bredte sig tilsyneladende overraskende hurtigt i netop den slags grupper i oldtidens verden. Det er heller ikke mærkeligt, at den type mennesker fjernede lærens betingelser for at skabe et godt liv. De samledes i grupper, hvor de ofte kastede sig ud i afskyvækkende orgier. Grupperne bestod af mennesker, der bare troede på "den gode tid, der skulle komme", hvor de fik mulighed for at hævne sig på alle deres personlige fjender og – uden selv at gøre en indsats – uden videre kunne eje den rigdom og luksus, der var opbygget af andres indsats.

Efterhånden som tendensen bredte sig, antog den naturligvis en mere og mere politisk og revolutionær karakter. Til sidst gjaldt det samme for klikens ledere som for David i gamle dage:

"Og alle slags mennesker, som var i nød, flokkedes om ham, forgældede mennesker og folk, som var bitre i hu, og han blev deres høvding".⁸

Det er ikke overraskende, at den organisation, der blev skabt af den type mennesker, som var fyldt af misundelse og had til al kundskab, der overgik deres egen, til sidst kom til at betragte uvidenhed som en betingelse for frelse, og derfor så de med uvidenhedens foragt på den lærdom, der tilhørte de mennesker, som stadig opretholdt nogle af traditionerne om Kristi sande lære.

8 1. Samuels bog, 22,2

Tre hovedtendenser

Man skal imidlertid ikke tro, at den oprørske og grådige majoritet omfattede hele den første kristne bevægelse. Bortset fra de forskellige grupper af gnostiske filosoffer, der havde taget en mere eller mindre nøjagtig tradition i arv fra de autentiske kilder til den himmelige undervisning, som Kristus gav essæerne, var der desuden en voksende gruppe af forholdsvis fornuftige og hæderlige mennesker, som – selv om de intet kendte til gnosticisismen – brugte det, de kendte fra Kristi Logia, som ledetråd i livet. Det var denne gruppe, der til sidst blev toneangivende i det, der senere blev kaldt det ortodokse parti.

Det er derfor tydeligt, at der i udviklingen af den kristne bevægelse, klart kan skelnes tre dominerende tendenser baseret på Kristi lære. For det første var der de mange gnostiske sekter, som – taget i al almindelighed – repræsenterede en del af den metafysiske undervisning, der var givet essæerne, selv om den i mange tilfælde var farvet af idéer, der var hentet fra forskellige ydre kilder som f.eks. zarathustrismen, sabæismen osv. For det andet var der et moderat parti, som i begyndelsen beskæftigede sig meget lidt med doktrinerne, men man accepterede de udtalelser, der var tilskrevet Kristus, og gjorde dem til leve-regler. For det tredje var der den store uvidende hob, som havde øgenavnet "de fattige", og deres eneste virkelige religion var et svagt håb om revolution.

Efterhånden som kristendommen gradvist spredte sig, blev tilhængerne tilstrækkeligt talrige til at få anerkendelse som en politisk faktor, og derfor fik de også en vis social indflydelse. Lidt efter lidt samledes repræsentanterne for den anden og tredje tendens efterhånden i et parti, der kaldte sig ortodokst. De var enige i deres mistro til gnostikernes højere lærdomme, og derfor var de nødt til at udvikle et doktrinært system, som de kunne tilbyde i stedet for gnostikernes. På det tidspunkt var det oprindelige essæiske samfund imidlertid blevet splittet, og formuleringen (der hos dem aldrig var nedskrevet, men overleveret mundtligt) fandtes i forskellige mere eller mindre ufuldkomne udgaver, som stort set var offentligt eje hos alle sekterne. Og naturligvis var det ortodokse parti tvungent til at stable en udlægning på benene, som kunne konkurrere imod den sande lære, som blev formidlet af gnostikerne.

En forfærdelig misforståelse

Så skete det! På deres begrænsede åndelige horisont viste der sig en af de største og mest forfærdelige misforståelser, der nogen sinde er udtænkt i menneskehedens tykpandede dumhed. En eller anden fik den vanvittige idé – ja det var velsagtens faldet en af de uvidende "fattige" ind – at den smukke allegoriske symbolik med nedstigningen i stoffet af Treenighedens 2. aspekt, der beskrives i det symbolske egyptiske indvielsesritual, slet ikke var en allegori, men fortællingen om et fysisk, menneskes liv, som blev identificeret med nazaræeren Jesus. Ingen tanke kunne være mere ynkelig for troens ophøjede storhed – og mere vildledende for det ulykkelige folk. Folk accepterede forklaringen, men det er vigtigt at forstå, at den blev accepteret af de groft uvidende, fordi det var nemmere at forstå med deres meget ringe mentale evner, fremfor de imponerende dimensioner i den sande udlægning.

De få tilføjelser, der var nødvendige for at indføre den tåbelige teori i trosbekendelsen, blev let gjort, og ikke ret lang tid efter begyndte man at nedskrive fragmentariske versioner af den. Den almindeligt anerkendte tanke, at trosbekendelsen er et blandingsprodukt, der gradvist blev stykket sammen, er til dels sand, selv om det ikke er foregået helt på den måde, som man almindeligvis tror. Den tradition, der tillægger de tolv apostle forfatterskabet, er ganske enkelt ukorrekt. Den virkelige oprindelse til den største del af trosbekendelsen er langt højere, og de første brudstykker af bekendelsen er de mangelfulde erindringer fra en mundtlig tradition. Det resulterede til sidst i, at der blev samlet en udmærket version af originalen, og den blev derefter formelt accepteret på kirkemødet i Nikæa – selv om mødet beviste sin absolutte misforståelse af hele sagen ved at afslutte trosbekendelsen med en forbandelse, der var helt fremmed for dens ånd.

Kirkemødets trosbekendelse

For at man kan få den nøjagtige udgave af trosbekendelsen, der blev resultatet af det ekstremt stormfulde møde, er der her en omhyggelig oversættelse:

"Vi tror på én gud, Faderen den almægtige, Skaberen af alle ting, både synlige og usynlige – og på én Herre, Jesus Kristus, Guds søn, båret af Faderen, énbåret, det er af Faderens substans, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, båret, ikke skabt, idet han er af én substans med Faderen, ved hvem alle ting blev skabt, både de i Himlen og de på Jorden – som for os mennesker og for vores frelse kom ned og blev gjort til kød, og blev gjort menneske, led og opstod igen på tredjedagen, steg op til himlene og skal komme igen for at dømme levende og døde – og på Helligånden. Men de, som siger, 'der var (en tid), da han var ej', og 'før han blev båret, var han ej', og at 'han kom til eksistens fra det, som var ej', eller som bekender, at Guds søn er af et andet aspekt eller substans, eller at han er skabt eller foranderlig eller omskiftelig, lyses i ban af den katolske kirke".⁹

Selv om formen i store træk ligner den, der nu bruges i den anglikanske kirkes nadvertjeneste, er der alligevel flere ret væsentlige forskelle. En hel del af den materialistiske, semi-historiske forvanskning var endnu ikke kommet med, selv om den fatale identificering af Kristus med Jesus og af dem begge med 2. Logos fremgår allerede her alt for tydeligt. Men fordi alle er enige om, at medlemmerne af det berømte kirkemøde hovedsageligt var uvidende og ustyrlige fanatikere, der først og fremmest var kommet i håb om at fremme deres personlige interesser, kan man ikke undre sig over, at det blev den begrænsede og ikke den udvidede tankegang, der faldt i god jord hos deltagerne. Men læg mærke til, at forvirringen vedr. undfangelsen ved Helligånden og jomfrufødslen ikke findes – korsfæstelsens symbol er ikke blevet reduceret til et historisk faktum, og der er heller ikke gjort klodsede forsøg på at give historien et præg af sandsynlighed ved at indføre unøjagtige data i form af helt ubegrundede hentydninger til den stakkels og meget mistænkeliggjorte person – Pontius Pilatus.

⁹ George Robert Stowe Mead: *Lucifer*, Vol. 9, p. 204

De manglende sætninger findes imidlertid i det, der kaldes "den romerske konfession", som man sædvanligt mener stammer fra et tidligere tidspunkt. Men her er det ikke hensigten at deltage i diskussionen, for man kan se, at de fleste af sætningerne kun er mindre forfalskninger af den egyptiske indvielsestekst, der allerede dengang havde eksisteret i mange århundreder.

Evangeliets materialisering

Uanset hvornår allegorien blev degraderet og forvandlet til pseudo-biografi (og det var uden tvivl ret tidligt), ser man, at den fik indflydelse på arbejdet på både andre dokumenter og på trosbekendelsen. Evangelierne har også lidt under en tilsvarende materialiserings-mani, for originalens smukke metaforer er igen og igen blevet forvansket ved tilføjelser af populære legender og ved indsættelse af traditionelle Logia. Til sidst havde man det, der kaldes evangelierne, som er en kaotisk tekstsamling. Historisk set er den håbløst umulig, og den er stort set ubrugelig, hvis man ønsker at sortere den efter dens bestanddele.

Kendskabet til at evangeliet er en allegori, gik nogle gange op for de første kristne. Origenes udtaler sig f.eks. meget tydeligt med hensyn til forskellen mellem de uudviklede massers uvidende tro, der alene er baseret på evangeliefortællingen, og den højere og mere intelligente tro, der var baseret på definitiv viden. Han kalder den første for "den populære, irrationelle tro", og han siger om den: "Hvilken bedre metode kunne man udtænke til at hjælpe masserne?" I *Christian Mysticism*¹⁰ citeres han for at sige at:

"Gnostikeren eller vismanden har ikke længere behov for den korsfæstede Kristus. Det evige eller åndelige evangelium, der er den vises ejendom, viser klart alt vedr. selve Guds søn, både de mysterier, der afsløres af hans ord, og de ting, hvorpå hans gerninger var symboler".

Her er der slet ikke den samme sikkerhed som den, William Ralph Inge viser, når han siger, at "det skal ikke forstås sådan, at Origenes benægter eller betvivler sandheden af evangelieberetningen" – men der er enighed, når han siger at:

"Origenes føler, at begivenheder, som kun er sket én gang, ikke kan have nogen betydning, og han betragter Kristi liv, død og opstandelse som én manifestation af en universel lov, der i virkeligheden ikke blev udspillet i den flygtige skyggernes verden, men i den højestes evige råd. Han mener, at de mennesker, der er fuldstændig overbeviste om de universelle sandheder, der blev åbenbaret ved inkarnationen og forsoningen, behøver ikke længere at bekymre sig om deres specielle manifestationer i tid".¹¹

¹⁰ William Ralph Inge: *Christian Mysticism*, p. 89

¹¹ Origenes er ikke en af de såkaldte "kirkefædre", for hans skrifter og meninger er ikke godkendt af kirken. Der er kun fire i hver af de to kirker – den romerske og den græske. Origenes hører til de såkaldte "kirkelige forfattere", og deres skrifter indeholder meget godt og vigtigt for kirken og troen, men "deres rettroenhed er ikke hævet over enhver tvivl". Og det ser man her, for "rettroenhed" er synonymt med ortodoksi.

Overvejelserne om den sande betydning af den oprindelige allegori i evangelierne er meget interessant, men der er ingen grund til at lade sig lokke ind på de fristende sideveje, for her er emnet overvejelser om trosbekendelsen.

3. KAPITEL

NEDSTIGNINGEN

I STOFFET

Før det er muligt for læseren at forstå den dybere betydning af sætningerne i trosbekendelsen, er det nødvendigt så vidt muligt at forstå kosmogenese-systemets grundtræk, som trosbekendelsen oprindeligt skulle beskrive. Det er naturligvis identisk med det, der findes i åndsvidenskaben. Præsentationen er i virkeligheden et omrids af Logos' tre aspekters funktioner i menneskets evolution.

Det er underforstået, at det er et emne, som intet menneske kan gøre sig håb om at forstå fuldstændigt, før der er gået mange tidaldre, for det menneske, der har forstået emnet fuldt ud, er i sin bevidsthed ét med den højeste. Det er imidlertid muligt at give nogle antydninger, der måske kan hjælpe, selv om det er nødvendigt at huske, at fordi problemet ses nedenfra i stedet for ovenfra – dvs. fra menneskets i høj grad uvidende opfattelse i stedet for fra alvidenhedens – vil enhver opfattelse være ufuldkommen og derfor upræcis.

Det, der sker ved manifestationen af et solsystem (som f.eks. det nuværende) – når man tager indlysende forskelligheder i de eksisterende forhold i betragtning – er identisk med det, der sker ved manifestationen efter en af de gigantiske perioder med kosmisk hvile (pralaya).¹² Og måske vil det være lettere at undgå misforståelser, hvis opmærksomheden rettes mod det første i stedet for mod det sidste tilfælde.

Først skal man forstå, at i solsystemets evolution svarer tre af solsystemets højeste principper til de tre kosmiske Logoi, og de fuldfører hver især funktionerne på en måde, som for mennesket er helt ufattelig, selv om man kan se, at det *må* være sådan. Selv om man anerkender identiteten i princippet, skal man være forsigtig med ikke at forveksle de tre funktioner, for de udføres af skabninger, der er vidt forskellige i deres aktivitetsniveauer. Man skal huske, at fra 1. Logos – der befinder sig umiddelbart efter Det Absolutte – udstråler 2. Logos eller den tofoldige Logos, som igen udstråler 3. Logos, når tiden er inde. Fra 3. Logos udgår de syv store Logoi, som nogle gange kaldes *"de syv ånder foran Guds trone"*.¹³ Efterhånden som den guddommelige udånding spreder sig længere udad og nedad, får man fra hver af dem på det næste plan også syv Logoi, der tilsammen på det aktuelle plan udgør 49.

¹² Pralaya i hinduistiske kosmologi kan defineres som "opløsning". Pralaya er en hvileperiode mellem to manvantaraer (manifestationsperioder), uanset om der er tale om en planet, en kæde, et solsystem eller et univers.

¹³ Johs. Åbenbaring. IV, 5

Læg mærke til at der allerede er passeret mange stadier på den store nedadgående bevægelse mod stoffet. Alligevel siges det, at der – når detaljerne om de mellemliggende hierarkier udelades – under hver af de 49 er millioner af solsystemer, og hvert solsystem er belivet og styret af sin egen Sollogos. Selv om der er forskelligheder i pragt, kraft og magt på så ophøjede planer, at de kun betyder lidt for mennesket, kan man alligevel i nogen grad fornemme, hvor enorm afstanden er mellem de tre store Logoi og et enkelt solsystems Logos. Og derfor skal man undgå den fejltagelse, som overfladiske studerende konstant falder for.

Men selv om det er sandt, at afstanden mellem Det Absolutte og solsystemets Logos er større, end menneskets tanker kan fatte, er det alligevel sikkert, at alle de største af de egenskaber, som man altid har tilskrevet guddommen – kærlighed, visdom, kraft, tålmodighed, barmhjertighed, alvidenhed, allestedsnærværelse, almagt og mange flere – desuden ejes af Sollogos, *"for i Ham lever vi, ånder vi og er vi"*.¹⁴ Det er vigtigt at huske, at i åndsvidenskaben præsenteres det aldrig som en religiøs tro eller doktrin. For den metafysiske forsker er den ufattelige eksistens en definitiv virkelighed. Årsagen er, at der er håndgribelige beviser på Logos' funktion og formål, som omgiver mennesket på alle sider, når livet studeres på de højere planer. Skaberværket giver også beviset for Logos' trefoldige natur – dvs. den treenighed i enhed, som trosbekendelserne omtaler. Men en nærmere refleksion over spørgsmålet er på sin plads, når den athanasianske trosbekendelse skal behandles, for den er specielt dedikeret til spørgsmålet.

Naturens eksistensplaner

Hvert af systemets planer er delt i syv underplaner, og stoffet på det højeste underplan kan betragtes som atomart – dvs. at planets atomer ikke kan deles yderligere uden at passere til næste plan ovenover. Nu udgør de syv atomare underplaner – betragtet for sig og uden relation til de andre underplaner, der senere skabes ved forskellige kombinationer af atomerne – tilsammen det laveste af de store kosmiske planer, og de udgør i sig selv det laveste plans syv underafdelinger. (Se diagram I på side 26).

Før et solsystem manifesteres på sin fremtidige "byggeplads", findes der kun det interstellare rums almindelige tilstande. Dvs. at der sandsynligvis er stof fra de syv underafdelinger af det laveste kosmiske plan, og fra menneskets synspunkt er det simpelthen det atomare stof fra hvert af de planer, som mennesket kender, uden de forskellige kombinationer som forbinder dem og som gradvist fører fra det ene underplan til det næste.

I de forudgående tilstande i et systems evolution vil påvirkningen af systemets Logos' tre højere principper eller aspekter – der kaldes systemets tre Logoi – ske i det, man kan kalde "omvendt orden". I løbet af det store manifestationsarbejde lader hver af de tre Logoi deres indflydelse strømme ud, men den første udstrømning stammer fra det af Logos' principper, der svarer til tankesindet hos mennesket, selv om det naturligvis er på et langt langt højere plan. Det omtales som regel som 3. Logos eller *Mahat*, der svarer til Helligånden i det kristne system. Det er *"Guds ånd, der svæver over vandene"* i rummet og dermed får verdenerne manifesteret.

¹⁴ Apostlenes Gerninger, 17,28

I diagram I er der gjort et forsøg på at vise en skematisk fremstilling af naturens eksistensplaner, som de præsenteres i åndsvidenskaben. Et diagram kan være til stor hjælp for en bestemt forståelse, men samtidig skaber det uundgåeligt begrænsninger på andre måder. Når man studerer emnet, er det nødvendigt at huske bestemte forhold. Når man taler om bevægelsen fra det finere stof til det grovere, er det almindeligt at bruge ordet "nedstigning", og derfor er det naturligt at tegne et diagram, hvor stofplanerne ligger oven over hinanden ligesom hylderne i en bogreol. Og der findes i øvrigt ingen andre metoder, der gør det muligt at lave en enkel illustration over planernes indbyrdes forhold som i et diagram. Men alle planernes stof befinder sig i virkeligheden i det samme rum. Og selv om det opleves som umuligt, så skaber det ikke desto mindre et system af gensidig gennemtrængelighed. Naturvidenskaben oplyser, at æter gennemtrænger enhver fysisk substans – selv den hårdeste og tætteste. Ikke engang i den hårdeste diamant vil to fysiske atomer eller molekyler nogen sinde røre hinanden. De flyder begge i et hav af æter. Naturvidenskaben har endnu ikke taget det næste skridt, der vil medføre en erkendelse af, at æteren også er atomar, og at dens atomer heller ikke rører ved hinanden, men flyder i et hav af endnu finere stof, som åndsvidenskaben kalder astralt stof. De astrale atomer flyder igen i mentalt stof osv., lige så langt som selv en forskers højt udviklede sanser kan erkende det. Når man taler om det guddommelige liv, som "*stiger nedad i stoffet*", skal det forstås sådan, at der ikke er tale om en bevægelse i rum, men kun af grader eller stadier af stof, der får gradvis tiltagende tæthed.

I diagram II (se side 28) ser man igen systemets syv planer organiseret på samme måde som før, selv om navnene ikke er anført. I diagram I er Logos' tre aspekter vist som om de allerede er steget ned til plansystemet, og som om de er manifesteret på henholdsvis 7., 6. og 5. plan. Diagram II viser imidlertid en tidligere tilstand, og derfor er symbolerne for de tre aspekter anbragt uden for tid og rum, og kun strømmene og deres påvirkning stiger ned i systemet. De symboler, der er brugt for at betegne de tre aspekter, er langt ældre, og de er kopieret efter de symboler, som H.P. Blavatsky brugte til at symbolisere tilsvarende aspekter af den højeste Logos af alle. I et senere kapitel er det derfor nødvendigt at behandle symbolikken mere grundigt, og der er ikke grund til at sige mere om dem nu udover at oplyse, at de tre tegn, der er anbragt oven over hinanden i korrekt rækkefølge, symboliserer det, der normalt kaldes Tre-enighedens tre aspekter.

Bemærk at der fra hvert af de tre aspekter projiceres en udstrømning af liv eller kraft ned i planerne nedenunder. Den første er den lige linje, der går ned fra 3. aspekt. Den anden er den del af den store oval, der ligger til venstre – den strøm, der stiger ned fra 2. aspekt, indtil den har berørt det laveste punkt i stoffet og derefter igen bevæger sig opad til højre, indtil den når det lavere mentalplan. Læg mærke til, at det guddommelige liv i begge udstrømninger bliver gradvis mørkere og mere tilsløret, efterhånden som livet stiger ned i stoffet. Til sidst når livet det laveste punkt, hvor man næsten ikke kan genkende det som guddommeligt liv. Men efterhånden som det igen stiger opad efter at have passeret sit nadir¹⁵, viser det sig noget mere klart.

¹⁵ I astronomi og geografi er nadir det usynlige punkt på himmelhvælvingen, som rammes af en linje, der trækkes fra iagttagerens placering på jordoverfladen ned gennem Jordens centrum og derfra ud til jordoverfladen og videre ud i verdensrummet. Punktet befinder sig derfor i en retning, som er 180° modsat retningen til zenit.

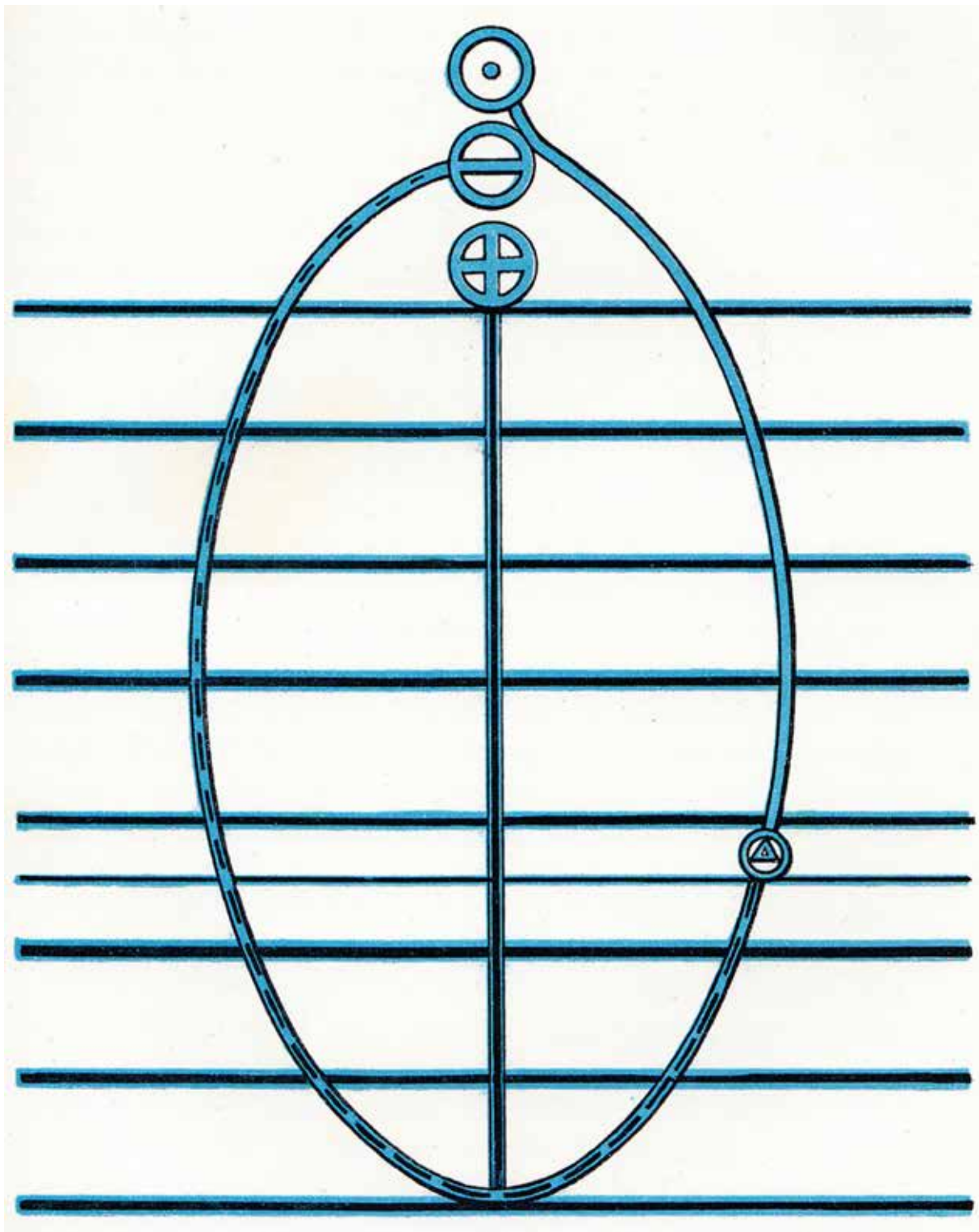

Diagram II

Den tredje udstrømning, der stiger ned fra det højeste aspekt af Logos, adskiller sig fra de andre, for den bliver ikke formørket af det stof, den passerer igennem. Den beholder sin jomfruelige renhed og stråleglans med uformindsket skønhed. Bemærk at udstrømningen ikke går længere ned end til det buddhiske plan, og at forbindelsesleddet mellem dem symboliseres af en trekant i en cirkel, der repræsenterer menneskets individuelle sjæl – menneskets reinkarnerende aspekt. Her er trekanten den tredje udstrømnings bidrag, og cirklen er den andens – men senere skal der siges mere om emnet.

Nu skal opmærksomheden rettes mod den første af de store strømme, der stiger ned fra Logos' 3. aspekt. Resultatet af den første store udstrømning er opvækkelsen af den guddommelige vitalitet, der gennemtrænger alt stof – uanset hvor livløst det forekommer for menneskets tågede fysiske blik. Vitaliteten oplader de forskellige planers atomer og udvikler forskellige former for latente tiltrækninger og frastødninger, og de indgår i utallige forskellige kombinationer. Resultatet er, at alle de lavere underafdelinger af hvert plan gradvist manifesteres, indtil der er opbygget 49 underplaner, som er i fuld aktivitet, sådan som man ser dem nu.

Det er årsagen til, at Helligånden i det nikænske symbol kaldes "*livets Herre og giver*".

Den anden udstrømning

Når stoffet på alle systemets underplaner er skabt, og området er forberedt til systemets aktivitet, begynder den anden store udstrømning. Det er udstrømningen af det, der kaldes *den monadiske essens*. Udstrømningen kommer i dette tilfælde fra det højere princip, som i det system, menneskeheden kender, svarer til 2. Logos, og som kristne forfattere omtaler som "Gudesønnen". Meget af det, der er blevet sagt om ham, er – selv om det er smukt og sandt, når det forstås rigtigt – blevet groft nedgjort og misforstået af de mennesker, der ikke forstod sandhedens storslåede enkelhed – men det omtales senere.

Langsomt og stabilt – men med uimodståelig kraft – udstrømmer den store påvirkning, og hver successiv bølge tilbringer en hel tidsalder i hvert af naturens riger – de tre elementariger, mineralriget, planteriget, dyreriget og menneskeriget. Det er derfor indlysende, at der på et hvilket som helst punkt i evolutionen altid er syv af de successive livsbølger fra Logos' 2. aspekt til stede i mennesket – dvs. det, der beliver de syv naturriger. På den nedadgående bue på den enorme vej samler denne monadiske essens de forskellige stoftyper omkring sig på de forskellige planer. Hensigten er, at alle stoftyper kan blive vant til og tilpasset til at fungere som redskaber for den monadiske essens. Men når den har nået det laveste punkt på sin forudbestemte indhylning i stoffet og vender om for at begynde evolutionens fantastiske opadgående tilbagevenden til guddommelighed, er det dens formål at udvikle bevidsthed i hver af stoftyperne – én efter én – og den begynder naturligvis med den laveste.

Det er årsagen til, at mennesket – selv om det i en mere eller mindre latent tilstand er i besiddelse af så mange højere principper – i lang tid i begyndelsen kun er fuldt bevidst i sit fysiske legeme. Bagefter – meget langsomt – bliver mennesket bevidst i sit astrallegeme og endnu senere i sit mentallegeme.

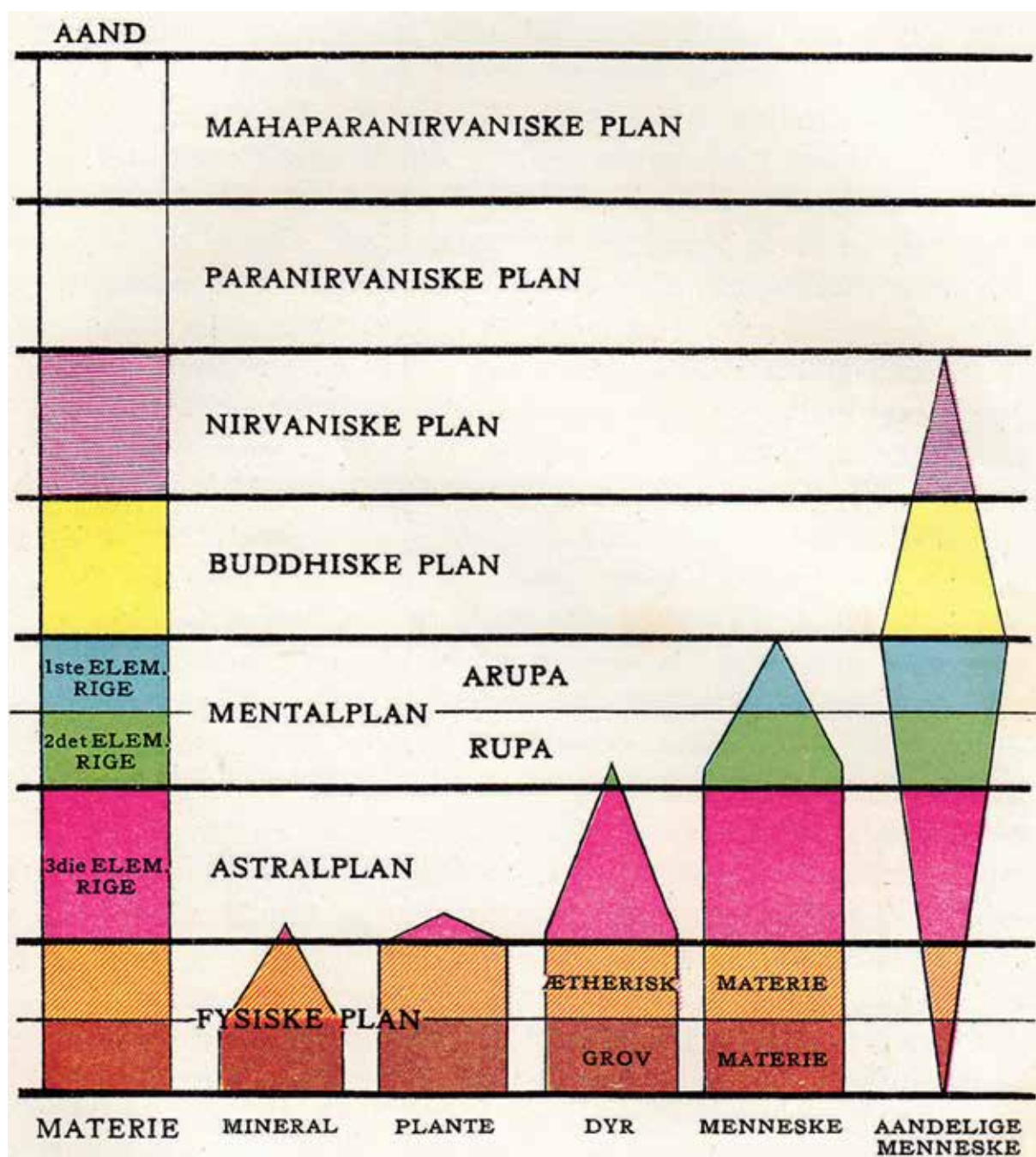

Diagram III

Diagram III viser udviklingsstadierne på en intelligent måde. Selv om tegningen adskiller sig fra diagram II, er den alligevel bare en anden fremstilling af en del af de samme fakta, der blev vist i den foregående illustration. Den flerfarvede kolonne til venstre i diagram III, svarer til den venstre side af den store oval i diagram II, for den viser begge den anden store udstrømnings nedadgående nedstigning i stoffet. Her er de forskellige naturriger imidlertid markeret ved hjælp af bestemte farver, der blev brugt på de respektive planer af H.P. Blavatsky i en af plancherne i *Den Hemmelige Lære*. Det er vigtigt at forstå, at de forskellige farver kun bruges for at adskille planerne. De er *ikke* udtryk for planernes egenskaber. Alle de kendte farver og flere, som mennesket endnu ikke kender, findes på alle de højere planer. Farverne i planchen er *ikke* udtryk for, at

farverne er fremtrædende på det aktuelle plan. Nogen vil måske få lyst til at finde fantasifulde årsager til farvevalget – f.eks. at sand- eller jordfarven er passende for det fysiske plan, og at kærlighedens rosenrød eller den dyriske lidenskabs dybrød har en forbindelse til astralplanet, men det er ren og skær spekulation. Det eneste faktum, som det er nødvendigt at understrege, er, at astralplanet *ikke* i virkeligheden har et rosenrødt skær, og at det lavere mentalplan *ikke* har en frisk grøn farve.

De tilspidsede kolonner eller farvebånd, der udfylder resten af diagram III, svarer til forskellige stadier af den opadgående kurve til højre i diagram II, og hensigten med dem er at udtrykke det niveau, som bevidstheden er udviklet til i hvert af de store naturriger. Hvis bevidstheden manifesterer sig fuldt ud, er kolonnens farvebånd angivet i fuld bredde, men båndet bliver smallere efterhånden, som man når de planer, hvor bevidstheden kun lige er begyndt at fungere. For mineralrigets vedkommende ser man, at der kun findes fuld udvikling i den del af båndet, der symboliserer de tre lavere underafdelinger af det fysiske plan – den faste, den flydende og den luftformige. Efterhånden som man passerer gennem det æteriske, det overæteriske, det underatomare og det atomare underplan, bliver evnen til at praktisere bevidsthed mindre og mindre. På astralplanet er der kun en helt lille spids, som angiver den svage men alligevel markante manifestation af begær, der normalt kaldes kemisk affinitet.

Liv i mineralriget

Det er et faktum, at livet manifesterer sig i mineralriget, men mange tvivler på det, undtagen de mennesker, der studerer åndsvidenskab. Forskellig forskning er gradvis ved at forandre den tidligere materialistiske, naturvidenskabelige holdning. Tre forskellige bevislinjer bekræfter virkeligheden af liv i mineralverdenen. Undersøgelser har vist, at et mineral kan blive forgiftet. Tyske kemikere har beskæftiget sig med en grundig undersøgelse af en smitsom sygdom, som de kalder "tinpest". Den angriber bliktag, og den kan overføres fra tag til tag. Forskerne håber at studiet resulterer i praktiske fordele og en forøgelse af sikkerheden, for måske vil det være det muligt at forhindre mange af de ulykker, der sker på grund af det, der betragtes som uundgåelige årsager – eksempelvis pludselige og uforklarlige brud på metaldele. Forskerne mener, at et pludseligt brud i mange tilfælde skyldes svagheder, der er fremkaldt af metalsygdom, og man ønsker at udvikle en sundhedstest, der kan bruges på metallet.

Den mest omfattende og tilfredsstillende demonstration af livets eksistens i mineralverdenen stammer fra eksperimentelle undersøgelser. Ved at bruge meget stærke mikroskoper er man i stand til i detaljer at iagttage forskellige processer. Man har konstateret, at krystallerne ikke alene har evnen til at bevæge sig, men de har også evnen til forplantning. Forskningen viser forskellige generationsprocesser, der er nøjagtigt analoge med den, der kendes fra planteriget. Der er tydelige eksempler på forplantning ved deling, forplantning ved knopskydning og endogen¹⁶ forplantning med efterfølgende ydre formering. I det sidste tilfælde dannes den nye krystal indeni moderkrystallen, og den bevæger sig op til overfladen, hvor den trækker sig ud ved en dobbelt bevægelse – fremadskridende og roterende. Akkurat det samme gør algernes sværmesporer (zoosporer).

16 Som stammer indefra.

Krystallen

"Når noget har en ren og hellig tilstand, betyder det, at alle dets bestanddele er gavnlige og spiller sammen. Universets højeste og første lov og en anden betegnelse for livet er derfor 'hjælp'. En anden betegnelse for døden er 'adskillelse'. Kontrol og samarbejde er derfor for evigt livets love i alle ting. Anarki og konkurrence er for evigt dødens love i alle ting".

"Selv om det er det mest kendte, er det bedste eksempel man kan bruge på samhørighedens natur og magt, måske de mulige forandringer i det støv, man træder på".

"Bortset fra animalsk forrådnelse kan man nok ikke finde et bedre eksempel på urenhed end mudderet fra en fugtig, nedtrampet sti i udkanten af et industrikvarter. Ikke mudderet fra en vej, fordi det er blandet med animalsk affald. Men tag en klump eller to af det sorteste mudder på en tiltrådt gangsti på en regnvejrsdag i nærheden af et fabrikskvarter. I de fleste tilfælde vil man se, at klumpen består af ler (eller murstensstøv, som er brændt ler), blandet med sod, lidt sand og vand. De forskellige bestanddele ligger i en desperat krig med hinanden, og de ødelægger hinandens natur og evner. De konkurrerer og kæmper om plads på hver eneste plet, hvor man sætter sin fod. Sandet presser leret ud, og leret presser vandet ud, og soden roder sig ind overalt og tilsviner det hele. Man skal forestille sig, at mudderklumpen får lov at være i fuldkommen ro, og at dens bestanddele samler sig sammen – lige til lige – så bestanddelenes atomer kan bringes i det nærmest mulige forhold til hinanden".

"Lad leret begynde processen. Når det befrier sig for alle fremmede stoffer, bliver det lidt efter lidt til en hvid jordtype, som allerede er meget smuk, og den er egnet til, ved hjælp af ildens varme, at blive til det fineste porcelæn, som man kan male mønstre på. Men det er en kunstig konsistens, som ikke er det bedste, leret kan præstere. Hvis det fortsat får lov til at være i ro, så leret kan følge sit eget enhedsinstinkt, bliver det ikke alene hvidt, men klart – ikke alene klart, men hårdt – ikke alene klart og hårdt, men det er indrettet på en måde, der kan håndtere lyset på en fantastisk måde, og det udsender de smukkeste blå stråler, som fortrænger alle de andre. Man kalder det en safir".

"Når leret har opnået den omtalte fuldkommenhed, får sandet tilsvarende rolige forhold. Det forvandler sig også først til en hvid jordtype. Derefter begynder det at blive klart og hårdt, og til sidst ordner det sig i mystiske, uendeligt fine parallelle linjer, der har evnen til at tilbagekaste ikke alene de blå stråler, men også de grønne, purpurfarvede og røde stråler der repræsenterer

den absolutte skønhed, som overhovedet kan ses gennem noget hårdt materiale. Man kalder det en opal”.

”Som den næste i rækken begynder soden at arbejde. Den er ikke straks i stand til at gøre sig selv hvid, men i stedet for at tage modet, gør den sig stadig større anstrengelser og kommer til slut ud af kampen som den hårdeste ting i verden. Og i stedet for den sorte farve, den ejede, får den nu evnen til at tilbagekaste alle Solens stråler på én gang i den mest levende stråleflamme, som nogen fast ting kan udsende. Man kalder den en diamant”.

”Til sidst renses vandet sig – eller forener sig. Det er selv godt tilfreds, hvis det bare kan nå en dugdråbes skikkelse – men hvis man kræver, at det skal gå videre til en mere fuldkommen konsistens, udkrystalliserer det sig i en stjernes skikkelse. Og for den klump slam, som man havde på grund af den samfundsmæssige konkurrence, har man nu, som resultat af det samfundsmæssige samarbejde, en safir, en opal og en diamant indfattede i en stjerne af sne”.¹⁷

Planteriget

Beskrivelsen gør det nemt at forstå, hvordan bevidstheden langsomt men sikkert arbejder sig opad. Der er liv og evolution i mineralet – og de første svage tendenser til begær, sådan som det viser sig i kemisk affinitet. I planteriget er begæret langt mere fremtrædende og udpræget, for livskraften arbejder aktivt for evolutionen på en langt mere definitiv måde. Mange planter viser stor opfindsomhed og kunstfærdighed for at opnå deres hensigt – uanset hvor begrænset hensigten kan være.

Det er derfor ikke overraskende, at båndet i diagram III, der symboliserer bevidstheden i planteriget, viser et markant fremskridt. Båndet strækker sig i fuld bredde gennem både de højere og de lavere underafdelinger af det fysiske plan, og spidsen på astralplanet er vokset en hel del. I virkeligheden var det først dengang man begyndte at studere botanikken fra den biologiske side, at man forstod, hvor fantastiske planter i virkeligheden er, og at man foretog et effektivt studie af deres bevidsthed, deres vaner og deres tendenser. Deres sympati og antipati er markant – og det er ingen overdrivelse at sige, at der nok ikke findes en dyd eller en last, som mennesket kender, som ikke har en genpart hos planterne. Engang troede man, at blomster var skabt for menneskets fornøjelses skyld, men nu forstår man, at det liv, der besjæler planten, koordinerer alle plantens bestanddele til det arbejde, som den skal udføre til gavn for organismen som helhed. Man kan sige, at en plante eller et træ er en koloni af vegetabiliske organismer. Set fra plantens synspunkt er blomsten – som mennesket betragter som kulminationen og målet – i virkeligheden et ufuldkomment og degenereret stadie, selv om blomsten også har sin funktion. Man kan sige, at bladene fungerer som kraftakkumulatorer, for de indsamler kulstof og frigør ilt, mens blomsterne taber kraft, for de indsamler ilt og frigør kulilte. Bladene oplagrer næringsstoffer i

¹⁷ Ruskin: *Ethics of the Dust*

rodknolde og stængel, mens blomsterne trækker på kontoen – naturligvis aldrig egoistisk, men altid til gavn for planten som helhed og for at stimulere dens behov for at stifte familie. Langsomt og sikkert opsparer planterne kraft, og derefter bruger de hele kraftlageret forholdsvis hurtigt. Bladene har "munde", der sidder på bladenes underside. "Mundene" er så små, at der på 1 cm² af et almindeligt syrenblad er en kvart million. 45.000.000 tons kulilte udskilles dagligt i luften af mennesker og dyr, og alligevel absorberes det alt sammen af de små "munde" – eller rettere – kulstoffet udledes derfra.

Planternes tilpasningsevne er enestående. Alle klatrende planter har f.eks. erhvervet sig evnen til at klatre for at nå op til sollyset, og de har udviklet de nødvendige redskaber til formålet – kroge eller slyngtråde eller særlige rødder eller nogle gange evnen til at sno sig. Forskellige slags blomster udvikler sig for at tiltrække forskellige typer af insekter, og mange af tilpasningerne er direkte geniale. Nogle blomster udvikler f.eks. omhyggeligt en "læbe", som insektet kan lande på, og de er indrettet på en måde, så den rystelse, som insektet giver, når det lander på blomsten, ryster blomsterstøvet ned på ryggen af insektet! Orkidéerne klistrer blomsterstøvet sammen for at forhindre, at deres insektpostbud taber det på vejen. Asclepiaderne sikrer sig mod spild af deres værdifulde materiale ved at fange og kvæle de fluer, som ikke kan befrugte dem. Og planternes opfindsomhed viser sig desuden i frugternes udvikling, der passer til fuglenes forskellige smag og størrelse. Frugten er sur og uinteressant, indtil kimen eller stenen indeni er fuldt udviklet og klar til at blive ført væk. Herefter bliver frugten sød, fuglen æder den, men den kan ikke fordøje den hårde sten eller kærne og lader den falde et eller andet sted et stykke fra moderplanten, og det giver den bedre vækstbetingelser.

Nogle planter udvikler torne for at forhindre, at de bliver ædt af pattedyr. Andre er tværtimod afhængige af dyrene for at få deres modne frø ført væk – eksempelvis burren og snerren, der udvikler små kroge, som kan sætte sig fast i pelsen på de dyr, der kommer forbi.

Forskellige planter overlader spredningen af frøene til vinden – eksempelvis tidslen, bomuldsplanten og lindetræet. Kokospalmen lader havet eller floderne bære frugterne væk, og derfor vokser de hovedsagelig tæt ved havets bred. Planternes opfindsomhed viser sig på andre måder – f.eks. i form af de metoder, som de bruger til deres forsvar. Nogle udvikler højblade på deres frugter for at skærme mod regnens og duggens påvirkning – andre afsondrer giftige sekreter for at beskytte sig mod plyndrende insekter. Nogle lader en ulden hårvækst vokse frem som f.eks. kongelyset, mens andre forsøger at beskytte sig mod at blive ædt ved at udvikle spidser eller torne, som kendes fra mange planter – eller ved at imprægnere sig med kiselsyre, som f.eks. padderokkerne. Der findes mange flere eksempler på planternes enestående genialitet, men dem kan man læse om i botaniske værker, og derfor er det tanken at gå videre til det næste niveau.

Dyreriget

I dyreriget fortsætter evolutionen ad de samme linjer. Men begæret har en meget dominerende plads. Der er ingen tvivl om, at astrallegemet begynder at fungere, selv om dyret som regel kun har meget lidt af, hvad der kan kaldes bevidsthed i astrallegemet, som omgiver og gennemtrænger det fysiske legeme.

Hos de højerestående husdyr er astrallegemet dog tilstrækkeligt udviklet til, at det kan eksistere i mange dage efter døden – nogle gange i månedsvis. En del mental aktivitet begynder desuden at vise sig. Det sidste faktum er vist med den grønne spids, der rækker op i den nederste del af mentalplanet. Båndet bevarer sin fulde bredde på det laveste af de astrale underplaner for at vise, at dyret er i stand til at føle de laveste former af følelser og begær i fuld udstrækning. Den hurtige tilspidsning af toppen – efterhånden som den nærmer sig de højere astrale planer – viser, at dyreriget som helhed kun i begrænset udstrækning er i besiddelse af planets højere muligheder. Hos nogle fremskredne individer blandt de mere udviklede husdyr er de i høj grad til stede. Det er en almindelig antagelse, at det kun er hos mennesket, at fornuften er et fremherskende karaktertræk, og at intet dyr er i besiddelse af fornuft. Ethvert menneske, der har haft et kæledyr og er blevet ven med dyret, ved, at det ikke er sandt. En dyreven er klar over, at dyret faktisk tænker, selv om det kun er ad bestemte og begrænsede linjer.

Menneskeriget

Hos laverestående mennesketyper i menneskeriget ser man, at begæret stadig er det dominerende karaktertræk, selv om den mentale udvikling også er gået fremad i et vist omfang. Det er et menneske, der – så længe det er inkarneret – har en taget bevidsthed i sit astrallegeme under søvnen. Efter døden er det forholdsvis bevidst og aktivt i astrallegemet, og det astrale liv varer i mange år, selv om mennesket endnu intet kender til den højere tilværelse på mentalplanet.

Det gennemsnitlige civiliserede menneske viser en høj grad af mental aktivitet i det fysiske liv, og det har udviklet egenskaber, der giver det mulighed for en meget lang tilværelse på mentalplanet efter døden. Det er fuldt bevidst i sit astrallegeme under søvnen, selv om det som regel ikke udnytter bevidstheden på en nyttig måde og sædvanligvis ikke kan overføre en sammenhængende erindring igennem fra den ene tilværelsestilstand til den anden.

På det farvebånd, der symboliserer menneskeheden, ser man, at de forskellige karaktertræk er angivet. Mennesket bevarer båndets fulde bredde gennem hele astralplanet og helt op til det laveste af de mentale underplaner og det viser, at mennesket er i stand til at føle alle former for begær i den videst mulige udstrækning – både de højeste og de laveste – og at tænkeevnen er fuldt udviklet i forhold til den egoistiske mentalitet på det laveste plan. Udviklingen er endnu ikke nået højere, selv om den er på vej. Den mørkeblå spids på de højere mentalplaner viser, at der er tale om et reinkarnerende menneske, og det naturligvis er i besiddelse af et kausallegeme, selv om spidsen – for at vise gennemsnitsmennesket korrekt – ikke skulle gå op over det tredje af planerne.

De forholdsvis få tilfælde, hvor mennesker har påtaget sig arbejdet med esoterisk selvudvikling, viser, at evolutionens fremtidige forløb simpelthen betyder bevidsthedens udfoldelse på stadig højere planer, efterhånden som menneskeheden udvikler sig. Det bånd, der ses yderst til højre på diagram III er symbolet på det åndeligt udviklede menneske – et menneske, der har bevæget sig langt fremad på udviklingens vej. Læg mærke til, at den bredeste del af båndet – der altid angiver den del af naturen, som bevidstheden er centret i, og hvor den fungerer bedst – ikke mere befinder sig på det fysiske plan eller

astralplanet, men imellem det højere mentalplan og det buddhiske plan. Det faktum, at mennesket stadig opretholder sin forbindelse til det fysiske plan, vises med den nederste spids, (det er bare en spids, for det er ikke længere den centrale del af menneskets liv), fordi det kun beholder det fysiske legeme som et redskab, der kan bruges til at hjælpe menneskeheden. På både astralplanet og mentalplanet er båndet bredest foroven, og det viser, at de højere tanker og de højere følelser er de naturligste. Bevidstheden strækker sig opad gennem hele det buddhiske plan, og mennesket har endda en spids, der rækker ind i nirvana.¹⁸ Det viser, at mennesket har opnået arhat-indvielsen.¹⁹

Den tredje udstrømning

Den blå trekant, der ses på de højere underplaner af mentalplanet i det bånd, der i diagram III betegner det almindelige menneskerige, svarer nøjagtigt til den hvide trekant i cirklen i diagram II. Det er skabelsen af trekanten, der nu skal undersøges, for den er resultatet af den tredje store udstrømning af guddommeligt liv – den, der kommer fra det højeste princip eller det højeste aspekt af systemets Logos. Det svarer til ånden hos mennesket og det har en plads, som i den kosmiske evolution udfyldes af 1. Logos, der af kristendommen er blevet kaldt "Gud Faderen".

I det foregående er der gjort et forsøg på at vise, hvordan den monadiske essens på sin opadgående vej gradvis udfolder bevidstheden – først på det fysiske plan, derefter på astralplanet og efterfølgende på det lavere mentalplan. Men det er først, når den i de mest udviklede af husdyrene når det sidste stadie, at muligheden for den tredje udstrømning er indenfor rækkevidde. For den tredje bølge af guddommeligt liv kan af sig selv ikke stige længere ned end til det buddhiske plan, og tilsyneladende svæver den, eller den venter på, at udviklingen af egnede legemer skal gøre det muligt at komme et trin længere ned og blive individuelle sjæle i mennesker. Udtalelsen lyder mærkelig, men det er meget vanskeligt at udtrykke det højere livs mysterier nøjagtigt i en almindelig terminologi.

For at bruge et østerlandsk billede kan man forestille sig, at den monadiske essens' hav konstant presses opad og ind på mentalplanet af den iboende evolutionskraft, og den tredje udstrømning svæver oven over planet som en sky, som konstant tiltrækker og er tiltrukket af bølgerne neden under. Har man set en skypumpe opstå over havet, forstår man tanken i det orientalske billede. Man forstår, hvordan den nedadgående skykegle ovenfra og den opadgående vandkegle nedenfra ved gensidig tiltrækning gradvis nærmer sig hinanden, indtil de pludselig forenes, og den store søjle af vand og damp bliver skabt.

På samme måde udsender "grupperne" af animalsk monadisk essens konstant dele af sig selv i inkarnation – ligesom midlertidige bølger på havets overflade. Differentiationsprocessen²⁰ fortsætter, indtil en af bølgerne løfter sig højt nok til,

18 Nirvana er en tilstand af enhed med den universelle bevidsthed – "*den rene tilstand*" – på det nirvaniske eller atmiske bevidsthedsplan.

19 Arhat betyder "*den værdige*" – "*den, der har gjort sig fortjent*". En Arhat har taget 4. indvielse, som svarer til korsfæstelsen eller opofrelsen. En Arhat er et menneske, der har gået den højeste og rigtigste "vej" og derved frigjort sig fra reinkarnation.

20 Differentiation vil sige udvikling af noget fra at være ensartet til at være uensartet.

at den svævende sky kan forene sig med den. Den løftes op i en ny tilværelse, som hverken er i skyen eller i havet, men imellem de to, og som har andel i begges natur. Sådan udskilles den fra den "gruppe", som den var en del af, og den falder ikke længere tilbage i havet. Dvs. at et dyr, der tilhører en af de mere fremskredne "esses-grupper", via hengivenhed til sit menneske og via mental anstrengelse, som er resultatet af dyrets forsøg på at forstå ejeren og være til behag, kan løfte dyret så højt op over det sædvanlige plan, at det bliver et egnet legeme for den tredje udstrømning. Optagelsen bryder dyret løs fra "gruppen" og indleder vejen mod udødeligheden som et individ.

Hvis man husker, at den monadiske essens' bevidsthed var blevet udviklet op til det lavere mentalplan, og at det guddommelige livs overskyggende indflydelse var steget ned til det buddhiske plan, vil man søge på det højere mentalplan efter den kombination, der er resultatet af mødet – og det er netop det højere mentalplan, der er opholdsstedet for menneskets kausallegeme – sjælens legeme.

Læg mærke til, at der er sket en vigtig forandring i den monadiske essens' position. Hele vejen langs dens lange evolutionslinje i alle de forudgående naturriger har den konstant været det besjælende og belivende princip – den kraft, der har stået bag alle de former, den har beboet midlertidigt. Men nu bliver det, der hidtil har været det besjælende, selv det besjælede. Af den monadiske essens skabes kausallegemet – den strålende sfære af levende lys, som det endnu smukkere lys ovenfra stiger ned i. Det gør den guddommelige gnist i stand til at komme til udtryk som et individuelt menneske.

Det er ikke et uværdigt mål, der er resultat af en så lang og besværlig evolution, at blive et legeme for den sidste og største udstrømning af den guddommelige ånd, for man skal huske, at hvis legemet ikke forberedes til at fungere som forbindelsesled, vil menneskets udødelige individualitet aldrig blive skabt, og den højere triade – der skabes på den måde – vil aldrig blive en transcendent enhed ... *"ikke ved guddommens omdannelse til kød, men ved at menneskets væsen optages i Gud"*. Ikke et eneste brudstykke af det arbejde, der er udført i de mange tidsaldre, går tabt. Intet er nytteløst. Uden det forudgående arbejde var den endelige fuldkommengørelse aldrig nået – nemlig at mennesket kan blive ligestillet med den Logos, det udgik fra, og at Logos kan blive fuldkommengjort i processen. Af sit eget afkom har Logos nu skabt dem, der er lig Ham selv, og som helt og fuldt er modtagelige for den kærlighed, som er Hans guddommelige naturs essens.

Man skal også huske, at det alene er ved nærvær af den tredje udgydelse af guddommeligt liv, at mennesket har en absolut garanti for sin udødelighed – for det er *"menneskets ånd, som går mod oven"* i modsætning til *"dyrets ånd, som går mod neden"* – dvs. som ved dyrets død igen flyder tilbage til den "gruppe" af monadisk essens, som den kom fra.

Engang kommer der en periode, selv om den for menneskets intelligens opfattes som utænkelig – med universel hvile. I Østen kaldes det "Brahmas nat", hvor *"alle ting, synlige og usynlige"* igen bliver absorberet i det, de udgik fra. Selv 2. og 3. Logos og alt det, der er deres essens, falder i søvn og forsvinder i en periode. Men selv i perioden med universel hvile er der én enhed, som ikke påvirkes. 1. Logos – den umanifesterede Logos – hviler stadig, som altid, i "det uendeliges skød". Og fordi den direkte essens fra den guddommelige Fader til alt indgår i sammensætningen af menneskets ånd, er menneskets udødelighed sikret via den almægtige kraft.

Hvor smukt og storslået de enestående tanker er, genspejles i det, der er tilbage i de kristne trosbekendelser – det er det, der forhåbentligt kan afsløres, når de herefter skal studeres sætning for sætning.

4. KAPITEL

TROSBEKENDELSERS FORTOLKNING

Den apostolske og den nikænske trosbekendelse ligner hinanden så meget, at det er nemmest at behandle dem på én gang. Lige nu benyttes kun enkelte illustrationer fra den athanasianske trosbekendelse, mens de vigtige sætninger behandles senere. Det er tydeligt, at de to kortere trosbekendelser repræsenterer to forskellige traditioner, der er baseret på én oprindelig form – en form, der indeholder reminiscenser af de dokumenter, som her er blevet kaldt a) og b), og som allerede er stærkt farvet af påvirkning fra tendensen c).

Det er endnu ikke muligt med sikkerhed at fastsætte et tidspunkt, hvor den originale form blev udkrystalliseret i sit vigtigste omrids, men man tager nok ikke meget fejl, hvis man placerer den i midten af 2. årh. – for glem ikke, at perioden intet har at gøre med det virkelige tidspunkt for Kristi fødsel. Man må heller ikke glemme, at den sandsynligvis først blev nedskrevet meget lang tid efter. De to trosbekendelser er forskellige – ligesom de tankeskoler, der har bevaret dem, nok også var forskellige. Den nikænske er stadig mere metafysisk og mindre materialistisk end den apostolske, og den er baseret på en noget højere indfaldsvinkel, og derfor er den lettere at bruge som udgangspunkt for en genskabelse af den oprindelige og eneste korrekte fortolkning, som der hermed skal foretages.

Faderen

”Vi tror på Gud Fader, den almægtige, Himmels og Jordens skaber”. Sådan lyder den første sætning i den apostolske trosbekendelse, og det er indlysende, at der hentydes til solsystemets Logos. Det nikænske symbol, der er mere omfattende, kan både bruges om den første årsag til alt, og det taler derfor om Den Ene Gud – ikke alene Himlens og Jordens skaber, men også *”alt det synliges og usynliges skaber”*. Det er en titel, der utvivlsomt tilhører ”Faderen” til det, som er den første *Epiphani*²¹ af det uendelige, for alt udgik fra Faderen – også 2. og 3. Logos. Og alt, hvad der udgik fra Ham, skal en dag vende tilbage til Ham. Men bestemt ikke for at miste bevidstheden, for det vil være det samme som at forkaste resultatet af evolutionens uendelige tidsaldre – men mere for – på en måde, der for menneskets begrænsede tankesind endnu er uforståelig – at

21 Epiphani betyder åbenbaring. Det er en guddoms eller en overmenneskelig skabnings manifestation, som senere blev fejret i den kristne kirke den 6. januar tolv dage efter jul, hvor man fejrer, at de tre vismænd besøgte spædbarnet Jesus (Helligtrekonger). I forbindelse med indvielse refererer epiphani til en mindre manifestation af den indre gud i kandidaten, i modsætning til theophani, som finder sted i en højere indvielsesgrad, hvor den indre gud viser sig.

blive en bevidst del af den ufattelige helhed – en facet i den altomfattende bevidsthed, som er *alles* guddommelige Fader ...

“– over alt og gennem alt og i alle. Selv Sønnen skal underlægge sig Ham, som har underlagt Ham alt, for at Gud kan være alt i alle”.

Tanken om “Himlen og Jorden” ser ud til at være en forvanskning af det klarere udtrykt i formular a), hvori Kristus oplyser, at Logos manifesterede *“planen eller systemet* (sandsynligvis solsystemet), *hele verden og alt der er deri, uanset om det er synligt eller er usynligt”*. Der er skabt stor forvirring hos mange mennesker pga. den uheldige brug af ordet “Himmel” i to helt forskellige betydninger (selv om det etymologisk er naturligt). Ordet henviser det til den fysiske forestilling om himmelhvælvingen, skyerne, Solen og stjernerne, men desuden henviser det til den ikke-fysiske opfattelse af den ophøjede tilstand af intens lyksalighed, som er menneskets skæbne, når dets astrale liv er forbi. Det er sandsynligt, at forvirringen er en væsentlig årsag til, at “Himlen” i populær tankegang er blevet nedværdiget fra at være en bevidsthedstilstand, som alle skal igennem, til en fysisk lokalitet et sted i rummet som hovedparten af menneskeheden udelukkes fra.

Det essæiske samfunds ledere overtog den kaldæiske og egyptiske astronomiske viden, og de var uden tvivl klar over forskellen mellem solsystemets planeter og fiksstjernerne, som er andre systemers sole, og de forstod derfor den nøjagtige mening med Kristi lære. Men det er ikke vanskeligt at forstå, hvordan kirkens uvidende sektion kunne tage fejl og lægge tusindvis af solsystemer ind under én enkelt Logos’ kontrol uden at vide, hvad de gjorde. Senere indførte de endnu mere uvidende teologer tanken om “salighedshjemmet” efter døden, og dermed forsvandt al kundskab om den oprindelige mening fuldstændigt.

Sønnen

“Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle verdener, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene”. Med undtagelse af de første par ord er alt udeladt fra den apostolske trosbekendelse. Og derfor er det som ventet en formulering, som har relation til et mindre ophøjet plan i Universet.

Ved at tilføje navnet *“Jesus Kristus”*, får man det første spor af den materialiserende indflydelse, som er klassificeret som c), for den oprindelige formulering a) indeholder *ikke* de to ord. I de ældste græske kopier, der er blevet iagttaget metafysisk af forskerne, findes de ord, der nu gengives som **ΙΗΣΟΥΝΧΡΙΣΤΟΝ** og oversættes ved *“Jesus Kristus”*, enten som **ΙΗΤΡΟΝΑΡΙΣΤΟΝ**, der betyder “den højeste helbreder (eller frelser)”, eller som **ΙΕΡΟΝΑΡΙΣΤΟΝ**, som ganske enkelt betyder *“den helligste”*. Det er ingen grund til at diskutere de forskellige læsemåder, før en eller anden forsker på det fysiske plan finder et manuskript, hvor ordene findes, for det er forudsætningen for, at de lærde ønsker at lytte til de teorier, der er en naturlig følge af ordene.

Den græske form af teksten a) er kun en oversættelse fra en original, der blev

givet i et ældre sprog. For den studerende er det vigtigere at finde *meningen* med ordene, som de, der nedskrev dem, opfattede, da de blev udtalt af deres store lærer, end det er at forstå enkelthederne ved deres genfremstilling i datidens forvanskede og hellenistiske dialekt. Der er ingen tvivl om, at den ældste opfattelse udelukkende henviser til 2. aspekt af Logos, sådan som Logos manifesterer sig på forskellige niveauer ved nedstigningen i stoffet. Ordene henviser ikke til hverken Kristus eller til et individuelt menneske.

Den enbårne

Hovedparten af det poetiske afsnit er et forsøg på at beskrive positionen og funktionen af Logos' 2. aspekt og så vidt muligt at sikre sig mod forkerte opfattelser. Der lægges stor vægt på det faktum, at intet andet i Universet manifesteres på samme måde som 2. aspekt, for det sker udelukkende ved en viljeshandling uden brug af et mellemlid. Hensigten hos oldtidens oversætter var god nok, selv om valget af betegnelsen, *"Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle verdener, ved hvem alt er skabt"* var uheldig. Men 2. aspekt var i høj grad det umanifesterede 1. aspekts eneste direkte manifestering, og der er ingen tvivl om, at *"uden ham blev end ikke én ting til af det, som er"*. Årsagen er, at den monadiske essens, som udstråles, er det besjælende og belivende princip, der står bag alt det organiske liv, som mennesket kender.

Den virkelige betydning af ordet **μονογενής** er meget tydeligt forklaret af G.R.S. Mead i en artikel, hvor han skriver:

"Der er ikke længere tvivl om, at det udtryk, der konsekvent oversættes ved 'enbåren', overhovedet ikke betyder sådan, men 'skabt alene' – dvs. skabt af ét princip og ikke af en Syzygi²² eller et par".²³

Det mest sandsynlige er, at betegnelsen kun gives og kun *kan* gives til Logos' 2. aspekt, for det er indlysende, at den måde som 1. aspekt udstråler 2. aspekt på, er anderledes end alle andre og senere processer, der uundgåeligt er resultatet af et samspil. Man skal også huske, at ordene *"før alle verdener"*, uanset hvor korrekte de er som en udtalelse, der henviser til udstrålingen af Kristus, tydeligvis er en fejloversættelse af **πρό παντων των αιώνων**, som ikke kan betyde andet end *"før alle tidsaldre"*. For alle, der bare har et overfladisk kendskab til gnostisk terminologi, er betydningen krystalklar, for den siger simpelthen, at Logos' 2. aspekt er den første i tid, på samme måde som 2. aspekt er den største af alle tidsaldrene eller udstrålingerne fra den evige Fader.

Det er vigtigt at lægge mærke til ordet *"persons"* virkelige betydning og fortolkning. "Person" er sammensat af de to latinske ord *"per"* og *"sona"*, og "person" er derfor en betegnelse for *"det, lyden går igennem"*. I romernes skuespil ser det ud til, at kun de, der spillede hovedrollerne, klædte sig lige så omhyggeligt for at markere deres roller, som skuespillere gør det i nutiden. Nutidens statist, der spiller soldat i en scene, politibetjent i en anden og bonde i en tredje,

²² Syzygi er et gnostisk udtryk, der betyder et par, hvoraf den ene part er aktiv, mens den anden er passiv.

²³ G.R.S. Mead: *The Theosophical Review*, vol. 21, p. 141

fandtes også i det gamle Rom, men i stedet for at skifte hele kostumet, var skuespilleren hele tiden iført bondens almindelige dragt, og det var kun masken og hovedbeklædningen, der blev skiftet. Skuespilleren brugte et stort udvalg af masker, som viste de forskellige småroller, og den maske, der blev båret på scenen, viste den aktuelle rolle. Masken kaldte man *"persona"*, fordi lyden af skuespillerens stemme kom ud igennem masken. Derfor er det meget præcist, når man omtaler den gruppe af midlertidige, lavere legemer, som en sjæl iklæder sig, når den stiger ned i inkarnation, som sjælens *"personlighed"*. Og det samme gælder de forskellige aspekter eller manifestationer af Den Ene på de forskellige eksistensplaner, som derfor er *"personer"*.

Desuden er der den vigtige og konstante påstand om, at Han er *"af én substans med Faderen"* – dvs. at Han på alle måder er identisk med Ham, som Han udgik fra, men med den undtagelse, at Han er steget et skridt ned. Derfor er Han manifesteret for en periode og har begrænset det fulde udtryk for det, som Han endnu er i sin inderste natur. Han har et to-foldigt aspekt – *"lig med Faderen, hvad angår hans guddommelighed, dog under Faderen, hvad angår hans menneskelighed"*. Og alligevel er det rungende klart, at den evige enhed opretholdes, *"for selv om han er Gud og menneske, er han dog ikke to, men én Kristus,"* nu som altid *"Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud"*.

Kun få almindelige mennesker har nedskrevet mere storslåede protester mod læren om den evige dualitet – om Gud og ikke-gud – og i den senere og mere detaljerede athanasianske trosbekendelse er beviset for den principielle enhed tilføjet i udtalelsen om evnen til at føre frugten af nedstigningen i stoffet tilbage til den højeste, for der siges, at han er *"– én, ikke ved den guddommelige naturs forvandling til kød, men ved den menneskelige naturs indoptagelse i Gud"*.

Han kom ned fra himlene

"For os mennesker og for vor frelse steg han ned fra himlene", står der også skrevet. Selv om det er sandt, at menneskets udødelige ånd har Faderens natur, hvis det ikke havde været for det offer, som Sønnen bragte, fordi Faderen skænkede noget af sin substans som monadisk essens i alle de lavere rigers begrænsninger, så kunne kausallegemet aldrig være blevet skabt, og uden kausallegemet som redskab – som den gral, der indeholder livets eliksir – kunne Himmel og Jord aldrig have mødt hinanden, og den dødelige kunne aldrig opnå udødelighed. Og derfor er den sande Kristus på én gang menneskets skaber og frelser. Uden Ham kunne der aldrig være bygget bro over afgrunden mellem ånd og stof, og individualiteten ville derfor ikke eksistere.

Inkarnationen

"Og blev inkarneret ved Helligånden af Jomfru Maria". Tilsyneladende er der her opstået en vanskelighed, for hvordan kan fødslen af Logos' 2. aspekt skyldes 3. aspekts påvirkning, for 3. aspekt står i forhold til 2. aspekt som et barn mere end som en Fader? Men hvis man følger de oprindelige tanker, lader man sig ikke forvirre af en tilsyneladende selvmodsigelse. Der er blot tale et mere frem-skredet stadie af det store offer: *Nedstigningen i stoffet*.

Den engelske oversætter – eller måske mere den latinske forgænger – har uheldigvis skabt forvirring pga. en helt ubegrundet ændring af et af forholdsordene. Det er en meget markant fejloversættelse, der er så tydelig og så overraskende, at den aldrig burde slippe uden om de lærdes opmærksomhed. Men det skyldes uden tvivl den tåge, der har tilsløret den oprindelige fejlagtige opfattelse, og som derfor har gjort øjnene blinde for andre muligheder end den grove materialistiske fortolkning af hele sætningen. Selv i den seneste græske form er der kun ét forholdsord for begge navneordene, og sætningen lyder sådan: **σάρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου** – *”og blev gjort kød (inkarneret)²⁴ af Helligånden og Jomfru Maria”*. Det betyder, at den monadiske essens, der allerede er kommet ”ned fra Himlene”, som nævnt i den foregående sætning, materialiserer sig selv ved at iføre sig en klædning af det synlige og håndgribelige stof, der allerede er forberedt til at modtage den ved den aktivitet, som Logos i sit 3. aspekt tilfører stoffet, som uden påvirkningen ville være jomfruelig eller inaktivt stof.

Betegnelsen ”jomfruelig” bruges ofte om det atomare stof på forskellige planer, når stoffet i den atomare tilstand ikke af sig selv indgår i kombinationer, og derfor er stoffet livløst og ufrugtbart. Men i det øjeblik det oplades af Helligånden, vågner stoffet til aktivitet, indgår i kombinationer og omformes til molekyler, som hurtigt skaber de lavere underplaners stof. Af den atomare æter opstår der på den måde det, som kemikerne kalder grundstoffer. De mangfoldige former er sammensat af det stof, der levendegøres ved den første udstrømning, som besjæles af den monadiske essens.

Når den anden udstrømning når det fysiske plan i skikkelse af det, der nogle gange kaldes mineralmonaden, tilfører den de forskellige kemiske grundstoffer en yderligere kombinationsevne, og sådan forberedes vejen for de andre og højere manifestationer af liv, der skal følge efter i de andre naturriger. Logos’ 2. aspekt tager derfor ikke alene form af det ”jomfruelige” stof, men af stof, som allerede er belivet af og pulserer med det 3. aspekts liv, sådan at både livet og stoffet omgiver Logos som en iklædning. Og på den måde bliver Logos i sandhed *”inkarneret af Helligånden og Jomfru Maria”*.

Her har den materialiserende tendens igen indført en fuldstændig anden tanke ved hjælp af en lille ændring – i virkeligheden blot ved at indsætte ét enkelt bogstav, for i den ældste form var navnet ikke **Μαρία**, men **Μαία**, der simpelthen betyder ”moder”. Det er fristende at overveje, om der muligvis er en forbindelse mellem det mystisk tankevækkende ord og sanskritordet ”maya”, der så ofte benyttes til at betegne det samme illusoriske stofslør, som Logos svøber om sig i løbet af sin nedstigning – men alt, hvad der kan siges er, at der endnu ikke kan dokumenteres en forbindelse på nuværende tidspunkt.

Der har været mange stridigheder om dogmet om den ubesmittede undfangelse, for vanskelighederne er naturligvis udelukkende forårsaget af den nedværdigende materialisering af den oprindelige tanke bag mysteriet. Der ligger i virkeligheden

24 Ordet inkarnation er latin og stammer fra ”in” og ”caro”, dvs. ”kød”, og det betyder ”at blive kød” underforstået menneske. Inkarnation er sjælens eller åndens ”indtræden i kødet” eller ”igen i kødet”. Inkarnation opfattes derfor som regel som et fysisk liv fra fødsel til død, men inkarnationen begynder reelt ved sjælens nedstigning fra sjælsplanet (kausalplanet) gennem mentalplanet (tankens plan) og astralplanet (følelsernes plan) til det fysiske plan, og inkarnationen slutter først efter den fysiske død, den astrale død og den mentale død, når sjælen vender tilbage til sit eget plan.

tre meninger: 1) Logos' fødsel, tilsynkomst eller manifestation i stoffet via 2. aspekt. 2) Menneskesjælens eller individualitetens fødsel. 3) Kristus-princippets fødsel i mennesket på et senere stadie af udviklingen.

Logos' fødsel i stoffet er allerede blevet beskrevet, og det samme gælder fødslen af den individualitet, der er skabt i Hans billede. I det sidste tilfælde skal man tænke på kausallegemet som moderen, der er "ubesmattet" og undfanget ved Logos' 2. aspekts påvirkning af det stof, der er forberedt af Treenighedens 3. aspekt. Som det 3. trin (efter at mennesket har udviklet intelligensen) bliver Kristus-princippet, den intuitive visdom, født i sjælen, og når den buddhiske bevidsthed er vækket, bliver sjælen igen det, man kan kalde et lille barn, der er født ind i de indviedes højere liv, som i sandhed er "himmeriges rige".

Dengang trosbekendelsen blev oversat til latin, stod man over for den indlysende mulighed at bruge et ordspil med ordet "Maria", men den sande mening henviser til nedstigningen i *"havet²⁵ af jomfrueligt stof, der er levendegjort af Helligånden"*.

Indsættelsen af sætningen *"– og blev menneske"* – er særdeles vigtig, for den viser helt klart, at den monadiske essens' ankomst til menneskehedens plan var et stadie, der var adskilt fra og foregik senere end nedstigningen i stoffet. Og sætningen *"blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria"* hentyder derfor ikke til og kan heller ikke hentyde til en fødsel af et menneske. Sætningen er udeladt i den apostolske trosbekendelse, men den fandtes i den opstilling, som kirkemødet i Nikæa foretog, hvor det er endnu mere åbenlyst, at det er meningen, at sætningen skal beskrive et senere trin i evolutionen, for teksten lyder sådan: *"– og blev gjort kød og blev gjort menneske"*. Iklædningen i kødet henviser naturligvis til den monadiske essens' tidligere passage gennem dyreriget.

I den apostolske trosbekendelse er indflydelsen fra tendensen c) (den materialiserende tendens) klart dominerende, for hele processen beskrives på den mest grove materialistiske måde *"– som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria"*.

Pontius Pilatus

"Pint under Pontius Pilatus". Det er en sætning, der rummer det absolut mest kunstige tilfælde af nedværdigende og ubegavet indflydelse fra den materialiserende tendens, som her kaldes c), for ved at indskyde det mindste bogstav i det græske alfabet iota,²⁶ (der svarer til den "tøddel", der tales om i evangeliet²⁷), er den oprindelige betydning ikke alene blevet tilsløret, men den er gået fuldstændig tabt, og derefter er den glemt. Forandringen er så enkel og let at foretage, og alligevel er virkningerne så rystende og så enorme, at de forskere, der opdagede ændringen, først havde svært ved at tro deres egne øjne. Og da de endelig havde forstået situationen, var de ude af stand til at fatte, hvordan det havde været muligt i så lang tid at overse noget, der var så tydeligt.

²⁵ "Hav" hedder på latin "mare".

²⁶ Iota (græsk: ἰώτα) er det 9. bogstav i det græske alfabet.

²⁷ Matthæusevangeliet, 18: *"Thi sandelig, siger jeg eder, indtil Himmelen og Jorden forgår, skal end ikke det mindste bogstav eller en tøddel forgå af loven, indtil det er sket alt sammen"*.

I alle de ældste græske håndskrifter, som de clairvoyante forskere var i stand til at finde, står der **ΠΟΝΤΟΥΠΙΛΗΤΟΥ** i stedet for **ΠΟΝΤΙΟΥΠΙΛΑΤΟΥ**. Ombytningen af A og H sker ofte i forskellige græske dialekter, og den eneste virkelige forandring her er indsættelsen af "i'et", der forandrer **πόυτος**, som betyder "et hav", til **Πούτιος**, der er et romersk egennavn. Det er ikke hensigten at antyde, at ændringen eller andre ændringer nødvendigvis er sket med bedragerisk hensigt eller for at vildlede. Ændringen kan sagtens være en tidligere kopists rettelse og fejltagelse.

Forskerne fandt ud af, at den essæiske munk, der først oversatte teksten til græsk, bestemt ikke var perfekt til det græske sprog, og resultatet blev naturligvis alt andet end godt. De mennesker, der senere fik fat i håndskriftet (eller kopier af det), rettede hist og her indlysende fejl i stavemåden eller formuleringen, og det er meget sandsynligt, at en eller anden, der ikke var i stand til at forstå den sande esoteriske betydning, og som var overbevist om den antropomorfistiske²⁸ fortolkning, mente, at et bogstav ved en fejl var udeladt af en uvidende skriver, og at bogstavet derfor blev tilføjet, uden den mindste idé om, at sætningens mening blev fuldstændig forandret, og at det gav en opfattelse, der var totalt fremmed for dokumentets oprindelige mening og ånd.

Der er ingen tvivl om, at der i kirkens historie er sket et stort antal direkte løgnagtige forfalskninger "*til Guds større forherligelse*", for i munkenes øjne betød det simpelthen fremme af kirkens interesser. Men det er heldigvis ikke nødvendigt at forudsætte falskneri i det aktuelle tilfælde, for uvidenhed og fordomme kan meget let være årsag til det skæbnesvangre værk, der fuldstændigt materialiserede de begreber, der oprindeligt var magtfulde og oplysende.

Langt senere var det uden tvivl i den samme misforståede hensigt, at forholdsordet **ἐνί** blev tilføjet i stedet for det tidligere **ὑπό** – selv om ulykken var sket, dengang teorien om egennavnet blev accepteret. Ændringen gav bare sætningen en mere elegant form og formindskede sandsynligheden for undersøgelser, der kunne afsløre en anden mening end den accepterede. I den oprindelige oversættelse blev forfatterens virkelige hensigt endnu tydeligere ved bruges af kasusen dativ, for det viste, at udtrykket henviste til *et sted* og ikke til *en person* – men det blev næsten straks ændret til det mere almindelige genitiv – selv før den uheldige indsættelse af "iota'et".

Ordene **πόυτος** betyder derfor simpelthen et komprimeret eller fortættet hav, og det er bestemt ikke nogen dårlig beskrivelse af den lavere del af astralplanet, der normalt symboliseres ved vand. Sætningen, der normalt oversættes ved "*pint under Pontius Pilatus*" skulle oversættes med ordene: "*Han udholdt det tætte hav*". Dvs. at for menneskeheden og for menneskets frelses skyld, lod han sig midlertidigt begrænses af og fængslet i astralt stof. Læg mærke til sætningernes nøjagtige rækkefølge. Ingen af nutidens trosbekendelser har formuleringer, der indeholder hele den oprindelige tanke, for selv om rækkefølgen i den apostolske er rigtig nok, er der udeladt mange stadier. Og selv om den nikænske er mere fuldkommen, er der uorden i opstillingen. Det første trin, der nævnes, er iklædningen af stoffet – "inkarnationen" – derpå skabelsen af

²⁸ Antropomorfisk er græsk og stammer fra "anthropos", der betyder "menneskelig", og "morfe", der betyder "form". Det er en form, hvor noget abstrakt eller åndeligt symboliseres i menneskeskikkelse, eller det er et fænomen eller en skabning, der tillægges menneskelige egenskaber – eksempelvis den kristne Gud, hvor de kristne tror på en personlig Gud eller at Gud har menneskeskikkelse.

menneskeskikkelsen, selv om det endnu kun er i skikkelsens højere principper – derpå *"pint under Pontius Pilatus"* eller nedstigningen i det astrale hav – og først derefter kommer korsfæstelsen på det fysiske stofs kors, hvor han så udtryksfuldt kaldes *"død og begravet"*.

Korsfæstelsen

"Korsfæstet, død og begravet". Det er ord, som igen har medført en stort set universel misforståelse. Omfanget af misforståelsen har været kolossal, og resultatet har været totalt ødelæggende. Den overraskende udvikling af en fuldkommen logisk allegori, der er forvandlet til en komplet umulig biografi, har haft en meget tragisk indflydelse på den kristne kirke og på den tro, de kristne præster har forkyndt – ikke mindst pga. den enorme mængde følelsesmæssige sympati, der i århundreder er blevet spildt pga. en fejlagtig opfattelse af fysiske lidelser, der er fuldkommen virkelighedsfjern. Det er sandsynligvis verdenshistoriens mest mærkværdige og sørgelige spild af psykisk kraft.

Igen er det nødvendigt at gentage, at det oprindeligt *aldrig* var hensigten med hverken trosbekendelsen eller evangelierne, at de skulle fortælle Kristi livshistorie. Men evangelieberetningen, sådan som den er nu, er et underligt sammensurium. Evangelierne er et totalt håbløst virvar baseret på solmyten, der var en Kristus-allegori fra indvielserne, som var fælles for næsten alle religioner, plus et sammenrod af en tradition om en del af Jesu fysiske livs historie. Derfor repræsenterer evangelierne et yderst vanskeligt opklaringsarbejde, hvis man skal relatere de forskellige begivenheder til de rigtige kilder.

Det er indlysende, at korsfæstelsen og opstandelsen hører til Kristus-allegorien. Men at de gør det, bør vække alle studerendes opmærksomhed på grund af det faktum, at datoen for kirkens højtideligholdelse af korsfæstelsen og opstandelsen ikke er en bestemt dag. Det ville naturligvis være tilfældet, hvis der var tale om årsdagen for en virkelig begivenhed. Men datoen ligger ikke fast, for den er afhængig af astronomiske beregninger. Påskedag er den første søndag efter første fuldmåne efter forårsjævndøgn.²⁹ Det betyder, at det altid er fuldmåne mellem palmesøndag og påskedag.

Hvis datoen virkelig var en historisk mindededag, ville den gældende metode til fastsættelse af en dato nærmest være latterlig. Derfor kan datoen kun forklares fornuftigt på grundlag af solmyte-teorien. I perioder har der været en tendens til at se en solmyte i ethvert brudstykke af forhistorisk folkesnak, men man skal ikke være blind for det faktum, at der er en hel del sandhed i teorien – navnlig når man ved, at Solens årlige bane bruges som en allegori til at bevidstgøre mennesker, der forstår den, om de primære åndelige sandheder, som Solen længe er blevet brugt til at symbolisere.

Den dogmatiske forklaring på fastlæggelsen af påskens højtideligholdelse er angiveligt, at et vigtigt punkt i en jødiske strid drejede sig om, at korsfæstelsen fandt sted i den jødiske påsketid, og derfor blev den fremhævet som det sande offer, og at da forbigåelsesdagen³⁰ skiftede efter Månen, skulle påkehøjtideligheden

²⁹ Datoen er tidligst 22. marts og senest 25. april.

³⁰ Påsken fejres i anledning af, at israelitterne blev udfriet fra Egypten, og at deres første-fødte blev 'forbigået', da Gud udslettede egypternes førstefødte.

også gøre det. Det er meget sandsynligt, men det modbeviser ikke påstanden om, at alene det faktum, at påsken er bevægelig, er bevist for, at hverken den jødiske eller den kristne påske kan være for at minde en bestemt historisk begivenhed, for så ville korsfæstelsen og opstandelsen blive højtideligholdt på faste dage i årskalenderen. Bevægeligheden viser tværtimod meget klart, at der er tale om en astronomisk fest, som på en eller anden måde har relation til bestemte himmellegemer, og at det er deres bevægelse, påsken er afhængig af.

I virkeligheden er denne del af trosbekendelsen direkte kopieret fra en gammel egyptisk indvielsestekst, som illustrerede de senere stadier i den monadiske essens' nedstigning i stoffet. Der er derfor grund til at se på, hvorfor nedstigningen blev symboliseret som en korsfæstelse, og derefter hvordan den blev præsenteret for neofytterne i det gamle Khem (Egypten).

Korsets symbolik

Hvis man vil forstå baggrunden, skal man først forstå den betydning, der var knyttet til korsets symbolik i oldtidens hellige mysterier. De fleste er opdraget til at tro, at korset udelukkende er et kristent symbol, og der er sandsynligvis stadig mange mennesker, der holder fast ved synspunktet. Det skyldes uden tvivl, at de aldrig har undersøgt spørgsmålet. Hvis de undersøgte påstanden, vil det ikke være muligt at ignorere den universalitet, der kendetegner korset.

En oversigt over de steder, hvor korset eksisterede *før* den kristne tidsepoke, ville fylde en meget tyk bog, men man behøver bare at kaste et blik på nogle af nutidens værker om emnet, for at finde beviser for, at korset blev brugt i forskellige former i det gamle Egypten, i Nineve, hos fønikierne i Gozzo, hos etruskerne og den forhistoriske race, der befolkede Italien, før etruskerne kom dertil, og på de primitive pælebyggers lerkar, i Palenques ruiner, i de ældste fund, der er blevet opdaget i det gamle Peru, i Indien, Kina, Japan, Korea, Tibet, Babylon, Assyrien, Kaldæa, Persien, Fønikien, Armenien, Algier, Ashanti, på Cypern og Rhodos, og hos de forhistoriske indbyggere i Britannien, Frankrig, Tyskland, Skandinavien og Amerika m.m. Denne liste er fragmentarisk og ufuldkommen, men det kan muligvis overraske forkæmperne for den anerkendte kristne teori om, at korset opstod med kristendommen.

Den eneste kors-form, der normalt sættes i forbindelse med Egypten, er ankh-korset eller crux ansata³¹, men det er en stor misforståelse at tro, at de gamle egyptere ikke kendte de andre varianter, for både det græske kors, det latinske kors, malteserkorset og fremstillinger af svastikaet, findes i de templer og grave, de har efterladt. Forfatteren besøgte engang museet med egyptiske oldtidsfund i Boulak sammen med H.P. Blavatsky og under kyndige vejledning af M. Maspero. Indholdet af en montre med smykker fangede interessen, for fundene stammede fra et af de allerførste dynastier, og der var flere smukt udskårne karneoler, der forestillede et kors, som løftede sig op af et hjerte – helt på samme måde som de små amuletter med samme form, man kan købe i katolske butikker i London i nutiden.

Det mest udbredte af alle kors-varianterne er sandsynligvis svastikaet, for det findes i alle de ovennævnte lande. Man mener, at svastika er identisk med Thors

31 Crux ansata er latin og betyder "kors med håndtag".

hammer, og måske er der grund til at tro, at Thors hammer oprindeligt blev udført i form af bogstavet T.³² Man ved, at når kong Olaf (den Hellige), da han holdt jul i Trondheim ...

*– over drikkehornets rand
gjorde korsets hellige tegn,
idet han drak og mumlede sine bønner,
mens bersærker vedblev at
tegne hammertegn for Thor over deres.*

De benyttede i virkeligheden symboler, der praktisk talt var identiske. Svastikaet forekommer også af og til i den senere kristne symbolik. Det ses f.eks. som ornament på kanten af biskoppens messehagel i middelalderen.

Den åndsvidenskabelige studerende skal forsøge at undgå den fejltagelse, der ofte begås af mere overfladiske iagttagere, som sammenblander symbolikken af de forskellige former for kors. Hvert kors – det græske, det latinske, malteserkorset, Tau'et, ankhen, svastikaet – har sin egen helt specielle betydning, som ikke skal forveksles med andre kors.

Amoralsk blændværk

Emnet er omfattet af et meget primitivt og meget udbredt blændværk, som det anbefales at man frigør sig fra, hvis man skal have gavn af at studere emnet – og det er fallicismens³³ blændværk. Mange forfattere er tilsyneladende fuldstændigt besatte af den umoralske tanke, og de ser ikke andet end falliske symboler i oldtidens helligste symboler – også når det gælder korset, trekanten, cirklen, pyramiden, obelisk, dagobaen³⁴ og lotusen. Forfatterens umoralske fantasi ser kun én bestemt pornografisk betydning.

Heldigvis viser den esoteriske forskning, at den usympatiske teori om religionernes oprindelse er blottet for dokumentation (og det burde almindelig sund fornuft helt naturligt også have fortalt forfatterne, selv uden beviser). I alle de tilfælde, der er blevet undersøgt, har det vist sig, at der på de ældste og reneste stadier af en hvilken som helst tro aldrig har været tænkt på andet end den åndelige betydning af de forskellige symboler. Og når der var tale om skabelse, har man altid fokuseret på det guddommelige tankesinds skabelse af idéer. Hvis man finder falliske symboler og ceremonier af seksuel art i forbindelse med en religion, kan man roligt regne med, at det er et sikkert tegn på religionens degenerering. Det er et tydeligt symptom på, at troens oprindelige renhed er gået tabt, og at religionens åndelige kraft er ved at forsvinde.

Fallicisme og umoral er aldrig aspekter af en ægte religions oprindelige begreber. Iflg. nutidens tåbelige teori have alle religiøse symboler oprindeligt en seksuel

32 Thors hammer er både et linsymbol, en "tordenkile" og et våben, der som en boomerang vender tilbage til Thor. Thor kan f.eks. sammenlignes med den indiske gud Indra, der også har en tordenkile – en "vajra".

33 Fallicisme er dyrkelse af det mandlige princip. Udtrykket fallos bruges ofte i forbindelse med analyser, der er baseret på Freuds teorier. Fallosformede objekter betragtes som fallossymboler og dermed også som seksuelle.

34 Buddhistisk byggestil.

betydning for de primitive folkeslag. Efterhånden som folket i tidens løb udviklede sig til et højere bevidsthedsniveau, begyndte man at være flov over de primitive tanker. Derfor opfandt man åndelige forklaringer for at tilsløre den manglende blufærdighed. Men sandheden er den stik modsatte. De åndelige sandheder kommer først, og først efter mange års forløb, når sandhederne er glemt, forsøger en degenereret race at fortolke symbolerne på en uvidende og lav måde.

Den sande betydning

Hvilken symbolik lå der oprindeligt i det universelle korssymbol, når man ser bort fra alle senere fejlfortolkninger? En del af svaret blev givet af H.P. Blavatsky i *Den Hemmelige Lære*, hvor hun forklarer de symboler, der findes i et arkæisk håndskrift. Først er der den rene hvide cirkel, som symboliserer Det Absolutte. I cirklen er der et punkt i midten, som viser, at 1. Logos er trådt i aktivitet i sin cyklus. Punktet udvider sig derefter til en vandret linje, som deler cirklen i to halvdele, og på den måde symboliseres 2. Logos' tofoldige aspekt som maskulin-feminin, Gud-menneske, ånd-stof. Derefter krydses den vandrette linje af en lodret for at vise næste stadie, og det er symbolet på 3. Logos – Helligånden, Herren, Livgiveren.

Alle symbolerne befinder sig vel at mærke stadig inden i cirklen, og derfor er de symboler på forskellige stadier af den tredobbelte Logos' udfoldelse – men endnu *ikke* på Logos' manifestation! Når tiden er inde, og Logos forbereder sig på yderligere nedstigning, ændres symbolet – som regel på en af to måder. Nogle gange forsvinder cirklen, og så har man det ligearmede græske kors, som er symbolet på Logos' 3. aspekt ved begyndelsen til en stor cyklus. Den skabende magt er parat til brug, men den er endnu ikke aktiv.

Næste trin på den symbolske udvikling er svastikaet. Svastikaet symboliserer altid bevægelse – dvs. den skabende kraft i aktivitet. Man mener, at de linjer, der er tilføjet korsets arme med rette vinkler, forestiller flammer, som strømmer bagud, mens korset hvirvler rundt. På den måde er svastikaet et dobbelt symbol på det universelle livs evige aktivitet – for det første ved den konstante udstråling af ild fra centret via armene, og for det andet ved korsets roterende bevægelse. Den samme idé kommer til udtryk i malteserkorset, for armene udvider sig i deres bevægelse væk fra centrum. Det er igen et symbol på den guddommelige energi, der spreder sig ud i alle retninger i rummet.

I stedet for helt at fjerne cirklen, strækker korset sig nogle gange uden for cirklen. Så får man et ligearmet kors med den lille cirkel i midten, og på næste stadie udfolder cirklen sig til en rose, og rosenkorset er et kendt symbol på livet. Det er dette symbol, der har givet rosenkreuzerne deres navn. Desuden har korset ikke alene den mystiske rose i centret, men korset bliver selv rosenfarvet. Det viser, at det, der udstrømmer fra det og gennem det, er den guddommelige kærligheds evige ild.

Den universelle esoteriske regel – "*som foroven, sådan også forneden*" – gælder naturligvis også her. Med små forandringer kan symbolerne bruges – og de bliver nogle gange brugt – til at betegne lavere evolutionsstadier. Derfor hentyder H.P. Blavatsky til de forskellige menneskeracer under sin beskrivelse af symbolerne. Man kan let se, hvordan falliske amoralske idéer kan opstå pga. misforståelse vedr.

den lavere fortolkning og forbindelsen til kønnes adskillelse. I virkeligheden er kundskaben om den virkelige betydning af det græske kors tilsyneladende gået tabt for offentligheden på et meget tidligt tidspunkt. Korsets forbindelse til 3. aspekt af Logos har i mange tidsaldre kun været kendt af esoterikerne, og uvidende studerende har næsten konstant blandet det sammen med 2. aspekts latinske kors, selv om oprindelsen er en helt anden.

Det latinske kors

Dengang de esoteriske forskerne fulgte symbolikken af det latinske kors – eller rettere sagt krucifikset – tilbage i tiden, regnede de med, at de ville se skikkelsen på korset forsvinde, og tilbage ville der være det, de mente var korsets oprindelige symbol. I virkeligheden skete der det stik modsatte. De blev meget overraskede over at se, at korset til sidst forsvandt, og kun skikkelsen med opløftede arme blev tilbage. Men der var ikke længere nogen forestilling om lidelse og sorg i relation til skikkelsen, selv om den stadig repræsenterede et *offer*. I stedet var den et symbol på den højeste og reneste glæde, der findes i verden, for det var glæden ved frit at kunne give, for situationen viste det ophøjede menneske, der står i rummet med armene opløftet i velsignelse. Velsignelsens energier strømmede som gaver ud til menneskeheden. Skikkelsen gav frivilligt sig selv og sin energi i alle retninger. Skikkelsen steg ned i det "tætte hav" af stof for at blive indespærret, fængslet og isoleret, for ved hjælp af nedstigningen at spire frem og vokse.

Det er i høj grad et offer (i det mindste set fra menneskets synspunkt), men det var uden tanke om lidelse – kun oversanselig glæde. Ubeskrivelig glæde er essensen af ofringens lov, for det er den lov, der holder verdenerne i gang – også i menneskeriget. Hvis der er tanker om lidelse forbunden med ofret, er ofret ikke fuldkomment. Så længe et menneske tvinger sig selv til at gøre noget, som det helst vil undgå, er det kun på vej imod forståelsen af ofringens lov. Men når et menneske giver sig selv fuldt og helt, fordi det én gang har set det store offers skønhed og storhed, er der ingen anden vej i de tre verdener end at overgive sig – uanset hvor fjernt, hvor svagt og ufuldkomment opfattelsen af offeret er. Når mennesket giver sig selv uden at tænke på lidelse eller modstand – ja, uden overhovedet at tænke på sig selv, men kun på det, som det arbejder for, vil offeret være fuldkomment, for så har det samme natur som Logos' offer, og derfor har det kontakt til det inderste væsen i kærlighedens lov, som er det evige livs lov.

Den ældste kristne kirke havde tradition for og kendskab til denne viden, for det er et faktum, at man i malerierne i Roms katakomber finder netop en skikkelse, som den, der er beskrevet, med armene løftet på den særlige måde, mens skikkelsen står i midten af kredsen med de tolv apostle, og det er netop der, man naturligt forventer at finde Kristus-skikkelsen. Det er en gestus, der omtales som "orante"³⁵ – dvs. en bedende skikkelse. Orante betragtes nogle gange som kvindelig, og den har skabt en del spekulation blandt kirkens arkæologer, men den mest naturlige forklaring er den, der er antydnet ovenfor.

³⁵ "Orante" er en ikonografisk tema i kristen kunst, der viser et menneske med hænderne strakt i en gestus.

Korset er derfor fra meget tidlige tider blevet brugt som symbol for stof og manifestation – dvs. for den stofflige verden. Det var derfor ikke unaturligt, at et ophøjet menneskes nedstigning i stoffet kan symboliseres ved, at legemet bindes til korset, for det er et tydeligt billede på Logos' enorme begrænsning i sin aktivitet i forbindelse med nedstigningen. Korset symboliserer den grad, som Logos' mulighed for at udtrykke sig, er blevet begrænset til på det fysiske plan. Naglerne, blodet, sårene, lidelserne og alle nutidens misforstående og uhyggelige rædsler er selvfølgelig ikke andet end tilføjelser, der skyldes en syg fantasi hos middelalderens uvidende og materialistiske munke, som hverken havde intelligens eller uddannelse, der gjorde det muligt for dem at værdsætte den smukke symbolik i den oprindelige allegori.

Den levende Kristus på korset

Noget af sandheden er blevet forstået af nogle kristne forskere. I en artikel skrev den kendte katolske arkæolog H. Marcchi i abbed Vigoroux's nye leksikon, om porten fra 5. årh. på Santa Sabina i Rom og et elfenbenskrucifiks fra samme tid i British Museum, som er de ældste kendte eksemplarer af krucifikset, at:

“– man skal lægge mærke til, at Kristus fremstilles som endnu levende med åbne øjne og uden tegn på fysisk lidelse”.

Han fortæller desuden, at i det 6. årh. forekommer krucifikset hyppigere, men her er skikkelsen stadig levende og klædt i en lang tunika. Det er først i det 12. årh., at:

“– man holder op med at vise Kristus som levende og triumferende på korset”.

Han mener tilsyneladende, at Cimabues og Giotto's nye malerskole har et stort ansvar for ændringen. Den gradvise ændring ses tydeligt af de eksempler på afbildninger af korsfæstelsen, der er udstillet i Uffiziernes galleri i Firenze.

Der er ikke behov for flere beviser på, at en del har erkendt korsets sande betydning. I en beskrivelse, der gives af Kristus i *The Acts of Judas Thomas*, befinder Kristus sig i ophøjet tilstand oven over det kors, der adskiller den lavere verden fra den højere. Her beskrives den strålende vision med lyskorset, hvor alle manifesterede verdener kan ses ved at se ind i og igennem korset, men alligevel omslutter det himmelske menneskes aura alt, gennemtrænger alt og er livet i alt. Det er tilstrækkelige til at vise, at sandheden var kendt af nogle i de første tider. Sandhedens lys blev først helt skjult, da den kristne overtro tætte tåge lagde sig som en tung dyne over Europa og kvalte hele det intellektuelle liv i næsten tusind år.

Måske findes der mennesker, der ikke bryder sig om beskrivelsen af korsets sande betydning, fordi de foretrækker den meget konkrete og materialistiske form, som de kender så godt. Måske vil de føle, at selv om deres tanker er frigjort fra billedet af et rædselsfuldt mareridt med helt forfærdelige fysiske lidelser, så har de samtidig mistet nogle vante, sentimentale tanker, som de næsten ikke kan lade være med at savne.

Hvis den slags mennesker findes blandt læserne, er der grund til at minde dem om, at esoterikere ikke *kan* andet end at tage afstand fra alle de grusomme og i virkeligheden stærkt blasfemiske idéer, som ortodokse kristne forbinder med korsfæstelsen. Esoterikere ser med glæde på korset, som et symbol og en vigtig påmindelse om Logos' ubeskrivelige selvopofrelse. Det er en påmindelse om den ufattelige tålmodighed, som Logos i sin almægtige kraft går igennem i alle sine begrænsninger, for at de mangfoldige former, som Logos ifører sig, i løbet af udviklingens langsomme fremskridt gradvis opretholder og udfolder, så de kan bruges til det yderste.

Symbolet kan også minde om, at mennesket selv er korsfæstet i stoffet – hvis bare det vidste det. Og hvis det ikke ved det, er det fordi sjælen, den sande Kristus i mennesket, stadig blindt identificerer sig med stoffets kors, som det er bundet til. Korset kan måske hjælpe mennesket til at forstå, at legemerne, uanset om det er det fysiske, astrale eller mentale legeme, ikke er mennesket selv. Og når det mærker to sider, der kæmper i det indre, skal det huske, at det er det selv, der er det højeste af de to og ikke det laveste – det er Kristus og ikke korset.

I virkeligheden kan korsets symbol være en prøve for mennesket, som gør det muligt at skelne det gode fra det onde i mange af livets vanskeligheder. *"Kun de handler, som korsets lys skinner igennem, er disciplens liv værdige,"* siger en sætning i en bog med esoteriske læresætninger. Forklaringen er, at årsagen til alt, hvad aspiranten gør, skal være udtryk for den selvopofrende kærligheds varme.

Den samme tanke møder man i et senere vers:

"Når et menneske træder ind på udviklingsvejen, lægger det hjertet på korset – når korset og hjertet er blevet ét, har det nået målet".

Man kan muligvis måle sit fremskridt ved at iagttage, om egoisme eller selvopofrelse er det dominerende i livet.

Det minder også om, at ethvert sandt offer skal være ligesom Logos' offer. Det er kun når mennesket giver sig selv fuldt og helt, at menneskets offer kan blive ét med Logos' offer – og først når det sker, har mennesket i sandhed velsignet sig med symbolet på den evige Kristus på korset.

Det egyptiske ritual

Det store offer – Logos' 2. aspekts nedstigning i stoffet som monadisk essens – var i temmelig detaljeret form beskrevet i symboler i det ritual, der blev brugt i det gamle Egypten i den første af de store indvielser. Det er den samme indvielse, som buddhisterne kalder sohan- eller sotapatti-indvielsen. Og som tidligere nævnt brugte Kristus ofte en beskrivelse af den *eksoteriske* side af ceremonierne for at illustrere og tydeliggøre sin undervisning om emnet. Han har sandsynligvis citeret den præcise ordlyd af den læresætning eller vejledning, der blev givet af den ansvarshavende hierofant, for læresætningen og de efterfølgende sætninger i trosbekendelsen minder påfaldende om den egyptiske form – ja den eneste

ændring, der er foretaget, er stort set ændringen i udtryksmåden, for det var selvfølgelig nødvendigt for at tilpasse sætningerne til den nye kontekst. Den egyptiske tekst, der var overleveret fra fortidens atlantiske magikere, lød sådan:

"Neofytten skal bindes til trækorset. Neofytten skal dø, begraves og stige ned i underverdenen. Efter den tredje dag skal neofytten bringes tilbage fra de døde og bæres op i Himlen for at blive hans højre hånd, fra hvem neofytten kom, for nu har neofytten lært at lede (eller vejlede) levende og døde".

Indvielsessanktuarieret lå ofte under jorden i det egyptiske tempel – muligvis fordi det var lettere at holde beliggenheden hemmelig, men ordningen har sandsynligvis også været et symbol på nedstigningen i stoffet, der spillede en dominerende rolle i de gamle mysterier. Der har også været indvielsessanktuarier i og under den store pyramide.

De ceremonier, der var forbundet med indvielse, foregik i et indvielsessanktuarie. Den første lange del af ceremonien, som ikke er relevant for emnet, omtales ikke her. I stedet skal der fokuseres på ceremoniens kulmination, hvor neofytten frivilligt lagde sig på store trækors, der var udhulet og formet for at give støtte til en menneskekrop. Armene blev bundet til korset med helt løse bånd, og enden af rebet blev omhyggeligt lagt frit tilgængeligt for at symbolisere, at fastgørelsen til korset var absolut frivillig.

Derefter benyttede hierofanten en teknik, der fik neofytten til at falde i en dyb trance. Eller rettere sagt – neofytten forlod sit fysiske legeme i en kontrolleret ud-af-kroppen oplevelse, og neofytten befandt sig derefter udelukkende i sit astrallegeme. Mens det fysiske legeme befandt sig i en trancetilstand, blev det båret ned i en grotte, der lå endnu dybere under indvielsessanktuariets gulv. Her blev det fysiske legeme lagt i en stor stensarkofag, og for det fysiske legemes vedkommende var det et symbol på død og begravelse.

Nedfaret til Dødsriget

"Nedfaret til Dødsriget". I mellemtiden, mens det fysiske legeme var *"dødt og begravet"*, var neofytten levende og bevidst på et andet og højere eksistensplan. Her skulle der læres mange mystiske lektioner. Neofytten skulle gennemgå adskillige oplevelser og bestå mange prøver under sit ophold på astralplanet, men de var alle omhyggeligt tilrettelagt med det formål at gøre neofytten fortrolig med den astrale tilværelse. Neofytten skulle forstå astralplanet for at opbygge tillid og selvsikkerhed. Det var en træning, der skulle udvikle sikkerhed, som gjorde det muligt at møde alle astralplanets farer. Træningen gik bl.a. ud på at kontrollere de astrale kræfter med ro og omtanke. Formålet var, at neofytten skulle udvikles til et velegnet redskab på astralplanet for de kræfter, der hjælper verden.

Det var det, man kaldte *"nedfarten til underverdenen"*, men det var naturligvis ikke identisk med den primitive kristne opfattelse af Helvede. Det var snarere Hades – *"de afdødes verden"* – hvor det uden tvivl var den indviedes arbejde (blandt mange andre pligter) at *"prædike for de ånder, som var i forvaring"* (eller *fængsel*),³⁶ som den kristne tradition udtrykker det – men det var overhovedet

36 Første Petersbrev, 3,19-21

ikke på den måde, som den kristne tradition i sin uvidenhed forudsætter. Kristendommen mener, at det var ånderne af de milliarder af mennesker, som befandt sig i Dødsriget, fordi de var så uheldige at leve længe før Kristus. De kunne kun opnå frelse på den måde, for i Dødsriget fik de mulighed for at høre om og antage den specielle kristne trosform. Ellers ville de være fortabt. Men de egyptiske neofytter arbejdede *ikke* for de mennesker, der døde for mange tidsaldr siden, men for de afdøde, der *for nylig* havde forladt det fysiske liv, og som endnu var fængslet på astralplanets lavere underplaner af deres ubearbejdede begær og ukontrollerede lidenskaber.

Neofytterne skulle forsøge at hjælpe den store hærske af ulykkelige afdøde ved at gøre dem opmærksom på deres evolutions sande forløb. Det var den bedste metode til at fremskynde deres videre udvikling i efterlivet, og det var en af den indviedes pligter dengang, ligesom det er mestrenes disciples pligter i nutiden. Den højtidelige indvielsesceremoni, hvor neofytten formelt kom i kontakt med Det Store Hvide Broderskab, var derfor den første lektion i det, der herefter skulle udgøre en stor del af neofyttens tjenestearbejde.

I løbet af den samme "*nedfart til Dødsriget*" skulle neofytten iflg. det egyptiske ritual passere gennem det, som i almindelighed kaldes "*jord-, vand-, luft- og ildprøverne*" – medmindre neofytten allerede havde gennemgået dem på et tidligere stadie i sin udvikling. Med andre ord skulle neofytten have en lektion, som skabte absolut vished – en vished, der ikke kan erhverves på grundlag af teoretisk undervisning, men udelukkende gennem praktisk erfaring. Neofytten skulle have en direkte erfaring af, at ingen af elementerne kan skade astrallegemet, og ingen af elementerne kan forhindre det tjenestearbejde, der skal udføres.

Når man er til stede i det fysiske legeme, er man absolut overbevist om, at ild kan brænde, vand kan drukne og klipper kan være en uigennemtrængelig barriere for den videre fremgang. Man ved også, at man ikke uden videre kan kaste sig ud i luften uden nogen form for understøttelse. Overbevisningen er så indgroet i bevidstheden, at det koster de fleste mennesker en hel del anstrengelse at overvinde vanens instinktmæssige reaktion. Neofytten skulle lære, at i astrallegemet er selv den mest massive klippe ikke en hindring for bevægelsesfriheden. Man kan uhindret springe ud fra den højeste skrænt og uden problemer styrte sig ned i en flammende vulkans krater eller i oceanernes dybeste afgrunde.

Men før et menneske har *erfare*t det, og er klar over at det ikke skal reagere instinktmæssigt men tillidsfuldt pga. sin integrerede viden – er det forholdsvis ubrugeligt til astralt arbejde, for i de kritiske situationer, der konstant opstår, vil det konstant være lammet af illusoriske svagheder. Det var årsagen til, at neofytten i det gamle Egypten skulle bestå jord-, vand-, luft- og ildprøverne for flere tusinde år siden – og det er årsagen til, at disciplen skal bestå de samme prøver i nutiden. Af samme grund gennemgik neofytten mange mærkelige oplevelser, hvor det var nødvendigt at bevare ro og koncentration, når man mødte uhyggelige fænomener ansigt til ansigt i ubehagelige omgivelser. Neofytten skulle vise, at der var grundlag for tillid i de forskellige situationer og under forskellige omstændigheder. Det var et af de mange formål med det gamle indvielsesritual – "*nedfarten til Dødsriget*".

Opstandelsen

"På tredje dag opstanden fra de døde". Ethvert intelligent menneske med en sund skelneevne, der har læst evangelieberetningen, er klar over, at det kræver en del fantasi og digterisk frihed at kalde tiden mellem fredag aften og meget tidligt søndag morgen *tre hele dage eller døgn*. Man kan måske protestere med argumentet om, at tidsrummet ikke er uforeneligt med trosbekendelsens erklæring om, at han opstod igen *"på tredje dag"*, men hvis man bruger det temmelig perfide argument, er man samtidig nødt til at ignorere en vigtig udtalelse, der tilskrives Jesus:

*"Menneskesønnen skal være tre dage og tre nætter i Jordens skød".*³⁷

Den dybere forklaring på de tilsyneladende forvirrende uoverensstemmelser er tydeligt nok, når man bruger den sande udlægning. I de senere dage, hvor mysterierne degenererede og forfaldt, blev der gjort forsøg på at reducere kravene og dermed gøre det lettere for mindre værdige neofytter at få adgang. De var ikke i stand til at glide ind i den nødvendige trance, der skabte ud-af-kroppen oplevelsen. Derfor opdagede man hurtigt, at hvis man skulle tilbringe 77 timer i total isolation i en sarkofag på det fysiske plan – den tid, neofyten oprindeligt brugte på astralplanet – ville det være ulideligt og kedeligt for de fleste temperamenter. Derfor besluttede den sene tids falske hierofanter meget passende, at 77 var en fejlfortolkning for 27, og læresætningens oprindelige form – *"efter den tredje dag"* – betød i virkeligheden bare *"på den tredje dag"*. Det sparede deltagerne to fulde dage i det ensomme stenfængsel.

Den sene og degenererede form er gengivet i evangelierne, men den skulle aldrig være benyttet, for det originale rituals sande betydning var gået i glemmebogen. Først efter tre fulde døgn og en del af det fjerde, blev neofyten, der stadig var i trance, løftet op af sarkofagen, og båret ud i fri luft på den østlige side af pyramiden eller templet, sådan at den opgående sols første stråler kunne falde på neofyttens ansigt, som vendte tilbage til det fysiske legeme efter den lange søvn og vågnede til fysisk bevidsthed. Og når man husker, at ritualet symboliserer den anden store udstrømnings nedstigning i stoffet, er det ikke vanskeligt at se, hvorfor man valgte det bestemte tidsrum.

I løbet af tre lange rejser omkring planetkæden og en del af den fjerde synker den monadiske essens dybere og dybere ned i det tætte stof, og først da Solen stod op i 4. runde (hvor Flammeherrerne³⁸ kom til Jorden), opstod essensen *"fra de døde"* og påbegyndte sin tilbagevenden på den opadgående bue, som til sidst fører til *"Faderens højre hånd"*.

³⁷ Matthæusevangeliet, 12,40

³⁸ Kumaraerne er "flammens herrer" eller "ildens sønner". De udgør et åndeligt hierarki, som for ca. 18½ millioner år siden kom til Jorden. Åndsvidenskaben oplyser, at det skete i lemurisk tid.

Himmelfarten

"Opfaret til Himmels". Der er ikke behov for mange detaljerede forklaringer for at afsløre betydningen af sætningen, som henviser til sjælens opadstigende udvikling – men den plads, som sætningen indtager i det gamle egyptiske ritual, er værd at lægge mærke til, for de lektioner, som neofytten skulle lære ved indvielsen, var ...

– at lede levende og døde

"Siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde". Bemærk at det er første gang, der er en bestemt forskel i betydningen af ordlyden i den egyptiske læresætning og i trosbekendelsen, som den er i nutiden. I den egyptiske læresætning er sætningen simpelthen en udvidelse af den foregående, og den viser klart og smukt målet for hele evolutionens kolossale forløb:

"Han skal bæres op i Himlen for at blive Hans højre hånd, fra hvem han kom, idet han nu har lært at lede levende og døde".

Her er der i det mindste ét spor tilbage, som er tilgængeligt for traditionel forskning, og som bekræfter den tanke, at det nok har været den oprindelige formulering, for i Marcions discipel Apelles' *Regula* lyder sætningen sådan:

"– Faderens højre hånd, hvorfra han er kommet for at styre levende og døde".

Det fjerner enhver hentydning til Kristi forventede genkomst, og det er en vigtig udtalelse, der ikke alene understreger det vigtige faktum, at det liv, der strømmer ud, vender tilbage til Ham, der har udsendt det. Men det siger også, at den gigantiske proces blev sat i gang, for at menneskeheden skal blive den almægtige Faders højre hånd i Hans arbejde med at lede de levende og de døde, når menneskeheden engang vender tilbage. Det er en vigtig sandhed. Alle de kræfter, der vindes i livet, er kun betroet mennesket, for at det skal bruge dem som redskaber til at hjælpe andre. Det er en sandhed, der sjældent er blevet sagt tydeligere.

Ikke alene er der skabt mange misforståelser pga. den forvirring, der er indført i trosbekendelsen, men misforståelserne er blevet yderligere forstærket ved at bruge udtrykket *"at dømme"*. Der er rigeligt med beviser for, at ordets betydning i periodens terminologi, dengang dokumenterne blev oversat, var mere omfattende end den, der tillægges det nu. Det kan man bl.a. se af bemærkninger som: *"Deborah ... dømte Israel på den samme tid"*,³⁹ og *"– efter ham opstod gileaditeren Jair og dømte Israel to og tyve år"*,⁴⁰ osv., hvor det er tydeligt, at *"at dømme"* simpelthen er ensbetydende med *"at styre"* eller *"at herske"* – en betydning, der er identisk med den opfattelse af ledelse og vejledning, der fremgår af den egyptiske tekst. Derfor er der god grund til de ord, der er tilføjet i den nikænske symbolik om opfattelsen af en hersker, der kun har ét mål, og det er at lede og at vejlede: *"Hans rige skal ikke have nogen ende"*.

39 Dommerbogen, 4,4

40 Dommerbogen, 10,3

Helligånden

"Vi tror på Helligånden". I sætningen – den sidste i den oprindelige trosbekendelse, der blev formuleret af kirkemødet i Nikæa – drejer det sig igen om den udformning, der blev givet af Kristus. I den første del af bogen er det allerede forklaret, at Helligånden svarer til Logos' 3. aspekt – *"Guds ånd, der svæver over vandene"* i rummet, og på den måde bliver stoffet skabt, sådan som mennesket kender stoffet. Alle de oprindelige kombinationer af eksistensplanernes atomer skyldes Logos' kraft, og de "atomer", som nutidens kemi arbejder med, er blot genklang af Logos' skaberværk. Logos' handling skabte dem i en bestemt orden. Det er en orden, der – så langt som emnet foreløbig er blevet undersøgt – tilsyneladende svarer til rækkefølgen af deres atomvægt, for de stoffer, der har høj atomvægt som eksempelvis bly, guld og platin, er dannet langt senere end grundstoffer med lav atomvægt som f.eks. brint, helium eller lithium.

På kirkemødet i Konstantinopel i 381 e.Kr. blev erklæringen om Helligåndens eksistens og alt, hvad der fandtes både i den apostolske trosbekendelse og i den oprindelige form for den nikænske, kraftigt udvidet, og den smukke titel *"livgiveren"* blev for første gang genindsat. Den engelske version er uheldigvis årsag til en almindelig misforståelse, og når de fleste mennesker reciterer ordene *"livets Herre og giver"*, forestiller de sig sandsynligvis – hvis de i det hele taget tænker over ordenes betydning – at *de* betyder livets Herre og livets giver. Et blik på den originale græske tekst afslører, at det er helt ubegrundet. Den rigtige oversættelse er simpelthen *"Herren, livgiveren"*.

Titlen kan med rette tiltænkes Logos – ikke alene på grund af det mægtige arbejde, der blev udført, da solsystemet blev skabt – ikke alene fordi alt liv, som man kender det, kommer fra Logos (for det allestedsnærværende vitale fluidum⁴¹ er kun en manifestation af Logos' aktivitet på de lavere planer) – men på grund af det i høj grad kolossale arbejde, som Logos stadig udfører. Om virkningen af den første store kraft-udstrømning er fuldført, eller om der stadig er kemiske grundstoffer af en endnu mere sammensat art undervejs, vides ikke, selv om der er meget, der tyder på at den sidste hypotese er rigtig. Men det er i hvert fald sikkert, at der overalt omkring menneskeheden sker en evolution efter en skala, der er ufattelig i sin helhed. Alligevel er den så ubeskrivelig fin i sin metode, at mennesket lever midt i den og endda i totalt ubevidsthed om den.

Det er ikke den åndelige evolution af menneskets udødelige sjæl, for det er solsystemets Logos' arbejde i Hans 1. aspekt. Det er ikke den evolution, som naturvidenskaben anerkender, som konstant er under udvikling i dyre- og planteriget – udviklingen af intelligens og evner ved hjælp af gentagne erfaringer og den tilsvarende modificering af de ydre former, som er resultatet heraf. Det er ikke engang udviklingen af kombinationsevnen i mineralriget, der resulterer i gradvis mere og mere sammensatte kemiske forbindelser – for det er en del af Treenighedens 2. aspekts imponerende aktivitet. Men indenfor og bag det hele er der selve atomets egen evolution.

⁴¹ Vitale fluidum er den vitale energi, som findes i levende organismer og udstråler fra dem, og som er broen mellem den materielle og den immaterielle verden. Det er en fælles energiform, som enheder i begge verdener i det "uindskrænkede verdensalt" benytter.

Atomet

En forklaring på fremgangsmåden i evolutionen vil kræve langt mere plads end den, der er til disposition her. Desuden ligger det uden for emnet om trosbekendelsen. Men en antydning af evolutionens retning, kan gives til de studerende, der har læst *"Okkult kemi"*, eller de, som har studeret emnet i *"The Ancient Wisdom"*. Hvis man husker illustrationerne af atomet, ved man, at atomet består af en række spiralsnoede rør, der er organiseret på en bestemt måde. Det forklares, at rørene består af endnu finere spiralsnoede rør, og at de finere rør igen består af endnu finere osv. De finere rør kaldte man spirillaer af 1., 2. og 3. orden – og før man når til den lige fiber af astrale atomer (for det fysiske atom er formet af vindinger af ti af den type fibre), skal man vikle syv rækker af spirillaer op, og hver enkelt er snoet i rette vinkler på den foregående.

I det fuldkomne fysiske atom – sådan som det vil være ved slutningen af 7. runde – vil alle spirilla-ordener være fuldt vitaliserede og aktive, hver med sin bestemte krafttype strømmende igennem sig. Og på den måde vil den specielle del af Helligåndens arbejde blive fuldført. For øjeblikket er planeten i 4. runde, og kun fire spirilla-ordener er i aktivitet. Selve det fysiske stof, som menneskeheden skal arbejde med, er endnu meget langt fra at have udfoldet alle sine evner. Den atomare evolutionsproces, der gennemtrænger alt andet og alligevel udvikler sig uafhængig af alle andre forhold, ledes konstant fremad af impulsen fra den første udstrømning fra Logos' 3. aspekt.

Et glimt af en mægtig plan

Det er indlysende, at aktiviteten bevæger sig og konstant har bevæget sig i retning af differentiering – individualisering så at sige – men det er lige så sandsynligt, at virkningen af den anden store udstrømning vil være at skabe forskellige nye kombinationsevner, der går tilbage igen imod en højere enhed. Derfor har man noget, som ved første øjekast ser ud til at ligne uoverensstemmelse mellem de to store kræfters funktion.

Som før sagt er det imidlertid indlysende, at mennesket har et yderst fragmentarisk kendskab til den slags fænomener, og desuden er der den store ulempe, at det hele betragtes fra et meget lavt plan. Mennesket iagttager alle virkninger nedefra i stedet for ovenfra. Derfor vil ethvert begreb, som selv de mest intelligente kan fatte vedr. det egentlige arbejde i relation til den store evolutionsplan, nødvendigvis blive så ufuldstændigt, at det nemt kan blive håbløst misvisende. Og hvis det ikke præsenteres med største forsigtighed og beskedenhed, er det sandsynligt, at det bliver direkte blasfemisk. Alligevel er det erfaringen, at man – selv i forbindelse med de undersøgelser, der overhovedet er mulige af evolutionens mangfoldighed – af og til får glimt af en del af planen. Det er glimt, som kan kontrolleres ved at bruge dem i forhold til de forskellige stadier af udviklingsprocessen.

Der er eksempelvis et tydeligt hovedprincip. Hovedprincippet er først og fremmest, at der skabes bestemte grupper af elementer, og de udstyres med så megen stabilitet og individualitet, at de under alle normale temperatur- og trykforhold bevarer deres stilling som adskilte enheder. På et senere og tydeligvis højere

stadie af deres udvikling udvikler de evnen til og ønsket om forening. Ved det grove omrids af evolution i mineralriget er det utroligt, hvis man ikke tænker på påstanden om, at selv Logos kun blev manifesteret, for at der kunne udstråles en ufattelig mangfoldighed af individer fra Ham. Og når de er blevet tilstrækkeligt adskilt til hver for sig at fungere som et levende og kraftfuldt center, skal de igen stige op imod fuldkommen forening for at virkeliggøre deres enhed i Logos.

Selv når man begynder at undersøge menneskets individuelle udvikling, kan man stadig se det samme princip. Efter at mennesket definitivt er blevet skabt som et individ med et kausallegeme (sjælslegeme), er alle omgivelsernes kraft rettet mod at udvikle tankesindet. Det er den logiske, skelnende og adskillende tænkeevne, der i mennesket i mikrokosmos tydeligt svarer til *Mahat* – det universelle tankesind eller Helligånden i makrokosmos. Langt senere kommer udviklingen af den intuitive visdom – dvs. evnen til at kombinere og forene, der på mange måder kan betragtes som svarende til Logos' 2. aspekt i den højere verden.

Den gamle tekst som fortæller, at mennesket er skabt i Guds billede – en fantastisk og smuk sandhed – kan ses i diagram I, hvor menneskets sjæls triade sammenlignes med Treenigheden i manifestation oven over. Her kan man se, at den ene afspejler den anden nøjagtigt. På samme måde ses tre aspekter af det guddommelige på syvende plan. Og åndens guddommelige gnist i mennesket er tilsvarende tredobbelt på femte plan. I begge tilfælde er 2. aspekt i stand til at stige ét plan længere ned og iklæde sig det lavere plans stof. Og i begge tilfælde er 3. aspekt i stand til at stige to planer længere ned og gentage processen. I begge tilfælde er der en treenighed i enhed. Den er adskilt i sine manifestationer, men i den grundlæggende virkelighed er den én.

Uanset hvor ufattelig påstanden opleves, og uanset hvor håbløst ethvert forsøg på at forklare den vil være, så er det sandt, at de principper i mennesket, som kaldes ånd, intuition, intelligens, ikke alene svarer til – ja ikke engang bare er genspejlinger af eller stråler fra Logos' tre store aspekter – for de er i virkeligheden Faderen, Sønnen og Helligånden.

Det er den samme lov, der gælder i verdensevolutionens forskellige stadier. Her har virkningen også indtil nu hovedsageligt været skabende og adskillende. Den har hovedsageligt beskæftiget sig med udviklingen af intelligensen, og menneskeheden er knap nok nået til begyndelsen af udfoldelsen af den intuitive visdom – den store forenende kraft – der i sandhed er Kristus i mennesket.

Sporadisk kan man se enkelte mennesker, der viser en lille smule af intuitionens indflydelse. Af og til kan man se svage antydninger af, hvad der er på vej. Det iagttages af mennesker der ved, hvordan de skal læse tidens tegn. Ja – det kan endog ses i at nogle af de frygteligste forhold i de sociale tilstande – uanset hvor onde konsekvenserne af dem er, og hvor onde organisationerne bag dem er, fordi de udtrykker egoisme, grådighed og uvidenhed (og blindt had til alle, der er mere intelligente og dygtigere end dem selv). De svage antydninger af, at noget nyt er på vej, ses hos de mennesker, der udløser reaktionerne hos de uvidende. Selv bag den egoistiske adfærd er der et uklart genskær af håb. Muligvis kan det være den første manifestation af en kraft, der presser sig på bag den negative og fejlagtige famlen hos de uvidende efter den sande enhed, som en dag skal komme til udtryk, selv om det vil ske med midler, der er de stik modsatte af dem, der benyttes i øjeblikket.

Glem ikke at menneskeheden først lige har passeret vendepunktet i evolutions-systemet. Menneskeheden er først lige begyndt på den lange opadgående udvikling, der skal ende i guddommelighed. Menneskeheden befinder sig stadig på den fjerde rejse rundt i planetkæden – den runde, som i virkeligheden er dedikeret til udviklingen af astrallegemet. At mennesket i det hele taget har udviklet intelligens på det nuværende stadie, skyldes stort set udelukkende den hjælp og impuls, der blev givet ved Flammeherrernes ankomst på et tidspunkt, der evolutionsmæssigt set ikke ligger så forfærdelig langt tilbage. Den fulde udvikling af intelligensen skulle ikke finde sted før i næste runde. Selv den mindste forsmag på den intuitive visdoms kolossale kraft er alt, hvad mennesket overhovedet kan forvente i lang tid fremover.

Alligevel bevæger naturen sig langsomt fremad hen imod det intuitive udviklings-niveau, og fremtiden tilhører de mennesker, der allerede nu erkender det som et faktum og arbejder for det. Det er mennesker, som på alle mulige måder vil stræbe efter at stimulere det forenende princip. De arbejder for at nedbryde de barrierer af mistillid og had, der desværre så ofte findes mellem forskellige grupper og mellem forskellige nationer. Det er et ægte åndsvidenskabeligt tjenestearbejde. Det er mestrenes arbejde. Det er et tjenestearbejde, der er det største privilegium at deltage i – uanset hvor lidt man kan yde, og hvor begrænset egenskaberne er.

Helligåndens udgang

"Som udgår fra Faderen og fra Sønnen". Den største uenighed opstod formelt på grund af læren om, at Helligånden både udgår fra Sønnen og Faderen. Og spørgsmålet splitter stadig den kristne kirke, som er adskilt mellem en østlig og en vestlig kirke – eller den græske og den romerske kirke, som de kaldes i nutiden. Problemet opstod i det 11. årh. Men det er sandsynligt, at problemet kun var et påskud, for i over 400 år opdagede den græske kirke ikke det frygtelige ved kætteriet. Den fortsatte centralisering af den vestlige kirke under pavestolen i Rom var ved at blive særdeles ubehagelig for de orientalske patriarker, og i længere tid var der et temmelig spændt forhold. Men den årsag, der afgjorde beslutningen om adskillelsen, var tilsyneladende bulgarernes beslutning om at hylde paverne i stedet for patriarkerne. Anvendelsen af "filioque"⁴² klausulen" som et påskud i en så vigtig begivenhed i kirkehistorien, har resulteret i en interesse, der måske er større, end dens virkelige betydning kan berettige til.

Det spørgsmål, man var uenig om, var, om Treenighedens 3. aspekt udgik fra den 1. alene eller fra den 1. og 2. Hvis man ser på den esoteriske betydning af symbolet, er det klart, at den vestlige kirke ikke tilføjede noget eller forvrængede den oprindelige lære ved at indsætte den berømte "filioque-klausul", for den udtrykte det, der fra begyndelsen burde være tydelig for enhver, der kan læse "mellem linjerne" – og alligevel var der en ærlig mening bag den østlige kirkes protest.

Hvis man ser på diagram I, vil man hurtigt forstå stridspunktet. Og man vil se, at begge parter i virkeligheden havde ret. Faderens manifestation foregår på det

⁴² Ved filioque forstås en bestemt tilføjelse til den nikæno-konstantinopolitanske trosbekendelse fra 381, der ikke var indeholdt i den oprindelige version. Filioque er latin for "og (fra) Sønnen". Det drejer sig om en tilføjelse i afsnittet om Helligånden.

7. plan og Helligåndens på det 5., og derfor er det klart, at Helligånden – som udgår fra den første – kun kan gøre det ved at passere gennem det mellem-liggende 6. plan, hvor Sønnens manifestation finder sted. Den romerske kirke henviste til det åbenlyse faktum, og indsatte sit "filioque". Den græske kirke misforstod den tilsyneladende harmløse tilføjelse og mente, at den var udtryk for en sammenblanding af de forskellige aspekters funktioner og manifestation. Iflg. diagrammets symbolik kan man se, at de frygtede, at man forsøgte at trække en diagonal som den, der er trukket i den lavere eller menneskelige treenighed, og som forbinder ånd, intuition og intelligens, gennem den 1., 2. og 3. manifestation, og de protesterede med fuld ret imod teorien. Helligånden udgik *ikke* fra det manifesterede aspekt, Faderen, gennem det manifesterede aspekt, Sønnen. Den punkterede linje til højre i diagrammet, der viser, hvordan 3. aspekt stiger ned fra 7. plan gennem det 6. og til sidst manifesterer på det 5., er nøglen til virkeligheden og den absolutte harmoni mellem de to modstridende tanker. Det er klart, at hvis de stridende parter ærligt havde ønsket at nå til en forståelse, og hvis de havde haft begreb om symbolernes rigtige fortolkning, som åndsvidenskaben giver de studerende, ville der ikke have været noget problem.

Sct. Johannes af Damaskus har en formulering, der kommer sandheden nærmest: *"Som udgår fra Faderen gennem Sønnen"*.⁴³ Men det ville have været endnu bedre, hvis de ord, der blev brugt til at udtrykke 2. og 3. aspekts udgang, var byttet om i det originale dokument – at der var skrevet, at *Sønnen udgik fra Faderen*, og at *Helligånden blev skabt af Sønnen*. Det er allerede blevet forklaret, at den virkelige betydning af ordet **μουνουής** er *"udgået fra én alene"*, og ikke fra samspillet mellem et par. Alt andet i naturen, som mennesket kender, skabes ved samspil mellem to faktorer, uanset om faktorerne er adskilte enheder, hvad de som regel er, eller blot to poler, der befinder sig i samme organisme, som f.eks. i tilfældet med den parthenogenetiske⁴⁴ forplantning af bladlus i vekslende generationer.

Det, der sædvanligvis kaldes Helligåndens "udgang" eller "udsendelse", er ingen undtagelse fra reglen, for det andet aspekts tofoldighed i Treenigheden er altid blevet forstået. Og selv om de to poler eller aspekter i nutidens kristne system kun udtrykkes som guddommelighed og menneskelighed, blev de i ældre religioner og selv i de gnostiske traditioner ofte betragtet som henholdsvis maskulin og feminin. Andet aspekt omtaltes ofte som om det rummer begge køns karakteregenskaber, og det blev endda kaldt *"Fader-Moderen"*.

"Som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen". Det betyder ganske enkelt, at Logos' tre aspekter skal betragtes som ligeværdige, og alle tre skal vises den dybeste respekt. De er lige adskilte fra alt andet indenfor det system, som de har skabt, og *"i denne trehed er intet tidligere eller senere, intet større eller mindre, men alle tre personer er indbyrdes lige evige og lige store"* – i hvert tilfælde i forhold til den nuværende tidsalder. De skal alle æres lige meget af menneskeheden, for mennesket er i samme taknemlighedsgæld til alle tre for det arbejde og det kolossale offer, der kræves af menneskehedens evolution.

43 De Hymno Trisag., 28

44 Partenogenese er en form for ukønnet formering, hvor vækst og udvikling af embryoner sker uden befrugtning.

Som åbenbarer sig via sine engle

"Som har talt ved profeterne". Sætningen er en af de første, der blev indflettet i trosbekendelsen på kirkemødet i Konstantinopel. Den er udtryk for en meget tidlig fejlagtig opfattelse, som det er nemt at forklare. Selv om sætningen ikke direkte hentyder til Jesu historie, hører den til den tendens, som her i bogen kaldes c). Meningen med det oprindelige udtryk, kan måske bedst udtrykkes med ordene: *"Som åbenbarer sig via sine engle"*. På græsk er ordene *"engel"* og *"sendebud"* identiske, og derfor er det nemt at se, at den jødiske oversætter – som var meget ivrig efter at pointere, at den nye lære var inspireret af hans egen religion – var i stand til at fortolke det, der for ham var en uklar sætning, sådan at ordene henviste til *"åbenbaring via sine sendebud"*, for det indikerer, at det var de hebræiske profeters inspiration.

Den forvanskede og groft materialistiske jødiske tro havde stadig en rest af traditionen om de sendebud, som Logos benyttede for at manifestere sig i stoffet – de syv store ærkeengle, der senere blev kaldt *"de syv ånder foran Guds trone"*. Det er de syv mindre Logoi (mindre, men kun i sammenligning med Treenighedens ufattelige storhed), som er guddommens første udstråling. Det var åbenbart ikke muligt, at hentydningen til de syv mindre Logoi i formuleringen kunne forstås af et menneske, der i forvejen var besat af idéen om, at alt, hvad der blev sagt om Treenighedens 2. aspekt, kun kunne forstås som en beskrivelse af en *menneskelig* lærer. Når 2. aspekt kun kunne være et menneske, og 3. aspekt kun havde en svag indflydelse, der udgik fra ham, så *kunne* sendebudene, som indflydelsen tidligere blev åbenbaret igennem, åbenbart også kun være *mennesker*. Derfor var det helt naturligt, at jøden straks kom til at tænke på sine egne profeters inspiration. Men den sande forståelse var højt hævet over rækkevidden af jødens begrænsede forståelse. Han havde allerede forgrovet og nedværdiget forståelsen i en grad, som ord ikke kan beskrive, og derfor mente han, at det var rimeligt at betragte sin egen ubetydelige stammes omvandrende prædikanter som årsagen til den direkte kontrol af den højstes indflydelse.

At *"åbenbaring via englene"* er virkelighed, ved enhver esoterisk studerende. På ethvert plan findes de syv store typer – ikke alene af stof, men af liv eller kraft. På astralplanet ser man eksempelvis, at de mange varianter af elemental-essensen kan opdeles i syv store grupper – ikke de, der beliver stoffet på de syv underplaner, men en anden opdeling, der er helt anderledes. Man kan sige, at den er vinkelret på den. De store opdelinger går gennem alt astralt stof, og den kraft, der besjæler ethvert astralt element, hører til en af grupperne. Enhver astral form er opbygget af de syv – selv plantens, dyrets eller menneskets astrallegeme. Og mængden af den ene eller den anden af essensstyperne i astrallegemet, gør det muligt at klassificere menneskeheden efter temperament – det sangvinske, det koleriske osv. Eller en klassificering ud fra planeterne, sådan som astrologerne gør det, når de taler om et Venus-menneske, et Mars-menneske, et Jupiter-menneske osv.

Den esoteriske studerende, der leder efter et fundament bag det hele, finder det i det faktum, at det guddommelige liv udgik i syv store, parallelle strømme via syv store kanaler. Selv om de syv kanaler er adskilte enheder, er de alligevel i en meget virkelig forstand ét kraftcenter i selve Logos. De store kanaler har sat et uudsletteligt præg på alt, hvad der er passeret igennem dem, og de har givet livsstrømmen et individuelt karaktertræk, efterhånden som den strømede

videre til de lavere planer. Desuden forstår man, at hver enkelt af de store kanaler er en strålende, levende ånd. Det liv, der strømmer gennem dem, er menneskets liv – en ægte del af mennesket selv. Det medfører, at menneskets astrallegeme, som det tror, at det ejer, i virkeligheden også tilhører de store, fordi livet fra dem konstant pulserer gennem det. På den måde manifesterer det guddommelige liv sig ikke alene udenom mennesket, men indeni det – og alligevel altid *"gennem sine engle"*.

Hele verdens hellige kirke

"Og på én, hellig, katolsk og apostolisk kirke". Sætningen findes i den nikænske trosbekendelse, og den er altid blevet forstået som en betegnelse for de trofaste troende overalt i verden – for ordet *katolsk* betyder simpelthen *universel*. Det er i virkeligheden en erklæring om menneskehedens *broderskab*, for den fortæller, hvordan et åndeligt fællesskab knytter mennesker sammen *"uden hensyn til race, tro, køn eller farve"*. Hvis man ser bort fra senere tiders sekters fejlfortolkninger, og i stedet tænker over, hvad ordene *virkelig* betyder, vil man opdage, hvor smukke de er.

Kirken er *ἐκκλησία* – dvs. samfundet, som består af mennesker, der er *"kaldet ud"* af det almindelige verdslige liv med de forkerte energier. De er *"kaldet"* pga. deres fælles viden om de universelle sandheder, der ligger til grund for naturen. Det er de mennesker, som har *"sat deres fortrøstning til tingene foroven og ikke til fysiske ting"*, fordi de kender det enkelte menneskes relative betydning. Det er ligegyldigt hvilken nation de tilhører, eller hvad de kalder deres tro.

Det er absolut ikke dem alle, der endnu har forstået deres broderskab, for mange mistænker og misforstår hinanden, og selv om det er forkert, ændrer det ikke det afgørende faktum, at fordi de er mere fokuserede på åndelig udvikling, og fordi de definitivt har stillet sig på det godes side i stedet for på det ondes – dvs. på fremskridtets side i stedet for tilbageskridtets – er der et bånd imellem dem skabt af deres fælles mål. Det er langt stærkere end de ydre forskelligheder. Det er langt stærkere, fordi båndet er åndeligt og stammer fra et højere plan end det, de befinder sig på.

Det er Kristi sande kirke. Og den er universel eller katolsk, fordi medlemmerne stammer fra enhver race og enhver trosbekendelse – *"af alle folkeslag, stammer, folk og tungemål"*. Den er hellig, fordi dens medlemmer stræber efter at gøre deres liv åndeligt. Den er apostolsk, fordi alle dens medlemmer er ægte apostle – *"mennesker, der er udsendte"* (selv om mange ikke ved det). De er udsendt af en højere magt, der styrer alt, for at de kan være Hans udtryk på Jorden. De er Hans udsendinge, som ved vejledning og eksemplets magt skal hjælpe de mere uvidende medmennesker, så de forstår den samme vigtige lektion, som de selv har gjort til en del af deres eget liv. Og uanset hvordan de ydre forskelligheder kan være, så er kirken fundamentalt set én – *"udvalgt fra alle nationer, dog én over hele Jorden"* – én i sit inderste væsen, selv om der sandsynligvis vil gå flere århundreder, før alle medlemmerne forstår deres åndelige enhed.

Sandheden er, at der kun er to grupper af mennesker i verden – de få, som allerede har forstået den guddommelige plan, og de mange, der endnu ikke kender den. Den store gruppes medlemmer lever kun til gavn for sig selv, og de

er i stor udstrækning slaver af deres begær. De få lever for den guddommelige plan og for den åndelige evolution, som er Guds vilje – uanset om de kalder sig buddhister, hinduer, muslimer, kristne, fritænkere eller jøder. De er "Jordens salt". De er den hellige universelle kirke. De anerkender kirkens overhoved, selv om de kalder Ham ved mange navne og forestiller sig Ham i mange skikkelser.

Det Store Hvide Broderskab

"De helliges samfund". Nutidens ortodoksi fortolker det på to måder. Den ene fortolkning betragter sætningen som en udvidelse af den foregående sætning *"den hellige katolske kirke, (som er) de helliges samfund"*. Dvs. at kirken består af de helliges fællesskab i alle lande, omtrent sådan som det tidligere er beskrevet – bortset fra at det doktrinære system selvfølgelig ikke anerkender andre end de kristne i alle nationer! Den anden fortolkning giver ordet *samfund* en noget mere gådefuld betydning. Man forklarer, at sætningen henviser til den dybe forbindelse mellem alle kristne på Jorden, men også til de, der er gået bort – de velsignede afdøde – og navnlig de, der havde oversanselige evner, som ofte kaldes "de hellige" eller "helgener".

Som det mange gange er tilfældet, dækker sandheden begge hypoteser, men sandheden er langt større end dem begge. Den sande mening med sætningen om troen på *de helliges samfund* er en accept af mestrenes – Det Store Hvide Broderskabs eksistens og arbejde. Det er Det Store Hvide Broderskab, der leder menneskehedens evolution. Sætningen er derfor i høj grad en udvidelse af idéen om menneskehedens broderskab, som en del af troen på den hellige katolske kirke. Opfattelsen inkluderer også en meget nær forbindelse og kontakt til de højst oplyste af de, der er gået forud for gennemsnitsmennesket. Men det er langt mere end det. De mennesker, der virkelig forstår betydningen og bare svagt begynder at fatte, hvad det indebærer, beskriver det som en følelse af absolut fred og sikkerhed, der overgår al forstand. Den er urokkelig, og den kan aldrig mistes pga. forandringer i det fysiske liv.

Når det én gang er gået op for et menneske – uanset hvor stærk sympatien for menneskehedens mange lidelser er, og hvor lidt det lykkes at forstå meget af det, der sker i verden – så er den håbløshed, der tidligere gjorde livet så deprimerende, forsvundet, og den er væk for evigt. For selv om der stadig ligger uoverskuelige mysterier til grund for mange begivenheder i verdens store drama, og selv om der nogle gange opstår spørgsmål, som intet menneske kan besvare, og som højere magter heller ikke har givet svar på, så ved mennesket pga. den vished, der stammer fra erfaringen, at den magt, den visdom og den kærlighed, der styrer evolutionen, er stærk nok til at lede udviklingen til en strålende afslutning. Det vidende menneske, der er klar over, at ingen sympati kan være så stor som mestrenes, ingen kan have større kærlighed til menneskeheden end dem, for de ofrer sig for menneskeheden. Og alligevel ved de alt – lige fra begyndelsen til enden – og de er tilfredse.

Frigørelse fra synd

"Syndernes forladelse" betyder på græsk bogstaveligt *"frigørelsen fra synder"*. Hvis man ønsker en dybere esoteriske forklaring på den idé, der symboliseres i kirkens lære om den såkaldte *syndernes forladelse*, kan der henvises til Annie Besants forklaring i *Esoterisk Kristendom*. Men her drejer det sig ikke om dogmernes senere udvikling, men mest af alt om den mening, der lå bag den oprindelige tekst.

Oprindeligt var der ikke skyggen af forbindelse til den idé, der ligger til grund for nutidens opfattelse af ordet *"forladelse"*. Oprindeligt var det et klart udtryk for, at kandidaten accepterede, at det var nødvendigt fuldstændigt at *frigøre* sig fra alle sine synders overmagt, før man bevægede sig ind på den esoteriske udviklingsvej. Troen på syndernes *opgivelse* i stedet for deres *eftergivelse* ville være en langt mere præcis oversættelse, for ordene var først og fremmest tænkt som en påmindelse om et princip, der kræver moralsk udvikling som en absolut betingelse for fremskridt. Desuden var det en advarsel mod farerne ved de mørkere, magiske skolars teknikker, der ikke krævede moral som en nødvendig betingelse for medlemskab.

Men der var også en anden og indre betydning, som hentydede til et højere stadie af menneskets udvikling. Den kommer mere klart til udtryk i den sætning, man valgte til det nikæenske symbol: *"Jeg bekender én dåb til syndernes forladelse"*. Her skal *frigørelse* naturligvis også erstatte ordet *forladelse*. Dåb har altid været et symbol på indvielse. Det er en opfattelse, som i buddhistisk terminologi kommer til udtryk i ordene: *"Jeg anerkender én indvielse til lænkernes afkastelse"*. Det er en formulering, som de, der studerer åndsvidenskabelig litteratur, er fortrolige med. Ved udtalelsen viser kandidaten, at målet er den indvielse, der giver adgang til udviklingsvejen. Det er én indvielse, der kun tilbydes af det ene broderskab i Den Store Indviers navn. Den Store Indvier giver kandidaten kraft til at afkaste de tre lænker – tvivlens, overtroens og egoismens blændværk.⁴⁵

Den sande dåb

Det er bevidst, at der siges, at kandidaten modtager kraft, for uanset hvor klar den intellektuelle overbevisning har været, så opnås der ikke den sikkerhed, som stammer fra direkte erkendelse, før kandidaten har haft oplevelsen af et glimt af buddhistisk bevidsthed, for det er en del af ritualet i 1. indvielse – *portalen til hellighedens vej*. I det buddhistiske glimt, uanset hvor kortvarigt det er, opnår kandidaten ikke alene en enorm vækst i sin indsigt, som forandrer hele synet på naturen, men kandidaten får desuden en relation til sin mester, der er langt mere oprigtig end noget, der tidligere er blevet erfaret. Og i glimtet og kontakten modtager kandidaten en meget virkelig dåb, for ind i kandidatens sjæl strømmer der en kraft af visdom og kærlighed, som øjeblikkeligt giver kræfter til at klare udfordringer, der tidligere forekom uovervindelige. Mesterens følelse eller holdning har ikke forandret sig, men kandidaten har udviklet en ny egenskab. Kandidaten er blevet i stand til at se mere realistisk på sig selv, og er mere modtagelig over for mesteren.

⁴⁵ Se *Usynlige Hjælpere*, 16. kapitel af C.W. Leadbeater. E-bogen kan frit downloades fra www.visdomsnettet.dk

Den 1. store indvielse er derfor "*en dåb til frigørelse fra synder*". Den dåb, som man giver små børn kort efter deres fødsel, er reelt kun et symbol på indvielsen og et varsel om den. Det er en ceremoni, der var tænkt som en slags helligholdelse af det nye liv, som dedikeres til at begynde på udviklingsvejen. Kort tid efter at den materialiserende tendens begyndte at virke, blev dåbens sande betydning mørklagt, og derfor var det nødvendigt at opfinde en grund til dåbshandlingen. Der eksisterer stadig en rest af traditionen om dåbens forbindelse med fjernelse af eller frigørelse fra synd, for selv for en kirkefader var det indlysende, at et nyfødt barn nok ikke havde begået alvorlige overtrædelser, og derfor opfandt man den underlige lære om "arvesynden", som har været årsag til utrolig meget skade overalt i verden.

Reinkarnation

"Kødets opstandelse". Her er igen et tilfælde, der ligner det tidligere – et tilfælde, hvor en lære, der er enkel og logisk, gradvis glemmes og misforstås af de uvidende – indtil der skabes et grotesk og tåbeligt dogme, som erstatter den glemte sandhed. Der er skrevet enorme mængder af litteratur og holdt utallige prædikener i et forsøg på at forsvare en videnskabeligt set komplet umulig lære om det fysiske legemes opstandelse – "*kjødets atteropståelse*" – som det kaldes i en trosbekendelse fra ca. år 1400. Og så har sætningen endda hele tiden været en bekræftelse på *reinkarnationslæren* – hverken mere eller mindre!

I mere oplyste tider var reinkarnationslæren en universelt udbredt tro, men den forsvandt gradvis fra offentlighedens horisont i Sentiden i Egypten og i det klassiske Grækenland og Rom, selv om den selvfølgelig aldrig forsvandt fra mysteriskolernes lærdom. Den var helt selvfølgelig nævnt i den oprindelige tekst, som Kristus gav sine disciple, hvor der desuden er en hentydning til "*fødslens og dødens hjul*". Det var først senere tiders grove og materialistiske uvidenhed, der fordrejede den enkle og selvfølgelig forklares, at mennesket efter døden igen vender tilbage til det fysiske plan i en ny krop. Den naturlige forklaring blev ændret til en håbløs teori om, at der på et eller andet tidspunkt engang i en fjern fremtid vil opstå en situation, hvor alle de samme stofpartikler, som det fysiske legeme oprindeligt bestod af i dødsøjeblikket, pludselig igen ville samle sig og endnu en gang opbygge liget i nøjagtig den samme form, som det havde, da mennesket døde.

I den nikænske trosbekendelse findes sætningen i en mere forståelig form: "*Jeg forventer de dødes opstandelse*", selv om trosbekendelsen i nogle af de ældre varianter også taler om kødets opstandelse. Men den enkle og logiske tanke var naturligvis, at genopstandelsen skete i *et legeme*, og ikke i *det samme* legeme, og det fremgår ikke af nogen af trosbekendelserne. Hvis man ser fordomsfrit på emnet, er det indlysende, at der *kun* kan være tale om et *nyt* legeme. Sund fornuft og almindelig intelligens fortæller, at det opløste lig umuligt *kan* genopstå. Derfor *må* det, der opstår, være menneskets evige princip – sjælen. Og sjælen *skal* naturligvis opstå i et legeme, og derfor *må* den opstå i et *nyt* legeme – dvs. i et nyfødt barns legeme.

Der mangler heller ikke beviser, der støtter teorien om reinkarnation (som man fra andre kilder ved, *er sandhed*), at troen på reinkarnation havde tilslutning fra mange på den tid, da Kristus siges at have levet, for han underviste naturligvis

også i reinkarnationslæren. Metempsykose⁴⁶ var et klart karaktertræk i den jødiske kabbala, og man har Josephus⁴⁷ bevis for, at farisæerne troede på, at de retfærdiges sjæle vendte tilbage til den fysiske verden i andre legemer.

Hieronymus⁴⁸ og Lactantius⁴⁹ bekræfter begge, at der fandtes en tro på reinkarnation i den første kirke. Origenes⁵⁰ omtalte ikke alene sin tro på reinkarnation, men han understregede desuden, at hans tanker om emnet ikke stammede fra Platon, for han var undervist af Clemens af Alexandria,⁵¹ der studerede under Pantænus, som var discipel af apostolske mennesker. Derfor er det i høj grad sandsynligt, at reinkarnationslæren var en naturlig del af den ældste kirkes "mysterier", men den blev kun lært af udvalgte, der var værdige til at forstå læren.

I dag er der kun få hentydninger til reinkarnation tilbage i den anerkendte hellige skriffs kanoniske⁵² bøger, men der er stadig informationer, som ikke er til at tage fejl af. Eksempelvis i beretningen om det menneske, der var født blind, og som blev ført til Kristus for at blive helbredt. Disciplene spurgte: *"Rabbi, hvem har syndet, han selv eller hans forældre, siden han er født blind?"*⁵³ Det afslører tydeligt troen på en stor del af den esoteriske lære hos de disciple, der stillede spørgsmålet. Det er indlysende, at de forstod tanken om årsag og virkning (karma) og om guddommelig retfærdighed. Et menneske, der var født blind, var naturligvis et frygteligt handicap for både barnet og for forældrene. Disciplene forstod, at det var det karmiske resultat af en eller anden forkert handling eller fejltagelse – og spørgsmålet drejede sig derfor om, *hvis* synd det var, der resulterede i det sørgelige resultat. Var det faderen, der havde været så ondsksfuld, at han fortjente at opleve sorgen over en blind søn? Eller var det mennesket selv, der havde syndet i et tidligere liv og derved selv var årsag til den triste skæbne? Det er indlysende, at hvis det sidste var korrekt, så var den årsag, der resulterede i virkningen, begået *før* fødslen – dvs. i et tidligere liv. Begge den esoteriske læres to store grundpiller – reinkarnation og karma – viser sig tydeligt i spørgsmålet. Kristi svar er værd at bemærke. I andre situationer var han hurtig til at udtale sig imod fejlagtig lærdom eller praksis, for han talte meget direkte til de skriftkloge, farisæerne og andre. Hvis reinkarnationen og karma – tanken om guddommelig retfærdighed – var en falsk og uintelligent tro, ville han benytte lejligheden til at rettesætte disciplene, men det gjorde han ikke. Han betragtede deres tanker som selvfølgelige. Han modsagde dem ikke, men forklarede ganske enkelt, at ingen af deres hypoteser var den rigtige årsag i det aktuelle tilfælde: *"Hverken han eller hans forældre har syndet, men det er sket, for at Guds gerninger skal åbenbares på ham"*.⁵⁴

46 Sjælevandring

47 Josefus var jødisk historiker fra antikken.

48 Hieronymus (347-420) var en af kirkefædrene. Han var en højtuddannet teolog inden for oldkirken.

49 Lactantius (Lucius Caecilius Firmianus) ca. 250-325, oldkirkelig teolog, der stammede fra det romerske Nordafrika, hvor han havde Arnobius som lærer. I en høj alder var han lærer i Gallien for Crispus, Konstantin 1. den Stores søn.

50 Origenes (185-254 e.Kr.) var kirkefader, teolog, bibelfortolker og filosof fra det græsktalende Alexandria.

51 Titus Flavius Clemens, bedre kendt som Clemens af Alexandria, (ca. 150-215) var græsk kristen teolog, underviser og apologet med et stort forfatterskab. Han betragtes som en helgen og kirkefader.

52 Kanonisk vil sige i overensstemmende med kirkelovene – det modsatte af apokryf.

53 Johannesevangeliet, 9,2

54 Johannesevangeliet, 9,3

Der findes en tydelig udtalelse af Kristus selv, der selvfølgelig afgør spørgsmålet én gang for alle for enhver, der tror på evangelieberetningen og på den hellige skriffs inspiration. Efter at han havde talt om Johannes Døberen og spurgt, hvad folk i almindelighed mente om ham, afsluttede han samtalen med udtalelsen: *"Og – om I vil tage imod det – han er Elias, som skulle komme"*.⁵⁵ Jeg er helt klar over, at den ortodokse teolog tror, at Kristus ikke mente, hvad han sagde i dette tilfælde, og at man skal tro, at Kristus forsøgte at forklare, at Elias var en forgænger for Johannes Døberen. Men som svar på en så perfid påstand er det tilstrækkeligt at spørge, hvad man ville mene om et menneske, som i det daglige liv forsøgte at bortforklare en udtalelse på en så ufattelig klodset måde. Kristus vidste naturligvis, hvad den almindelige mening var om den slags emner. Han vidste, at han selv af gennemsnitsmennesket blev betragtet som en reinkarnation – nogle gange af Jeremias og nogle gange af en af de andre profeter. Han var absolut klar over, at Elias' genkomst var blevet profeteret, og at folket havde en forventning om hans komme. Når han kom med en direkte erklæring som Elias, vidste han selvfølgelig, at hans tilhørere forstod ham. *"Om I vil tage imod det"* – dvs. hvis I kan tro det – *"han er Elias, som skulle komme"*. Det er en helt utvetydig udtalelse. Og hvis man mener, at Kristus, da sagde det, ikke mente det, men i stedet ønskede at udtrykke noget tåget og symbolsk, så anklager man ham for bevidst at vildlede folket. Men han gav dem en direkte udtalelse, som han vidste, de ville forstå på én bestemt måde. Enten sagde Kristus ordene, eller også sagde han dem ikke. Hvis han ikke sagde ordene, forsvinder evangeliets inspiration. Hvis han sagde det, så er reinkarnation et faktum.

Sætningen *"de dødes opstandelse"* forbindes nogle gange med en anden og langt højere mening. Det ser man i 3. kapitel af Pauls' brev til Filipperne, hvor han omtale sig selv på sådan: *"Om jeg dog måtte nå frem til opstandelsen fra de døde"*.⁵⁶ Hvad mener han med opstandelse, når han – den oplyste apostel – mente, at det var nødvendigt at kæmpe for at opnå den? Det er tydeligt, at det umuligt var det, der normalt forstås ved udtrykket, for genopstandelsen fra de døde på den yderste dag er noget, der skal ske for alle mennesker – både de gode og de onde. Derfor var det ikke nødvendigt at kæmpe for at nå det. Det, han kæmpede for at opnå, er uden tvivl den indvielse, der frigør mennesket fra både liv og død og løfter det op over nødvendigheden af yderligere inkarnation på det fysiske plan. Bemærk at nogle vers længere fremme opfordrer han *"alle, som er 'fuldkomne',"* til at kæmpe på samme måde som ham. Han giver ikke rådet til almindelige medlemmer af kirken, fordi han ved, at det endnu ikke er muligt for dem.

At opstå fra de døde vil derfor nogle gange bare sige, at man reinkarnerer, nogle gange at man tager den 1. store indvielse efter det egyptiske ritual og andre gange, at man tager den langt højere indvielse, der tillader mennesket at slippe helt fri fra fødslerne og dødens hjul – *Samsara*, som buddhisterne kalder det.

"Og det evige liv". Den halvt poetiske form, som oversætterne har valgt til sætningen, har fået de ortodokse kristne til at se en hentydning til et evigt liv i Himlen, men i virkeligheden har ordene *ikke* den betydning. Den er ganske enkelt en erklæring om sjælens udødelighed. I den keltiske trosbekendelse er formen mere direkte: *"Jeg tror på livet efter døden"*, mens den nikænske trosbekendelse udtrykker det som *"den kommende verdens liv"*, eller – for at oversætte det mere præcist – *"livet i den kommende tidsalder"*.

⁵⁵ Matthæusevangeliet, 11,14

⁵⁶ Paulus' brev til Filipperne, 3,11

I den engelske bibeloversættelse står der: *"Om jeg på nogen måde kunne nå til de dødes opstandelse"*.

5. KAPITEL

DEN ATHANASIANSCHE TROSBEKENDELSE

De forskellige sætninger i den nikænske og den apostolske trosbekendelse er nu gennemgået, men endnu mangler punkterne i den athanasianske trosbekendelse, som ikke allerede er blevet behandlet i forbindelse med de ældre trosbekendelser.

Det er almindelig anerkendt, at den athanasianske trosbekendelse er et langt senere produkt end de to andre.⁵⁷ Forhåbentlig er alle klar over, at den *ikke* har relation til Athanasios,⁵⁸ og at den kun har fået hans navn, fordi de, der udarbejdede den, ønskede, at den skulle betragtes som et udtryk for de doktriner, som Athanasios kæmpede for århundreder i forvejen. I hvert tilfælde er en del af den er blevet tilskrevet biskop Hilarius af Arles, og en del af den findes også i Deneberts bekendelse. Det er værd at bemærke, at det, der kaldes forbandelsesklausulerne, er fjernet. Som trosbekendelse var den ukendt helt til slutningen af det 8. årh., for på kirkemødet i Friaul i 796 beklagede man sig netop over manglen på en udbygning af de tidligere trosartikler. Det er meget sandsynligt, at diskussionen resulterede i, at den athanasianske trosbekendelse blev sammensat i sin nuværende form. Der er bestemte ting, der tyder på, at de to afsnit – som den tydeligvis er opdelt i – fandtes hver for sig nogle få år i forvejen. Det første afsnit behandler *Læren om Treenigheden* og det andet *Læren om inkarnationen*. Men det er ret sikkert, at de ikke blev almindeligt brugt i den kombinerede og udvidede form før år 800.

På trods af kritikernes mening, viser de metafysiske undersøgelser, at begge dele i virkeligheden blev nedskrevet af samme person i Lerinas⁵⁹ kloster på et langt tidligere tidspunkt, men det er rigtigt, at skriftet ikke blev offentliggjort på det tidspunkt.

Her er en oversættelse af den udgave, der findes i den engelske kirkes bønnebog:

57 Den athanasianske trosbekendelse er skrevet ca. år 435. Den omtales først på et kirkemøde i 670. Bekendelsen blev skrevet efter stridigheder om den rette forståelse af treenigheden og inkarnationen.

58 Athanasios (295-373) med tilnavnet den Store, var græsk patriark af Alexandria og en markant leder af den egyptiske kirke. Han deltog i konciliet i Nikæa 325 som diakon og sekretær for biskop Alexander af Alexandria, som han efterfulgte i 328.

59 Øen Lerina, nu *St. Honorat*, er den næststørste af de Lerinske øer, en lille øgruppe i Middelhavet i nærheden af Cannes. Der findes endnu rester af et tidligere berømt kloster, der nu bebos af cistercienser-munke.

Quicunque Vult

Hver den, som vil frelses, er det frem for alt nødvendigt at have den katolske tro.

Og hvis ikke enhver har troen helt og ubesmittet, skal de uden tvivl gå til grunde i al evighed.

Og den katolske tro er den, at vi tilbeder én Gud i Treenighed og Treenighed i enhed.

Idet vi hverken sammenblander aspekterne eller deler substansen.

For der er ét aspekt, Faderen – et andet, Sønnen – og et tredje, Helligånden.

Men Faderens og Sønnens og Helligåndens guddommelighed er alle ét: Herligheden er ens – Majestæten lige evig.

Sådan som Faderen er, sådan er også Sønnen, og sådan er Helligånden.

Den uskabte Fader, den uskabte Søn og den uskabte Helligånd.

Den ufattelige Fader, den ufattelige Søn og den ufattelige Helligånd.

Og dog er de ikke tre evige, men én evig. På samme måde, som der ikke er tre ufattelige, og heller ikke tre uskabte, men én uskabt og én ufattelig.

På samme måde er og Faderen almægtig, Sønnen almægtig og Helligånden almægtig.

Og dog er de ikke tre almægtige, men én almægtig. Derfor er Faderen Gud, Sønnen er Gud og Helligånden er Gud.

Og dog er de ikke tre guder, men én Gud.

Og ligeledes er Faderen Herre, Sønnen er Herre og Helligånden er Herre. Og dog er der ikke tre herrer, men én Herre.

For ligesom vi af den kristne sandhed er tvunget til at anerkende hvert aspekt for sig at være Gud og Herre – så er vi og forpligtet af den katolske religion til at sige: Der er tre Guder eller tre Herrer.

Faderen er opstået af ingen – hverken skabt eller født. Sønnen er af Faderen alene – ikke gjort, heller ikke skabt, men født.

Helligånden er af Faderen og af Sønnen – hverken gjort eller skabt eller født, men udgangen.

Sådan er der én Fader, ikke tre fædre – én Søn, ikke tre sønner – én Helligånd, ikke tre hellige ånder.

Og i Treenigheden er ingen før eller efter den anden, ingen er større eller mindre end den anden – men alle tre aspekter er lige evige tilsammen og jævnbrydige.

Sådan at i alle ting – som det før er sagt – enheden i Treenigheden og Treenigheden i enheden skal tilbedes.

Den, som ønsker at blive frelst, må derfor tænke sådan om Treenigheden.

Desuden er det nødt for evigtvarende frelse, at man også ærligt tror Jesu Kristi inkarnation.

For den rette tro er den, at vi tror og bekender, at Jesus Kristus, Guds søn, er Gud og menneske.

Gud af Faderens substans – båret af verdenerne og menneske af sin moders substans – født i verden – fuldkommen Gud og fuldkomment menneske, der består af en tænkende sjæl og menneskeligt kød – lig med Faderen, hvad angår Hans guddommelighed, dog under Faderen, hvad angår hans menneskelighed.

For selv om han er Gud og menneske, er han dog ikke to, men én Kristus – én – ikke ved guddommens omdannelse til kød, men ved at menneskets væsen optages i Gud.

Én – helt igennem – ikke ved sammenblanding af substans, men ved enhed i aspekt.

For ligesom den tænkende sjæl og kødet er ét menneske, sådan er også Gud og mennesket én Kristus – som led for vores frelse, nedsteg til Helvede, den tredje dag igen opstod fra de døde.

Han fór til Himmels, han sidder ved Faderens, den almægtige Guds højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde. Ved hans komme skal alle mennesker opstå igen med deres legemer og aflægge regnskab for deres gerninger.

Og de, som gjorde det gode, skal indgå til det evige liv, og de, som gjorde det onde, til den evige ild.

Det er den katolske tro, og hvis et menneske ikke tror fuldt og helt på den, kan det ikke blive frelst.

Den athanasianske trosbekendelse betragtes som regel bare som en udvidelse af de ældre tekster, og som allerede bemærket angiver kritikerne et forholdsvis sent tidspunkt for trosbekendelses formulering. Den er senere blevet stærkt kritiseret for det, der er blevet kaldt dens forbandelsesklausuler, og mange mennesker, der forståeligt nok har misforstået den virkelige betydning, har betragtet hele trosbekendelsen med modvilje – ja, nogle af de mest oplyste gejstlige har i åbenlys modstrid med deres rituelle forskrifter, nægtet at tillade fremsigelse af trosbekendelsen i deres kirker. Hvis den betydning, der normalt tillægges klausulerne, var korrekt, ville afvisningen være endnu mere berettiget. Men for den, der studerer åndsvidenskab, er de helt uskyldige. En esoteriker oplever det ikke som en blasfemisk erklæring om, at Logos ikke er i stand til at gennemføre den evolution, som Han har indledt. Det er bare en udtalelse om et velkendt faktum i naturen.

Herefter skal der foretages en undersøgelse af *Quicunque Vult*, og selvfølgelig

udelades de dele af forklaringen, der vil være gentagelser af det, der allerede er sagt. Der skal udelukkende fokuseres på de punkter, hvor trosbekendelsen er mere uddybende end de to andre.

Opnåelse af sikkerhed

I den traditionelle udlægning af indledningen: *"Enhver som vil frelses"* – er der allerede en misforståelse, som er fuldstændig vanvittig. Man mener helt seriøst, at ordene er udtryk for en blasfemisk tanke om, at man *"frelses fra evig fordømmelse"* eller *"frelses fra Guds vrede"*. Det er bare for meget, at man kan forestille sig, at den alkærlige Gud, som man mener, er i stand til at kontrollere sine emotioner og sin vrede, kan finde på at begå en så ufattelig afskyvækkende handling, som at dømme sine egne børn til evige pinsler! En nøjagtig oversættelse, som ikke indebærer en risiko for at blive misforstået, kan være: *"Enhver som ønsker at være sikker"*, og når den formuleres på den måde, vil enhver esoterisk studerende øjeblikkeligt forstå, hvad der menes.

I den første åndsvidenskabelige litteratur kan man læse om en kritisk periode i 5. runde. Det skal forstås sådan, at der kommer en tid, hvor en stor del af menneskeheden bliver nødt til for en tid at "falde ud" af evolutionsplanen, simpelthen fordi de endnu ikke har udviklet sig tilstrækkeligt til at få fordel af de muligheder, der åbner sig for menneskeheden. Årsagen er, at under de forhold, som vil eksistere til den tid, vil der ikke være mulighed for inkarnationer for mennesker, der ikke er tilstrækkeligt udviklet.

Menneskeheden vil nå til et punkt med definitiv adskillelse – en slags dommedag – hvor *"adskillelsen af fårene fra bukkene"* vil ske. Herefter vil nogle gå videre til "æonisk liv" og andre til "æonisk død". Med det sidste menes der en tilstand af relativt afbrudt evolution. *Æonisk* betyder *"tidsalder"* – dvs. *denne* tidsalder, men æonisk skal ikke et betragtes som evig. De mennesker, som i en periode "falder ud" af udviklingens strøm, vil genoptage arbejdet i næste planetkæde, nøjagtigt på det sted, hvor de opgav det. Og selv om de mister den plads, de havde i evolutionen, er det kun fordi evolutionen er passeret forbi dem, og fordi det ville have været spild af tid for dem at forsøge at blive i strømmen. Deres position er identisk med de skolebørn, der er nødt til at gå en klasse om, fordi de endnu ikke har lært klassens pensum, og derfor kan de ikke fortsætte sammen med deres tidligere klassekammerater.

Når en kandidat har passeret igennem alle prøvetidens vanskeligheder og har taget 1. indvielse, som er porten til den rigtige udviklingsvej, kaldes kandidaten en *Sotapanna* – *"den, der er trådt ud i strømmen"*. Meningen med betegnelsen er, at kandidaten har passeret den omtalte kritiske periode, og er nået det niveau af åndelig udvikling, som naturen kræver som en forudsætning for at klare de senere stadier i den evolutionsplan, menneskeheden er en del. Kandidaten er trådt ud i evolutionsstrømmen, der nu flyder fremad på sin opadgående bue. Og selv om kandidaten stadig kan både forsinke eller forcere sin udvikling – ja endda handle uklogt og spille en stor del af sin værdifulde tid – så er det ikke længere muligt at blive adskilt fra strømmen, som driver kandidaten videre hen mod det mål, der er fastsat for menneskeheden.

Kandidaten er derfor sikret mod den største af alle de farer, der truer menneske-

heden i den nuværende tidsalder – faren for at "falde ud" af evolutionsstrømmen. Derfor omtales kandidaten ofte som *"den frelste"* eller *"den udvalgte"*. Det er i den betydning – og *kun* i den betydning – at man skal forstå ordene i den første sætning af den athanasianske trosbekendelse, *"Enhver som vil frelses, må frem for alt have den almindelige (eller katolske) tro"*.

Den sande katolske tro

Der er heller ingen grund til at begå den almindelige fejltagelse med den korrekte betydning af den sidste udtalelse. Ordet *"katolsk"* betyder simpelthen *"universel"*. Den tro, som i høj grad er universel, er ikke en sandhed, der er skabt af en enkelt af de oplyste lærere. Det er den sandhed, der ligger bag alle former – *visdomsreligionen* – som alle de eksoteriske religioner kun er dele af. Sætningen – når den forstås rigtigt – er simpelthen en ubestridelig erklæring om, at for ethvert menneske, der ønsker at gennemføre udviklingen til den fastlagte slutning, er det allervigtigste i virkeligheden at forstå den esoteriske visdom om Universets oprindelse og åndens nedstigning i stoffet.

Nogen har opponeret, fordi de mener, at påstanden er upræcis, og kritikerne siger, at den vigtigste lærdom for et hvilket som helst menneske naturligvis er den, der opdrager det moralsk. Det er den lærdom, som fortæller det – ikke hvad det skal tro, men hvad det skal gøre. Det er selvfølgelig rigtigt, men kritikerne ignorerer eller glemmer, at den bedste moralske udvikling altid tages for givet i alle religioner, før et menneske kan få en forståelse af højere esoterisk indsigt. De glemmer også, at det kun er ved hjælp af den esoteriske indsigt, at religionernes moralkodeks kan forklares – eller at der overhovedet kan gives en grund til, at der findes et moralkodeks.

Man skal forstå, at selv om moralen er absolut påkrævet som en forhåndsbetingelse for virkeligt fremskridt, er moral absolut ikke alt, hvad der kræves. Uintelligent godhed vil spare et menneske for meget lidelse og sorg på den opadgående udviklingsvej, men den kan aldrig føre mennesket forbi et bestemt punkt på vejen. Der kommer en tid, hvor det er absolut nødvendigt, for et menneskes videre udvikling, at det skal *vide*. Og det er både forklaringen på og berettigelsen af trosbekendelsens andet vers, som har været årsag til en masse lidenskabelige stridigheder. *"Enhver som ikke bevarer den hel og uforfalsket, vil uden tvivl gå evig fortabt"*. Det sidste udtryk skal selvfølgelig ikke tages i en ufilosofisk og metafysisk set umulig ortodoks betydning. På samme måde som før, skal "evigt" forstås som "æonisk" – dvs. den nuværende tidsalder eller verdenskæde.

Den specielle formulering fortjener ingen autoritet, for i Deneberts bekendelse, som er den ældste form, eksisterer ordene ikke. Det er sandsynligt, at den oprindelige forfatter brugte dem, og at Denebert udelod dem, fordi han misforstod dem, men uanset om det er tilfældet eller ikke, er der ingen grund til at have særlig respekt for dem eller at forsøge at bortforklare deres indlysende betydning. Klausulen er trods alt kun den omvendte sætning af den foregående. Den udtrykker det simpelthen mere eftertrykkeligt. Og fordi forståelse af bestemte overordnede fakta er meget vigtigt – ja nødvendigt – for at passere den kritiske periode, vil de mennesker, der ikke får forståelse af begreberne, ikke kunne passere. Det er absolut en alvorlig udtalelse, og den kræver grundig eftertanke. Men det er ikke nødvendigvis en chokerende udtalelse, for når et menneske

først én gang er kommet forbi det stadie, hvor det *"svagt ser hen til et større håb"* – dvs. hen til et stadie længere fremme, hvor det ved, at der ikke er håb, men hvor der er *vished* – med andre ord, når det for første gang har fået større indsigt i, hvad evolutionen reelt betyder – så kan det aldrig mere blive grebet af en følelse af hjælpeløs rædsel, der er et resultat af håbløshed.

Treenigheden i enhed

Herefter skal de store kendsgerninger beskrives meget omhyggeligt, for forståelsen (så langt som menneskets temmelig begrænsede tankesind i øjeblikket kan forstå dem) har stor betydning for menneskehedens håb om fremskridt.

"Men dette er den almindelige tro, at vi ærer én Gud i en trehed og treheden i en enhed uden at sammenblande personerne eller adskille væsenet". Det store mysterium om Logos kan nok ikke udtrykkes bedre, hvis mennesket skal have en fysisk forståelse af ordene. Og man kan nok ikke på en bedre måde udtrykke den evige enhed, som alligevel permanent er trefoldig i sit aspekt. Og sandsynligvis er den sidste advarsel helt nødvendig, for den studerende vil aldrig være i stand til at nærme sig forståelsen af solsystemets oprindelse, som den studerende tilhører. Og det vil aldrig være muligt at forstå den fantastiske treenighed af ånd, intuitiv visdom og intelligens, som er den studerende selv – bortset fra hvis det lykkes i den studerendes i sit eget tankesind at fatte de forskellige funktioner af de tre store aspekter af Den Ene uden at *"dele substansen"* eller *"adskille væsenet"* og derved tabe den evige fundamentale enhed af syne.

Det er indlysende, at det er umuligt at gengive den guddommelige manifestation, for den er helt uden for rækkevidde i forhold til menneskets evne til både at forstå og beskrive. Men måske kan en lille del af dens aktivitet alligevel i et vist omfang bringes inden for fatteevnens rækkevidde, hvis man bruger nogle enkle symboler som f.eks. de, der er vist i diagram I. Man vil se, at på systemets syvende eller højeste plan er den tredobbelte manifestation af Logos afbildet med tre cirkler, der symboliserer Logos' tre aspekter. Hvert af de tre aspekter har tilsyneladende separate egenskaber og kraft. I 1. aspekt manifesterer Logos sig ikke på noget plan under det højeste, men i 2. aspekt stiger Logos ned til det 6. plan og tiltrækker en klædning af planets stof omkring sig, og skaber dermed et helt adskilt og lavere udtryk for sig selv. I 3. aspekt stiger Logos ned til den øverste del af 5. plan og tiltrækker stof til en klædning fra planet, og skaber dermed en tredje manifestation. Bemærk at de tre manifestationer på de respektive planer er helt adskilt fra hinanden, og alligevel behøver man bare at følge de punkterede linjer for at se, at de adskilte aspekter alligevel reelt kun er aspekter af Den Ene. De er helt adskilte, når de betragtes som aspekter på hvert sit plan – helt uden forbindelse diagonalt, og alligevel med hver sin lodrette forbindelse med sig selv på det plan, hvor de tre er én.

"Faderens person er nemlig en for sig, Sønnens en for sig, Helligåndens en for sig", for persona er bare en maske – et aspekt. Alligevel er der hverken tvivl eller tvetydighed, for "Faderens Sønnens og Helligåndens guddom er én, deres herlighed er lige stor, deres majestæt lige evig", for de er alle lige store manifestationer af Hans ubeskrivelige herlighed – "for i Ham lever vi, ånder vi og er vi".⁶⁰

60 Apostlenes Gerninger: 17,28

"Faderen er uskabt, Sønnen er uskabt, Helligånden er uskabt". Hvert af de tre aspekter er uskabte med hensyn til deres eget system, og derfor er de forskellige fra enhver anden kraft eller energi indenfor dets grænser, for alt andet er levendegjort af dem og i dem. De er i sandhed "ufattelige" – ikke alene i ordets nutidige betydning som "ikke-forståelig", men i den ældre betydning som "umålelig" – for intet på de langt lavere planer (der er det eneste, mennesket kender) kan nogen sinde blive andet og mere end den mest partielle og ufuldkomne manifestation af deres åbenlyse pragt. De er absolut "evige" i den forstand, at de består så længe, som deres system består, og sandsynligvis gennem tusindvis af systemer – *"Og dog er der ikke tre, som er evige, men én som er evig, ligesom der ikke er tre, som er uskabte, eller tre, som er umålelige"*, for det i de tre, som er uskabt, umåleligt og evigt, er ikke aspektet, men den fundamentale enhed, som er ét med Altet.

"For ligesom vi ifølge den kristelige sandhed nødes til at bekende hver enkelt person for sig som Gud og Herre, (dvs. til at erkende Logos' almægtige kraft som virker ensartet i hvert af Hans aspekter), således forbyder den almindelige tro os at tale om tre Guder eller tre Herrer" – dvs. at sætte de tre aspekter op imod hinanden eller adskille dem fra hinanden og betragte dem, som om de ikke har en relation til hinanden, eller at de er adskilte enheder. Historien afslører, at de tre guddommelige aspekter ofte er blevet adskilt og tilbedt hver for sig som guder eller gudinder for visdom, for kærlighed eller for magt, og med skadelige resultater pga. den ensidige udvikling hos tilhængerne. Men nu er advarslen givet mod at begå den samme fatale fejltagelse.

I den athanasianske trosbekendelse ser man desuden dokumentation for den samme samvittighedsfulde stræben efter – så vidt det er muligt – at tydeliggøre forskellen mellem de tre Logos-aspekters oprindelse, som også var markant i den nikænske trosbekendelses tekst. *"Faderen er ikke dannet eller skabt eller født af nogen. Sønnen er af Faderen alene, ikke dannet eller skabt, men født. Helligånden er af Faderen og Sønnen, ikke dannet eller skabt eller født, men udgår fra dem"*.

Der er ingen grund til igen at gennemgå det, der allerede er behandlet i forbindelse med de tilsvarende sætninger i den nikænske trosbekendelse. Her skal det kun fremhæves, at man i ordene *"Sønnen er af Faderen alene"* igen har en stærk udtalelse om den sande betydning af det udtryk, der som regel fejloversættes så groft med ordet *"énbåren"*.

Aspekternes ligeværdighed

Alligevel er der grund til igen at vende tilbage til det vigtige spørgsmål om de tre overordnede aspekters ligeværdighed: *"I denne trehed er intet tidligere eller senere, intet større eller mindre, men alle tre personer er indbyrdes lige evige og lige store, således at i alle ting både treheden, som allerede forhen er sagt, bør æres i enheden, og enheden i treheden"*. Der er gjort indsigelser mod formuleringen, for man mener, at filosofisk set må det være usandt, for det, der har en begyndelse i tid, må også have en slutning i tid. Når Sønnen udgår fra Faderen og Helligånden fra Faderen og Sønnen, så må der komme en tid, hvor de senere manifestationer – uanset hvor fantastiske de er – holder op med at eksistere.

Ved første øjekast støttes tanken tilsyneladende af meget af det, man kan læse i åndsvidenskaben om, hvad der skal ske i en periode engang i en meget fjern fremtid, hvor alt, hvad der eksisterer, igen skal gå op i det uendelige. *"Og når alt er blevet ham underlagt, da skal også Sønnen selv underlægge sig ham, der har underlagt ham alt, for at Gud kan være alt i alle".*⁶¹ Mennesket ved intet og kan intet vide i relation til de store tidsaldrenes afslutning. Og dog – hvis man husker det kendte hermetiske aksiom *"som foroven, således også forneden"*, og forsøger at løfte tankerne i den retning ved hjælp af analogier i den mikrokosmiske historie, som ikke ligger så langt uden for rækkevidde, mangler der alligevel ikke beviser for trosbekendelsens ord – selv om de iagttages i den højeste og mest sublime betydning.

Meget tyder på at udtalelsen – ligesom alt andet i dokumentet – først og fremmest skal fortolkes som begreber, der henviser til solsystemet og til de tre aspekter af Sollogos, som for menneskeheden repræsenterer de tre store Logoi. De kan uden tvivl betragtes som *æonisk evige*, for de har eksisteret – så vidt vides – som adskilte aspekter i utallige tidsaldre, før det nuværende system blev skabt, og de vil fortsat eksistere i utallige tidsaldre efter at det nuværende system er forsvundet. Og når alt kommer til alt, er mennesket kun en overfladisk tænk i relation til menneskets evolution. *"I denne Treenighed er intet større eller mindre"* – for selv om det er sandt, at menneskets ånd er en gave fra Faderen, fordi den strømmer til mennesket i tredje udstrømning, som stammer fra essensen af Logos' 1. aspekt, så er det også sandt, at intet individuelt legeme nogen sinde er blevet udviklet til at modtage ånden uden den forudgående lange proces, hvor den monadiske essens' stiger ned i stoffet. Det er den essens, der er udøst af 2. aspekt eller Sønnen. Og nedstigningen kunne sandsynligvis aldrig have fundet sted, hvis ikke vejen var blevet forberedt af 3. aspekts – Helligåndens – levendegørende påvirkning af det kosmiske jomfruelige stof. Det alene gjorde det muligt, at Han – for menneskeheden og for dens frelse – kunne blive *"undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria"*.

Lige evige og lige ens

Alle tre aktionsformer var lige nødvendige for menneskehedens evolution, og derfor indskræpes det så tydeligt, at der *"er ingen før eller efter den anden"* hverken med hensyn til tid eller vigtighed, for alle tre er hele tiden lige meget i aktivitet, for at målet kan nås. Derfor er alle mennesker lige meget forbundet med dem alle tre, og derfor er det en evig sandhed, at de tre aspekter er *"indbyrdes lige evige og lige store"*, for det er den overordnede triade, som udgør Sollogos' individualitet.

Der findes sandsynligvis beviser, der tyder på, at Treenighedens aspekter, selv i den højeste og fjerneste betydning, fortsat vil være lige evige tilsammen. For de principper hos mennesket, som svarer til Treenighedens tre aspekter, er utvivlsomt de aspekter, der kaldes *atma, buddhi, manas* – ånden, intuitionen og intelligensen. Om sanskritnavnene er klogt valgt, og om deres virkelige betydning i Østen er identisk med det, som åndsvidenskaben i Vesten forbinder dem med, skal ikke diskuteres her. De benyttes, som de altid er blevet brugt i åndsvidenskaben, som en betegnelse for kendte principper. Og selv om man overhovedet intet ved om manifestationens universelle ophør – en afslutning,

61 Paulus' første brev til Korinterne, 15,28

hvor alt det, der er skabt, igen trækkes tilbage i et centralt punkt – så har menneskeheden faktisk en smule direkte bevis med hensyn til den tilsvarende proces, hvor mennesket trækkes tilbage til centret i mikrokosmos – *mennesket*.

Som foroven, således også forneden

Man ved, at efter hver inkarnation sker der en delvis tilbagetrækning, og man ved også hvordan, selv om de enkelte personligheder efterhånden tilsyneladende forsvinder fuldstændigt. Men essensen, egenskaberne og resultatet af alt, hvad der er vundet, går ikke tabt. Udbyttet bevares i kommende tidsaldre i en højere form. Den højere form – individualiteten eller den reinkarnerende sjæl – ser ud til at være det eneste virkeligt permanente i de flygtige blændværk og illusioner i menneskets mange inkarnationer. Og dog – på et ret fremskredet stadie i evolutionen vil menneskets overbevisning om sjælens uforgængelighed blive udsat for en voldsom og pludselig rystelse.

Når et menneske har udviklet sig tilstrækkeligt langt frem i evolutionen, og har forædlet sin bevidsthed, så den helt og definitivt er forbundet til sjælen, sådan at mennesket identificerer sig fuldstændigt med sjælen og ikke med de forgængelige personligheder, begynder sjælen langsomt men sikkert at få glimt af muligheder for et endnu finere legeme – det buddhiske legeme.

Til sidst kommer der et tidspunkt, hvor det buddhiske legeme vil være fuldt udviklet, og hvor mennesket med fuld bevidsthed er i stand til at løfte sig op i det og bruge det, på samme måde som det tidligere brugte sit kausallegeme. Men når mennesket nyder den udvidede bevidsthed, vender det sig om for at se ned på kausallegemet, som i utallige inkarnationer har været menneskets højeste udtryksform, og her bliver det i høj grad overrasket over at opdage, at kausallegemet er forsvundet. Kausallegemet, som mennesket betragtede som den mest permanente del af sig selv, er forsvundet i et glimt. Mennesket har ikke efterladt det, sådan at det kan bruges igen, når det ønsker det, på samme måde som det i mange tidsaldre har vænnet sig til at efterlade mentallegemet, astrallegemet og det fysisk-æteriske legeme. Kausallegemet er simpelthen holdt op med at eksistere.

Men mennesket har intet mistet! Det er stadig sig selv. Det er stadig den samme individualitet, med alle kræfterne og erindringerne fra det forsvundne legeme – og oven i købet langt mere! Mennesket bliver hurtigt klar over, at selv om det har løftet sig op over det særlige aspekt af sig selv, har det ikke mistet det, for ikke alene er hele menneskets essens og virkelighed stadig en del af mennesket, men i det øjeblik, det i tanken igen stiger ned til kausalplanet, gendannes legemet i et glimt på planet – naturligvis ikke i det samme legeme – for de partikler, som det tidligere kausallegeme bestod af, er spredt og forsvundet, men det er identisk med kausallegemet på alle måder. Det skabes alene ved, at mennesket retter opmærksomheden i retning af det.

At påstå, at intelligensen er forsvundet i mennesket, vil være helt forkert. Bevidstheden og intelligensen eksisterer lige så definitivt som før, selv om den er åndeliggjort og løftet til det buddhiske plan over kausalplanet. Og når bevidstheden på et endnu senere stadie løfter sig over det buddhiske plan, kan man så tvivle på, at alle – både den intuitive visdoms og intelligensens evner – stadig vil være til disposition, selv om der tilføjes en uendelighed til evnerne?

Det er langs denne tankelinje, at det er muligt at skabe harmoni mellem de to tilsyneladende modstridende tanker. For alt, hvad der eksisterer, skal på et eller andet tidspunkt holde op med at eksistere – og alligevel – *"alle tre personer (aspekter) er indbyrdes lige evige og lige store, således at i alle ting både treheden, som allerede forhen er sagt, bør æres i enheden, og enheden i treheden"*.

Og her slutter den første halvdel af den athanasianske trosbekendelse på samme måde, som den begyndte, med en klar og kontant udtalelse: *"Den, som altså vil frelses, må mene således om treenigheden"*.

Læren om nedstigningen

Herefter skal der – ligesom i de andre trosbekendelser – fokuseres på en dybere fortolkning af læren om Logos' 2. aspekts nedstigning i stoffet, for det betragtes også som en nødvendig forudsætning for æonisk fremskridt: *"Men det er nødvendigt for den evige frelse, at han også ærligt tror på vor Herre Jesu Kristi menneskevordelse (dvs. inkarnation)"*.

Det er vigtigt omhyggeligt og systematisk at forklare det vigtige emne: *"Det er altså den rette tro, at vi tror og bekender, at vor Herre Jesus Kristus, Guds Søn, er Gud og menneske, Gud, født af Faderens væsen før tiderne, og menneske, født af moderens væsen i tiden"*.

Den del af emnet blev grundigt behandlet i første del af bogen under omtalen af det nikænske symbol, og derfor er det ikke nødvendigt at reflektere ret længe over det nu, for der er bare tale om en mere udførlig og tydelig form for erklæringen om Kristi tofoldige aspekt, der viser, hvordan han – den enefødte eller den første af alle æonerne eller udstrålingerne fra Faderen – var af én substans med Den Evige og derfor identisk med Ham. Men i sin senere skikkelse, hvor han ikklædte sig en klædning af lavere stof, blev han *"kød (eller inkarnerede) ved Helligånden og Jomfru Maria"*, som det tidligere er blevet forklaret. Og det understreges udtrykkeligt, at i den senere skikkelse havde han ikke eksisteret *"før tiderne (eller verdenerne)"* – dvs. før tidsalderne begyndte. Men han var *"født i verden"* – dvs. at hans nedstigning i inkarnation fandt sted på et bestemt og forholdsvis sent tidspunkt inden for tidsalderen – nemlig inden for solsystemets manifestationsperiode. Det latinske ord *"saeculum"* betyder ikke "verden", men *"verdensperiode"* eller *"tidsalder"*.

Man ved fra de beretninger, der udgør den kristne kirkes såkaldte "historie", at der var mennesker, som betragtede tanken om tofoldighed som utilfredsstillende. De anså det som umuligt, at forhold, der var så vidt forskellige, i begge tilfælde kunne være manifestationer af den samme kraft. Derfor insisterer trosbekendelsen med eftertryk på Kristi virkelige identitet og udelelighed. Man påstår, at han er *"fuldkommen Gud, fuldkomment menneske, bestående af en fornuftig sjæl og menneskeligt kød"* – dvs. at han består af både intelligensen og de lavere principper – at han er *"Faderen lig efter sin guddommelige natur, ringere end Faderen efter sin menneskelige"*. Han er identisk med Faderen på alle måder med den ene undtagelse, at han er steget et trin længere ned. På den måde har han i en periode begrænset det fulde udtryk for det, han i sit inderste væsen hele tiden er.

Den fundamentale enhed

I studierne af emnet skal man aldrig tabe den bagvedliggende enhed af syne for: *"Endskønt han er Gud og menneske, er han dog ikke to, men én Kristus, én, ikke ved den guddommelige naturs forvandling til kød, men ved den menneskelige naturs indoptagelse i Gud"*. Uanset hvor dybt Kristus-princippet nedsænkes i stoffet, er det stadig Kristus-princippet, på samme måde som de lavere aspekter i mennesket altid er grundlæggende ét med og et aspekt af det højere, uanset hvor langt det fjerner sig, og uanset hvordan det nogle gange opleves, når det betragtes nedefra. Det er vigtigt at pointere, at det skal betragtes som et endeligt og klart bevist – ikke fordi oprindelsen er én, som om guddommeligheden er ført ned til menneskeheden plan, men snarere på grund af, at de i fremtiden igen bliver ét. Det sker, når hele den sande essens af det lavere sammen alle de egenskaber, der er udviklet fra latent til aktiv, føres tilbage til det højere. På den måde vil det mest storartede begreb, som nogen lære nogen sinde har givet menneskeheden, blive fuldkommengjort – den sande og fuldstændige *forsoning*⁶² – *"ved den menneskelige naturs indoptagelse i Gud"*.

Essentielt set er de ét – *"i det hele én, ikke ved væsenets sammenblanding, men ved personens (eller aspektets) enhed"* – en enhed, der altid har været naturens fundament, hvis mennesket bare forstod det. Det svarer til, at det lavere og det højere selv – personligheden og sjælen – er ét. Det fysisk-æteriske legeme er ét med den iboende sjæl, fordi legemet i virkeligheden er et udtryk for og et aspekt af sjælen, uanset hvor ufuldkomment legemet er – *"for ligesom den fornuftige sjæl og kødet er ét menneske, således er Gud og menneske én Kristus"*.

"Som led for vor frelse, nedfor til helvede, opstod på tredje dag fra de døde, opfor til himlene, sidder ved Gud Faders den almægtiges højre hånd, derfra han skal komme for at dømme levende og døde". Sætningerne kræver ingen særlig omtale, for det vil bare være en gentagelse af det, der allerede er grundigt beskrevet i forbindelse med de tidligere trosbekendelser. Men læg mærke til at myterne om Pontius Pilatus og korsfæstelsen ikke omtales.

I det hele taget er den længste og måske seneste af trosbekendelserne i tankevækkende grad fri for den ødelæggende indflydelse fra den tendens, som kaldes c) her i bogen. Det eneste virkelig ondartede tilfælde findes i de næste sætninger, der sandsynligvis er en forvirret hentydning til den kritiske periode i 5. runde. *"Ved hans komme skal alle mennesker opstå med deres legemer, og de skal aflægge regnskab for deres gerninger, og de, som har gjort godt, skal gå ind i det evige liv"*, (det vil igen sige æonisk eller en tidsalder), *"men de, som har gjort ondt, til den evige ild"*.

"Dommen" i 5. runde vil blive afsagt over mennesker, når de genopstår i deres legemer – dvs. når de reinkarnerer. Men det er en fejltagelse, når det sættes i forbindelse med den messianske⁶³ myte om genkomsten af den *personlige* Kristus. Det er korrekt, når det påstås, at der venter de mennesker, som med held består prøverne, et liv i resten af tidsalderen, men det er ikke korrekt, når

62 På engelsk er det et uoversætteligt ordspil, som ret ofte benyttes i esoterisk litteratur, når der er tale om forsoningen, for det engelske ord "atonement" (adskilles i "atone-ment", der måske kan oversættes ved "til-ét-blivelse") – altså forening.

63 Messiansk vedrører Messias. Blandt en række messianske og/eller apokalyptiske jødiske bevægelser, udvikler den ene sig til kristendommen.

man oplyser, at de mennesker, der ikke består dem, sendes til den æoniske ilds smeltedigel. Iflg. åndsvidenskaben er det en skæbne, der udelukkende er forbeholdt de *personligheder*, der definitivt er blevet afskåret fra deres sjæle. Det er ulykkelige skabninger (hvis man stadig kan kalde dem skabninger), som går ind i den 8. sfære og opløses i de elementer, som legemerne bestod af. Dermed bliver evolutionen klar til mere værdige sjæle i en kommende tidsalder. Det kan måske passende betegnes som den æoniske ild, men med en mere præcis forståelse ville man vide, at det kun kan ske for fortabte *personligheder* – aldrig for sjæle. De sjæle, der afvises i 5. runde, kan kun blive æonisk forsinkede. De sendes ikke i en djævelsk æonisk ild, for de vil befinde sig i en subjektiv, men absolut ikke ulykkelig tilstand, indtil evolutionen tilbyder dem en anden lejlighed, som de kan have gavn af.

Trosbekendelsen slutter med en gentagelse af den erklæring, som den blev indledt med: *"Dette er den almindelige (eller katolske) tro, og hvis nogen ikke tror den ærligt og fast, vil han ikke kunne blive frelst"*. Sætningen i Tréves-udgaven af *Quicunque* har en langt mere modificeret form, men som det er sagt tidligere – når mennesket klart forstår, hvad det betyder, er der ingen grund til at tage afstand fra den mest positive erklæring om noget, der er en vigtig sandhed i naturen og evolutionen.

Og dermed er der grund til at tage afsked med den kristne kirkes højt respekterede tekster i håb om, at den brudstykkeagtige fremstilling af teksterne, som det har været muligt at give i bogen, i det mindste har resulteret i, at nogle af læserne, når de i fremtiden hører trosbekendelsen eller deltager i fremsigelsen, vil have en dybere forståelse af ordene, og på den måde få større gavn af den oprindelige og sande betydning end tidligere.

VisionsNettet
www.visionsnettet.dk